- אב בינה -

300 טבלאות

לסידור

מחלוקות הפוסקים

בהלכות חגים

על פי השאלות

שנשאלו

במבחני הרבנות

כתב:

דניאל קינד

בית המדרש הקהילתי בבית כנסת "מוריה", שכונת "כפר גנים"-

פתח תקווה, שלוחה של ישיבת "מרכז הרב" בי-ם, ניסן תשע"ה

תוכן

מכתב ברכה 3

מכתב ברכה 4

מכתב ברכה 5

סמיכה מהרב הראשי לישראל הרב דוד לאו שליט״א 6

תש״ע 7

סוכה 7

תשע״א חשון 12

לולב 18

תשע״א תמוז 21

ראש השנה 21

סוכות 22

ארבעת המינים 22

תשע״ב אב 22

ראש השנה 22

סוכה 26

תשע״ג אדר 40

ראש השנה 40

תשע״ד טבת 46

ראש השנה 46

תשע״ד אדר ב 51

ראש השנה 51

יום הכיפורים 54

תשע״ד תמוז 55

ראש השנה 55

סוכה 70

לולב ומיניו 72

מכתב ברכה

מכתב ברכה מהרב יוסף גליקסברג שליט״א, רב העיר גבעתיים וזקן מועצת הרבנות הראשית לישראל:

״לכל מאן דבעי! הבחור היקר ר׳ דניאל קינד נ״י (נרו יאיר) תלמיד ישיבת מרכז הרב בירושלים מוכר לי כשקדן גדול ובעל כשרונות סדרן במחשבתו ובסוגיות השונות וגם מצטיין במידות טובות וביר״א (וביראת אלוקים) ראוי הוא שיתקבל בכל בימ״ד תורני. עם שאיפות להעמיק בתורה ובהרחב דעת בגפ״ת ובפוסקים ואי״ה ימשיך לשקוד על התורה ויעשה חיל ובכל אשר יפנה יצליח. הכותב בחיבת התורה ולומדיה ע״מ ללמוד וללמד לשמור לעשות ולקיים. ויראה ברכה בעמלו, יוסף גליקסברג, רב העיר, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל״

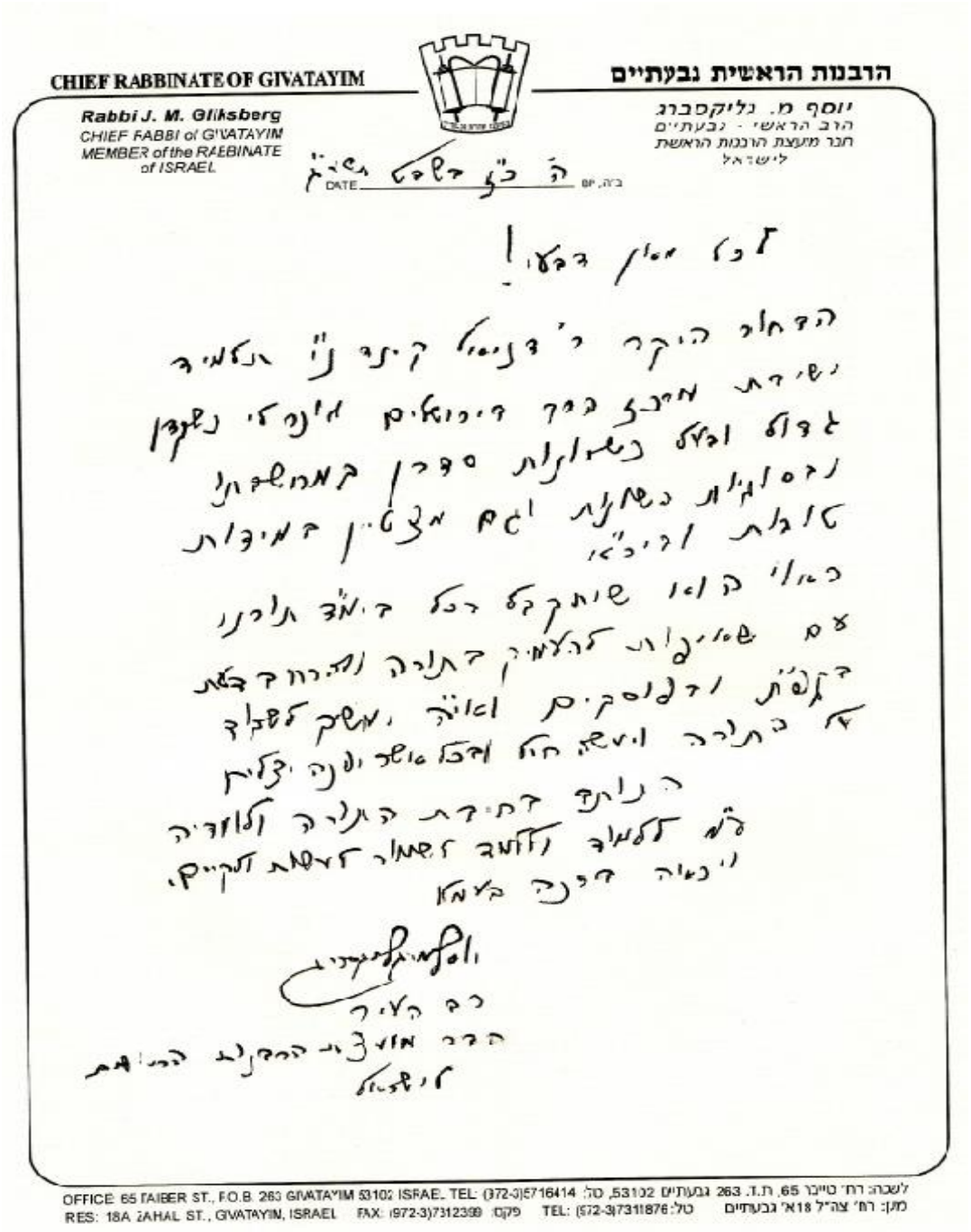

CHIEF RABBINATE OF GIVATAYIM

Rabbi J. M. Gliksberg
CHIEF RABBI of GIVATAYIM
MEMBER of the RABBINATE of ISRAEL

הרבנות הראשית גבעתיים

יוסף מ. גליקסברג
הרב הראשי - גבעתיים
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

DATE

OFFICE: 65 TAIBER ST., P.O.B. 263 GIVATAYIM 53102 ISRAEL. TEL: (972-3)5716414
RES: 18A ZAHAL ST., GIVATAYIM, ISRAEL FAX: (972-3)7312399 TEL: (972-3)7311876

בס״ד

מכתב ברכה

מכתב ברכה שניתן על חיבור בנושא ״איסור והיתר״ ממרן ראש הישיבה שליט״א, הרה״ג יעקב שפירא, חבר מועצת הרבנות הראשית:

מכתב ברכה: רחש לבו של תלמידנו היקר העוסק באורייתא תדירא ר׳ דניאל קינד שליט״א לזכות את הרבים מסיכומים אשר ערך תוכ״ד לימודו בהלכה בטור וב״י כיד ד׳ הטובה עליו בשפה ברורה ונעימה ע״מ לאוקמי גירסא לאלו החפצים לחזור על עיקרי ההלכות ואף חיבור זה בכלל חכמה הוא בקיבוץ וסידור השיטות ואם כי לא נועדו לפסוק על פיהם אולם קובץ על יד ירבה ובעז״ה חפץ ד׳ בידו שיזכה להוסיף כהנה וכהנה בחיבורים נאים הערוכים בטוב טעם ודעת מלאים זיו ומפיקים נגה מתוך עמלה של תורה כמעשהו כל הימים בשבתו ביני עמודי דגרסי רבנן בבית מדרשנו להגות בה דכולא בה בבקיאות ובעיון ובמשנה סדורה לירד לעמקה ולעלות במעלותיה וימלא הקב״ה כל משאלות לבו לטובה מתוך שמחה ועונג ובעז״ה נתבשר בבשורות טובות בפרט ובכלל ולהגדיל תורה ולהאדירה בברכה נאמנה לעמלה של תורה יעקב שפירא ירושלים ת״ו

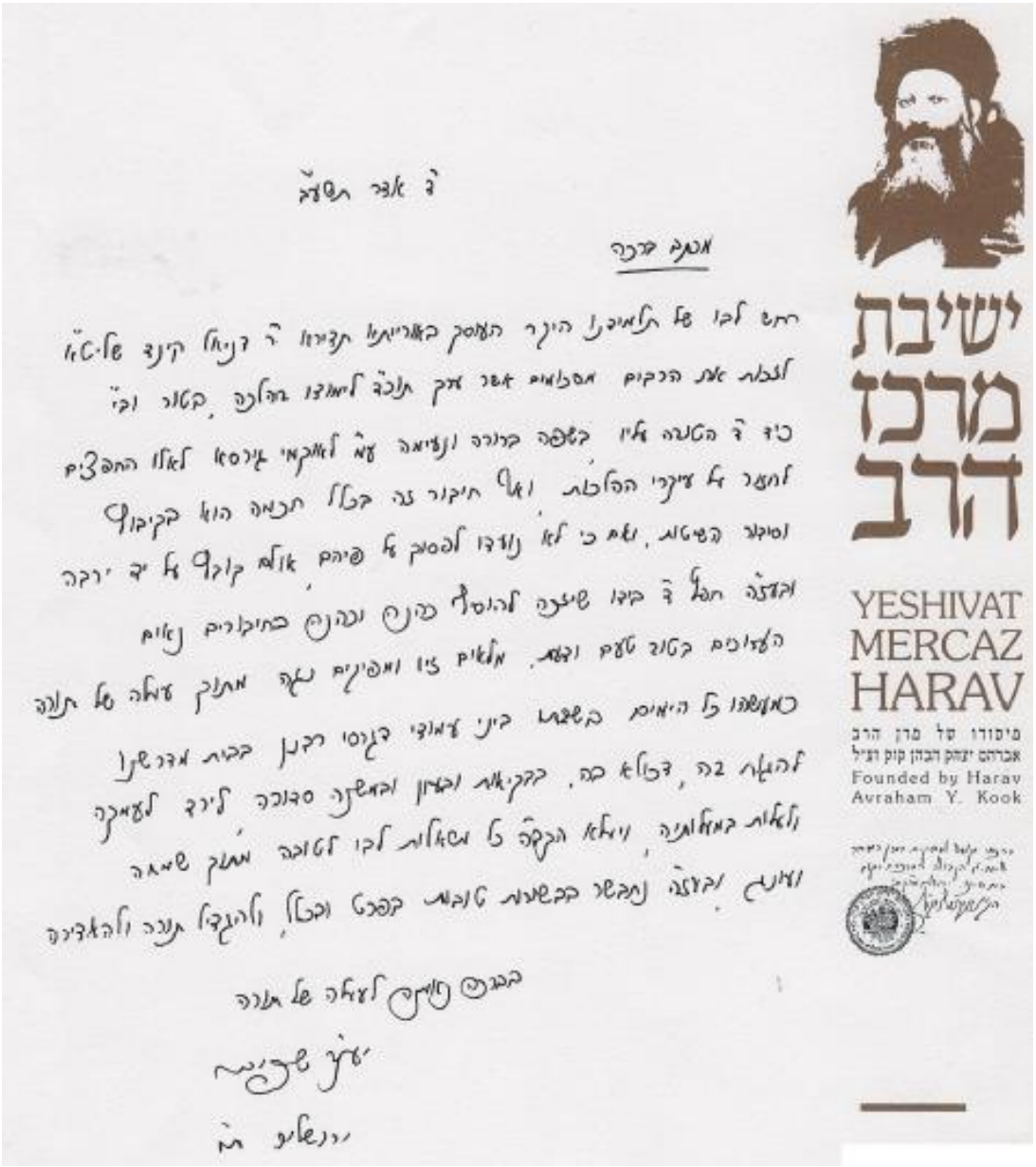

בס״ד

מכתב ברכה

מכתב ברכה מראש בית המדרש להלכה של הרבנות הצבאית

(מן התקופה שהייתי חייל ב'בית המדרש להלכה' של הרבנות הצבאית)

עֵנַף הֲלָכָה – מְנַהֲיגִים צְבָא כְּהֲלָכָה

ב״ה

מ ד ו ר ה ל כ ה
הרבנות הצבאית הראשית
כ״ח שבט ה׳תשע״ג
8 בפברואר 2013

הנדון: המלצה

שלום וברכה,

הנני ממליץ בחום רב על חבר בית המדרש להלכה של הרבנות הצבאית הראשית ר' **דניאל קינד** שיח' שהינו בחור אשר ליבו חפץ בתורה ועמל בה שעות רבות מתוך ידיעות רחבות ויראת ה' היא אוצרו ואך טבעי שייגש ללמוד ולהתעמק בהוראה ובהלכה למען יוכל להורות הלכה בשער בת רבים.

במהלך **כל היום** נמצא ר' דניאל בבית המדרש ומלבן סוגיות בהלכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. כמו״כ עוסק הוא בכתיבת ספרות תורנית.

יה״ר שלא תארע תקלה תחת ידיו ,

בברכת הצלחה מעליא, ובברכת התורה,

שרגא נתן דהן, רס״ן
ראש בית המדרש להלכה וראש המדור
הרבנות הצבאית הראשית

סמיכה מהרב הראשי לישראל הרב דוד לאו שליט"א

תעודת כושר רב אזורי

הרבנות הראשית לישראל

בעהיתי"ש בעיהי"ק ירושלים תובב"א

תעודת כושר לרב אזורי

נושא תעודה זו

הרב דניאל קינד שליט"א

מס' זהות: 200157915

אשר גדל באהלה של תורה

הוסמך להוראה ע"י תלמידי חכמים חשובים

ועמד במבחנים הדרושים בהצלחה

כשיר לכהן כרב אזורי

יהי רצון שיפוצו מעינותיו חוצה להגדיל תורה ולהאדירה

ניתנה בעיהי"ק ירושלים ביום כ"ג שבט תשע"ה

דוד לאו DAVID LAU Chief Rabbi of Israel רב הראשי לישראל

הרב דוד לאו

רב הראשי לישראל

נשיא מועצת הרבנות הראשית

בס״ד

תש"ע

סוכה

1. כשרות סוכה שתחת האילן:

	רבא		רב פפא	רש״י
דין סוכה שתחת האילן	**צל האילן רב יותר**	**חמתו של האילן רבה יותר**	יש להתיר סכך פסול עם סכך כשר ע״י שחבטן	עניין חבטן הוא להשפיל ולערב הסכך הפסול עם הכשר כך שהכשר רב יותר ומועיל מדין ביטול ברוב מן התורה
	פסול	כשרה		

2. כשרות סוכה שתחת האילן:

סוכה שתחת האילן	**תוס׳**	**ראבי״ה בשם ריב״א**
כשצילתה מרובה מחמתה עם צל האילן	צריך להשפיל את הענפים ולערב סכך הכשר עם הפסול	צריך להשפיל את הענפים ולערב סכך הכשר עם הפסול
כשצילתה מרובה מחמתה וחמתו של האילן מרובה מצילו	כשר, כמות שהוא	צריך להשפיל את הענפים ולערב סכך הכשר עם הפסול

3. בדין השפלת הענפים:

סוכה שתחת האילן	**הרמב״ם, ב״ח בדעת הריא״ז, רבנו חננאל, רי״ץ גיאות**	**שו״ע**	**א״ר**	**ביאור הלכה**
צורת החבטה	קציצת הענפים + השפלת הענפים	השפלת הענפים (בלא קציצה)	דחה דעת הב״ח, שאין מוכח שדעת הריא״ז כרמב״ם	יש לחוש לדעת הרמב״ם, ואז מותר אף בלא נענוע

4. סיכוך בדבר שמקבל טומאה מדרבנן:

ביאור הלכה:	***אינו צומח מהארץ***	***מחובר***	***מקבל טומאה מדרבנן***
חומרת הפסול	*מדאורייתא*	*מדאורייתא*	*מדרבנן*
אם אין לו סכך אחר, האם יסכך בו	*לא*	*לא*	*בדיעבד- יסכך בו, בלא ברכה*

5. סיכוך במחצלת:

האם מותר לסכך במחצלת	**כשאין לה שפה**	**כשיש לה שפה**		
גדולה	מותר	**בסתמא**	**כשכיוון במפורש לסכך בה**	
		אסור (כי יש לה בית קיבול)	**יש אומרים**	**יש אומרים**
			מותר, כי השפה אינה חשובה כבית קיבול	אסור, כי יש לה בית קיבול
קטנה	אסור לסכך, כי עומדת לשכיבה ומקבלת טומאה			

6. סיכוך במחצלת קטנה:

סיכוך במחצלת קטנה	**מנהג אנשי המקום לעשות המחצלת לשם**	**מחשבתו כשקונה מן האומן הרי זה על דעת**	**האם מותר לסכך בה**	**מה קובע**
ר׳ ישעיה	שכיבה	לסכך בה	מותר	מחשבתו
הרא״ש	שכיבה	לסכך בה	אסור	מנהג אנשי המקום

7. סתם מחצלת:

	מחצלת קטנה	**מחצלת גדולה**	**ב״י**
תנא קמא	עומדת לשכיבה	עומדת לסיכוך	הלכה כתנא קמא
רבי אליעזר	עומדת לשכיבה	עומדת לשכיבה	---

8. סוכה שיש בה באורך יותר מ7 טפחים אך ברוחב יש פחות מ7 טפחים:

דין סוכה שאין בה באורך ורוחב 7 טפחים	הדין
משנה ברורה, ט"ז	פסולה
התוס' ע"פ הב"ח	כשרה
ב"ח למעשה	פסולה, שמא הלכה כר' יוחנן שסבר שצריכה ריבוע מכוח הלכה למשה מסיני
התוס' ע"פ האליה רבה	פסולה

9. קביעות על יין לעניין חיוב סוכה:

	טור	ב"י	ה"ר אביגדור והגהות אשר"י	שיבולי הלקט בשם האגור	דרכי משה ע"פ הרמב"ם, ה"ר פרץ והר"ן		רמ"א	משנה ברורה
					מדינא	**למעשה**		
הקובע על יין אם זה נחשב קביעות	אין זה קבע, ואין צריך סוכה	המחייב בקביעות על פירות- מחייב אף בזה	נחשב כקביעות	אין זה קבע	אין זה קבע	יש להחמיר שזה כקבע	אין זה קבע, כי זה כדין אכילת פירות	יש אחרונים שהחמירו בדבר, ובפרט כשקבעו לשתות בני חבורה ביחד, אך למעשה אין לברך לישב בסוכה

10. תבשיל העשוי מחמשת מיני דגן:

תבשיל שעשוי מחמשת מיני דגן	טור, שו"ע	משנ"ב	גינת ורדים		מג"א	משנ"ב בשם אחרונים
			עראי	**קבע**		
האם צריך לאכול בסוכה	אם קובע עליו- צריך	כן, אם אכל בחבורה או שיעור מעל כביצה	צריך, אך בלא ברכה	צריך, עם ברכה	צריך באכילת כביצה ומעלה	לברך, רק כשקובע סעודה

11. לולב היבש:

לולב היבש	ראב"ד		טור, הרא"ש
יבשו רוב עליו	**תיומת יבשה**	**תיומת לחה**	פסול
	פסול	כשר (ב"י: אין זה מצוי)	

12. גדר יבשות בלולב:

	ראב"ד, שו"ע (ב"י: ר"ן ומ"מ)	תוס', דרכי משה הגמ"י, ורמ"א	משנ"ב
גדר היבשות	משיכלה מראה הירוק וילבין פניו	כשנפרך בציפורן	אין להקל כדעת הרמ"א, כל עוד שניתן למצוא בעיר לולב לח, כי גם הרמ"א הכשיר רק כדי ליישב דעת הפוסקים שהקלו

13. נקטם ראש הלולב מתי יש לפסול:

	הראב"ד	בה"ע	הרא"ש	הר"ן		הר"ן לדעתו
				י"א	**י"א**	
קטימת ראש הלולב – יש לפסול	עד שכבר חסר מעט מהשדרה	נקטמו שלושת העלים העליונים, ולא נגע בשדרה	נקטמו רוב העלים העליונים	ברוב העלים ולא רק בעלים האמצעיים	כשנקטם רובו	יש לחוש בקטימה כל שהיא, כי ראש הלולב כדין חוטם האתרוג

14. הראש של הלולב:

	הרא״ש	הראב״ד
ראש הלולב שהקטימה פוסלת בו	העלים העליונים	שדרת הלולב

15. שיעור קטימת העלים כדי לפסול:

	הר״ן	התוס׳ והרא״ש	שו״ע	רמ״א	הט״ז והגר״א	הגר״א להלכה	משנ״ב
שיעור הקטימה	עלה אחד מהאמצעיים	שני העלים האמצעיים	כשנקטמו רוב העלים העליונים	נקטם העלה העליון האמצעי שבשדרה, אך אם אין אחר-מברכים על הקטום	הרמ״א החמיר על דברי השו״ע, כדברי הר״ן והמגיד משנה, שהעלה העליון האמצעי הוא ראש השדרה	הלכה כרמ״א, ולכן אף אם נקטם ראש העלה האמצעי בכל שהוא- פסול	הרמ״א הקל במצב שרק העלה העליון נקטם כשאין אחר, ויש להקל לברך עליו אם נקטם רק מקצתו ולא רובו

16. שיעור הקטימה בעלים העליונים:

	לבוש	יש אחרונים
שיעור הקטימה	אף במקצת העלה	רוב העלים

17. ביאור הלכה בעניין קטימה:

ביאור הלכה	ב״ח, ט״ז, גר״א	הרמ״א בשם המגיד משנה	נהר שלום ומאמר מרדכי	משנ״ב
שיעור הקטימה	רוב העלים העליונים בשדרה (לדעה זו אין הבדל בין העלים האמצעיים לשאר העלים)	ע״פ הלבוש שיעור קטימה בכל שהוא	שני העלים העליונים האמצעיים, ודי בשיעור קטימה ברוב	הקטימה בלולב היא בעלים לבד בלא העץ עצמו

18. ב״י מסביר המחלוקת לגבי קטימה:

	הרב המגיד	התוס׳ והרא״ש
שיעור הקטימה	משמע אפילו בקטימת עלה אחד מהאמצעיים	צריך קטימה בשני העלים האמצעיים
מספר העלים	1	2
הסבר הב״י	עסק בלולבים שכלים ב3 עלים, והאמצעי שבהם הוא ״ראש הלולב״	עסקו בלולבים שכלים בשני עלים באמצע

19. אתרוג עגול:

	טור, שו״ע, לבוש	ב״י	שער הציון	לדעת הרמב״ם בשאר הימים ע״פ השעה״צ	חיים וברכה
דין אתרוג עגול ככדור	פסול	הרמב״ם השמיט פסול זה, והמ״מ תמה עליו	פסול, משום חסרון הדר	כשר, שאין פסול הדר פוסל בשאר הימים	פסול, אף אם יש לו פיטם, דלא כמי שרצה להכשירו

20. דין אתרוג ככדור\ככדוד:

	עט"ז	רי"ף ורא"ש ורש"י ורי"ץ גיאות ואור זרוע ושיבולי הלקט והרה"מ וסמ"ג	ביאור הלכה
כיצד יש לגרוס בדין אתרוג מעוגל	כדוד	כדור	יש לגרוס "כדור"

21. אתרוג ספק מורכב שיש לו סימנים:

כשיש לו לאתרוג הספק מורכב	סימן 1	2 סימנים	3 סימנים
חת"ס סימן קפ"ג ומור וקציעה	להחמיר מספק	יש לסמוך	
חת"ס סימן ר"ז ושנות חיים	למעשה אין לסמוך כלל על הסימנים, אלא רק על מסורת. על כן, אם האתרוג נלקח ממקום לא ידוע, הוא חייב להגיע עם כתב הכשר		
שנות חיים	בדיעבד יש לסמוך ביו"ט שני על הסימנים		
משנ"ב ע"פ הביכורי יעקב	*בדיעבד אם כבר קנה, או שאין לו מקום שמוחזק בכך שהאתרוג אינו מורכב, יש לסמוך על שני סימנים מבחוץ, ולברך עליו.*		

22. שיעור מינימלי של אתרוג:

	ב"י		ביאור הלכה	
שיעור אתרוג	**רבי מאיר**	**רבי יהודה**	**חת"ס**	**ביכורי יעקב**
	אגוז	ביצה [כן פסקו הרי"ף, הרא"ש, טור שו"ע]	*כביצה*	כשתי ביצים
			כי כמו שהביצים התקטנו, כך גם האתרוגים התקטנו, והאתרוגים- לא	*כדי להחמיר שמא הביצים התקטנו,*

23. שיעור מינימלי של לולב:

	טור	ב"י	הר"ן	הר"ן בשם התוס' ור' יונה, הטור	הרמב"ן	שו"ע בי"א בתרא, רמ"א לכתחילה
שיעור לולב	*צריך לצאת טפח חסר שתות מהשדרה מעל שיעור ההדס והערבה*	*הלכה כר' יוחנן ששדרת הלולב צריכה לצאת טפח מעל שיעור ההדס והערבה, וכן פסקו הפוסקים*	*הלולב תמיד צריך להיות טפח מעל ההדס והערבה, אף אם לקח הדס וערבה גבוהים ביותר*	*4 טפחים, קטנים, דהיינו 13 13 גודלים*	*14 גודלים, כיון שר' טרפון לא חלק בטפח העודף שיהיה טפח מרווח*	*16 גודלים*

24. שיעור מינימלי של הדס וערבה:

	טור, רא"ש, ר"ן, הראב"ד, מקצת מהגאונים, חלק מהאחרונים	רמב"ם העיטור, שאר מפרשים	שו"ע בי"א בתרא, רמ"א לכתחילה
שיעור מינימלי של הדס וערבה	2.5 טפחים [10 גודלים] (ראב"ד: 3 טפחים קטנים)	3 טפחים	12 גודלים

25. דין הדס וערבה ארוכים מאוד:

	ב"י: רי"ף רמב"ם ורא"ש	ר"ן	שו"ע		מג"א ע"פ הכלבו
דין הדס וערבה ארוכים מאוד- אם רשאי לקחת	רשאי לקחת	עכ"פ צריך שיצא הלולב שיעור טפח מעליהם	**סתם** רשאי	**י"א** צריך שהלולב יצא טפח מעליהם	ככל שהלולב והאתרוג גדולים יותר, כך זה מהודר ביותר

26. דין הידור מצווה:

	טור	הרא"ש	תוס'	סמ"ג: רבנו יעקב בשם רבו הרב יהודה		רש"י	
הידור מצווה	קנה אתרוג, מצווה להוסיף שליש על דמי הראשון ולקנות את השני	להוסיף שליש על אתרוג בשיעור אגוז, שמצא לצאת בו	מצא אתרוג אחר גדול בשליש מהראשון- יקנה את השני	**קנה אתרוג בשיעור אגוז\ביצה**	**קנה אתרוג גדול מכביצה**	**כשעוד לא קנה ושני אתרוגים לפניו**	**כשכבר קנה**
				יש הידור מצווה לקנות גדול יותר	אין הידור לקנות אחר, ור"ג החמיר לעצמו	יהדר לקנות המהודר יותר כל עוד שהוא לא יקר יותר בשליש	אין מצווה לקנות אחר מהודר יותר

27. בזבוז כסף על מצווה:

רמ"א	רא"ש ורי"ו	רשב"א וראב"ד
בזבוז על מצווה	אין צריך לבזבז הון רב על מצוה עוברת	על מצות לא תעשה- יבזבז אף את כל ממונו כדי לא לעבור

28. פסיקת השו"ע בדין הידור מצווה:

	סתם	**יש אומרים**
שו"ע	ר"ת	רש"י

29. מג"א: דין הידור מצווה לשיטות הראשונים:

	מג"א: דעה א'	**מג"א: דעה ב'**	**גר"א ע"פ הירושלמי**
קנה אתרוג שיש בו שיעור ביצה ומצא מהודר יותר, האם צריך לקנות	לא, כי גם בראשון היה כבר שיעור	לא, אין כלל עניין להחמיר לקחת אתרוג אחר, כשכבר הוא קנה, וכל החומרא זה רק לפני שקנה את האתרוג שבידו	כן, בכל זאת יש עניין להוסיף שליש ולקנות מהודר יותר

30. בזבוז יותר משליש נכסיו:

	שו"ע	**משנ"ב**
שיעור הבזבוז	עד שליש	יש אומרים שבאיש אמיד יבזבז אף ביותר משליש נכסיו

31. עני בדין הידור מצווה:

	נ"י והרמ"ה	**המהרש"ל**	**ביאור הלכה**
האם אדם עני חייב בהידור מצווה	חייב	פטור	נראה שלדעת רוב הראשונים, מי שאין לו ממון- פטור

32. הנאה מהסוכה ונויה:

	כשחל שבת במוצאי יו"ט האחרון	
הנאה מהסוכה ונויה	**טור**	**הרא"ש**
	נראה שיש להתיר	נהגו שלא להסתפק

33. הנאה מהסוכה ונויה:

האם מותר להסתפק מסוכה ונויה בשבת שלאחר מוצאי יו"ט האחרון של חג	**תוס' ביצה**	**הרא"ש והר"ן**	**תוס' סוכה והרא"ש**
	נהגו שלא להסתפק בשבת שאחרי מוצאי יו"ט האחרון של חג, משום הכנה, שיו"ט מכין לשבת, והוי כעין נולד	אין זו הכנה ומותר להסתפק	יש להתיר, שלא שייכת בכך הכנה

34. פסיקת השו"ע בדין הנאה מהסוכה ונויה:

ביום-	שמיני	תשיעי		כשחל שבת במוצאי יו"ט האחרון של החג	
שו"ע: אם מותר ליהנות מהסוכה ונויה	אסור	**בא"י**	**בחו"ל**	סתם	יש אומרים
		מותר	אסור	נהגו שלא להסתפק	מותר

35. ערוך השולחן: היום השמיני:

	אתרוג	סוכה
דין היום השמיני	מותר	אסורה
הטעם	המוקצה מחמת יום שעבר ונגמרה מצותו	המוקצה מחמת מעשה, שאם היה צריך לשבת בבין השמשות היה אוכל שם ונמצא שהיא נאסרה ע"י מעשה

תשע"א חשון

36. דין שופר גזול:

	רא"ש, הראב"ד בירושלמי, רמב"ם, טור, שו"ע		**הגהות אשירי בשם אור זרוע בדעת הירושלמי**		**אם הבעלים התייאשו**
האם יוצא ידי חובה בשופר גזול	**לכתחילה**	בדיעבד	**גזל שופר מוכן**	**גזל קרן ועשה ממנה שופר**	אין לברך על השופר לכתחילה, ואף אם היה יאוש ושינוי רשות\מעשה אין לברך עליו
	אין לתקוע בו	יוצא בו ידי חובה	אינו יוצא	יוצא ידי חובה (וחייב כסף לנגזל)	

37. בין שופר גזול לבין סוכה גזולה:

המגיד משנה	**שופר**	**סוכה**
עיקר המצווה	השמיעה	הנגיעה בגופן
האם צריך לגעת החפץ המצווה	לא	כן
האם יש מציאות של גזל בעצם המצווה	לא	כן

38. האם יש בקול דין גזל:

	האם בקול יש דין גזל
רמב"ם	אין
ראב"ד	אין, ואף אם היה – היה יוצא ידי חובה, כי בכל מקרה מקיים את הדין של "יום תרועה"

39. נטילת מצווה בלא ידיעת הבעלים:

	במקום שבו נמצא השופר	**לקחת השופר למקום אחר**
האם מותר לקחת שופר שלא מדעת חבירו	מותר	אסור
הטעם	כי נוח לו לאדם שיעשו מצווה בממונו	ייתכן שהוא מקפיד עליו ויש חשש גזל

40. שופר ארוך וקיצרו:

	טור, שו"ע	**הרא"ם**
שופר ארוך שקיצרו	אם נשאר בו שיעור תקיעה- כשר	כשר, כיון שהתורה הקפידה על צמיחתו ולא על ברייתו

41. ציפה השופר בזהב:

	במקום הקצר				במקום הרחב	
	במקום הנחת פיו	שלא במקום הנחת פיו			נשתנה קולו	לא נשתנה קולו
ציפוי זהב	פסול	**נשתנה הקול מחמת הציפוי**	**לא נשתנה הקול**		פסול	**טור** / **רמב"ן**
		פסול	**טור**	**רמב"ן**		
		כשר	**מיד סמוך לראשו בצד הקצר**	**לאחר מכן**		כשר / פסול
			פסול	כשר		

42. שופר שצייר עליו:

	רמב"ן	**הטעם**	**המגיד משנה**	
			כשצייר עליו	**כשחקק עליו**
האם מותר לצייר על השופר	אסור	שמא ישתנה קול השופר	אסור, כי זה כדין ציפהו מבחוץ	מותר, שאינו משנה הקול, וכדין גרדו

43. שמע תקיעת שופר ולא יצא ידי חובה:

	רמ"א: הגהות מנהגים ישנים	**שו"ע**	**שו"ע**	**שו"ע**	**שו"ע**	**שו"ע**	**שו"ע**	**שו"ע בי"א**	**שו"ע בי"א**	**שו"ע**
מקרים בהם שמע תקיעת שופר ולא יצא ידי חובה	אם מכווין שלא להוציא את השונא, גם האוהב לא יוצא ידי חובה	תקע בשופר כשהוא הפוך (צריך דרך גדילתו)	קול הברה שמע	שמע מקצת התקיעה שלא בחיוב או שתקע כמתעסק	שמע מקצת תקיעה בלילה או קודם עלות השחר	שמע התקיעה מתשעה בני אדם	שמע ממי שהתכוון לשורר או שהתוקע או השומע לא התכוון להוציא\לצאת	תקע תר"ת בנשימה אחת (לחלק מהפוסקים)	האריך בתקיעה אחרונה שתעלה לו לשני סדרים, י"א שלא יצא	תקע בצד הרחב של השופר

44. אישה מעוברת:

	כשהיא מרגישה טוב	**כשנשתנו פניה מרוב רעב**		**רעבה אך לא נשתנו פניה**
האם אישה מעוברת צריכה לצום ביום כיפור	צריכה	**קודם 40 יום לוולד**	**לאחר 40 יום לוולד**	רק כשאומרת "צריכה אני"
		שעה"צ ע"פ רש"י: צ"ע, כיון שהוולד עוד לא מתאווה למאכל	לוחשים לה באוזן שזה יוהכ"פ ומאכילים אותה	

45. אכילה בשיעורים:

כיצד מאכילים את המעוברת	**כשהאוכל כשר**	**כשהאוכל טרף**	**פירוש המושג "איסור"**
הסבר הב"י הראשון בטור	מאכילים אותה מיד מהאוכל עצמו בלי "שיעורים"	מאכילים אותה ב"שיעורים"	אוכל שאסור מצד עצמו (בחפצא עצמו)
הסבר הב"י השני בטור, וכך הסביר ברמב"ם	מאכילים אותה ב"שיעורים"	מאכילים אותה ב"שיעורים"	אוכל שמותר מצד עצמו ורק אסור לאכול מחמת יוהכ"פ (אסור על הגברא)

46. חבלי לידה:

האם מעוברת שאחזוה חבלי לידה- מתענה ביוהכ"פ	מאמר מרדכי
	לא נתבאר בפוסקים, אך נראה לו שיש להתיר, כי זה בכלל משתשב על המשבר, ובפרט כשהמיילדת והנשים אומרות שהיא זקוקה לאכול

47. דין המפלת:

	ביאור הלכה ע"פ השדי חמד	השדי חמד (כמו שמופיע לפנינו)	מהרש"ם		יביע אומר (וכן כתב ע"פ השו"ת בית אבי)
האם דין המפלת כיולדת	כן	לאחר 40 יום לוולד- כן	**קודם 40 יום לוולד**	**לאחר 40 יום לוולד**	*כן, ואף אם יש ספק אם כבר עברו 40 יום- יש להקל*
			אם היא אומרת שאינה צריכה- אסור לה לאכול בתוך שלושה ימים	*כן*	

48. חולה ביוהכ"פ:

כשהחולה מבקש לאכול, ומאה רופאים כנגדו אומרים שאין הוא צריך לאכול	ט"ז		האי"ר ונהר שלום ומטה אפרים ומאמר מרדכי, **<u>וכן פסק המשנה ברורה</u>**
כשהחולה מבקש לאכול בתחילה	מותר לאכול		מותר לאכול
כשהחולה אינו מבקש בתחילה לאכול, אך כששאלו אותו אם הוא צריך לאכול, הוא אומר "רוצה אני", ומאה רופאים אומרים כנגד שאינו צריך	**כשרופא אחד אומר כמו החולה שצריך לאכול**	**כשאין אף רופא שאומר שהחולה צריך לאכול**	מותר לאכול
	מותר לאכול	**<u>אסור לאכול</u>**	

49. חולה ביוהכ״פ:

המקרה\ הדעות	החולה	דעה אחת	דעה אחרת	הדין	הערה			
					סימן תרי״ח	יש אומרים בסימן שכ״ח בשו״ע	הרמ״א בסימן שכ״ח	
סעיף א׳: חולה שצריך לאכול	---	רופא: חייב לאכול	---	מותר לחולה לאכול	מדובר ברופא בקי באותו מקום ועל כן הוא נאמן, ושומעים לו אף אם הוא גוי	אין צורך ברופא, אלא כל אדם שבקי קצת במחלה זו- מועיל	רופא גוי	רופא יהודי
							אינו נאמן	נאמן (לכו״ע מאמינים למיילדת לגבי יולדת)
סעיף א׳: חולה שצריך לאכול	״אני לא צריך לאכול״	רופא: חייב לאכול	---	מאכילים אותו ע״פ הרופא	״דשמא הוא נבעת ואינו מרגיש בחליו מחמת רוב חולשא״			
סעיף א׳: חולה שצריך לאכול	״אני לא צריך לאכול״	החולה הוא בעצמו רופא מומחה ואומר: ״אני לא צריך לאכול״	רופא אחר: חייב לאכול	מאכילים אותו ע״פ הרופא	כנ״ל (פמ״ג)			
סעיף א׳: חולה שצריך לאכול	״אני צריך לאכול״	מאה רופאים כנגדו: ״אין הוא צריך לאכול״	---	מותר לו לאכול	״אפילו אם הרופאים אומרים שהמאכל יזיקהו שומעים לחולה... ובלבד שמזכירין לו תחלה שהיום הוא יו״כ... דלב יודע מרת נפשו ואחזוקי אינשי ברשיעא לא מחזקינן״			
סעיף א׳: חולה שצריך לאכול	לא אומר כלום, אך לאחר ששאלו אותו אם הוא צריך לאכול, הוא אמר: ״אני צריך״	מאה רופאים כנגדו: ״אין הוא צריך לאכול״	---	**האי״ר ונהר שלום ומטה אפרים ומאמר מרדכי**: מותר לו לאכול **הט״ז**: אסור לו לאכול, כיון שאין אף רופא שמסייע לו	**ביאור הלכה:** לא הביא זאת במשנה ברורה, כיון שהרבה אחרונים חלקו על הט״ז			
סעיף א׳: חולה שצריך לאכול	לא אומר כלום, אך לאחר ששאלו אותו אם הוא צריך לאכול, הוא אמר: ״אני צריך״	מאה רופאים כנגדו: ״אין הוא צריך לאכול״	רופא אחד: הוא צריך לאכול	מותר לו לאכול	אף הט״ז מודה כשיש רופא אחד שמסייע לחולה			

50. חולה ביוהכ״פ:

המקרה\ הדעות	החולה	דעה אחת	דעה אחרת	הדין		הערה
סעיף ב׳	שותק או אומר שאינו יודע	רופא: צריך לאכול	רופא: לא צריך לאכול	שו״ע: מאכילים אותו		משנ״ב: אף אם הרופא שאומר שצריך הוא גוי או אישה כנגד רופא ישראל, כי ספק נפשות להקל
סעיף ב׳	שותק או אומר שאינו יודע	רופא גוי שאינו בקי: צריך לאכול	רופא ישראל בקי: לא צריך לאכול	משנה ברורה: אין מאכילים אותו		---
סעיף ב׳	איני צריך	רופא: צריך לאכול	רופא: לא צריך לאכול	משנה ברורה: אין מאכילים אותו		כסעיף ג׳
סעיף ב׳	שותק או אומר שאינו יודע	שני רופאים: צריך לאכול	שני רופאים [שבקיאים יותר בחכמה מאלו שכנגדם]: לא צריך לאכול	**הרמ״א** מאכילים אותו	**מ״א וא״ר** אין מאכילים אותו	מ״א וא״ר: כיון שהם שווים במניין, יש ללכת אחר הבקי יותר
סעיף ב׳	שותק או אומר שאינו יודע	שלושה ויותר: צריך לאכול	שני רופאים [שבקיאים יותר בחכמה מאלו שכנגדם]: לא צריך לאכול	מאכילים אותו		לכו״ע, אף לדעת המ״א וא״ר כיון שאלו שאומרים שצריך לאכול, הינם רבים יותר

51. חולה ביוהכ״פ:

המקרה\ הדעות	החולה	דעה אחת	דעה אחרת	הדין	הערה
סעיף ג׳	אין צורך	רופא: אין צורך	רופא: צריך	שו״ע: אין מאכילים אותו	מצרפים את דברי החולה לרופא
סעיף ג׳	לא אומר כלום	רופא: צריך	שני רופאים: אינו צריך	שו״ע: אין מאכילים אותו	---
סעיף ג׳	לא אומר כלום	רופא מופלג בחכמה: צריך	שני רופאים: אינו צריך	משנ״ב: מאכילים אותו	חוששים לדבריו של הרופא המופלג בחכמה
סעיף ג׳	לא אומר כלום	רופא מופלג בחכמה: אינו צריך	שני רופאים שאינם מופלגים בחכמה: צריך	משנ״ב: מאכילים אותו	הולכים אחר רוב המניין, וכאן לא חוששים לכך שהרופא שכנגד הוא מופלג בחכמה

52. חולה ביוהכ״פ:

המקרה\ הדעות	החולה	דעה אחת	דעה אחרת	הדין	הערה
סעיף ד׳	״איני צריך לאכול״	שני רופאים: צריך לאכול	מאה רופאים: אינו צריך לאכול	שו״ע: מאכילים אותו	כיון שיש שני רופאים שאמרו שהוא צריך לאכול, אין הולכים אחר רוב דעות, שניים כדין מאה
סעיף ד׳	צריך לאכול	רופא אחד: צריך לאכול	מאה רופאים [אף אם הם בקיאים ומופלגים יותר בחכמה]: אינו צריך לאכול	רמ״א: מאכילים אותו	כי החולה מסייע לרופא, ולב יודע מרת נפשו, ואין חשש שהחולה אומר כן בגלל דברי הרופא

53. חולה ביוהכ״פ:

המקרה\ הדעות	החולה	דעה אחת	דעה אחרת	הדין		הערה
סעיף ה׳	איני צריך	רופא (שמכיר את המחלה): מסופק	---	מאכילים אותו		ספק נפשות להקל
סעיף ה׳	איני יודע	רופא: אינו צריך	---	אין מאכילים אותו		---
סעיף ה׳	איני יודע	רופא: מסופק, ואינו יודע	רופא אחר: אינו צריך	משנ״ב: מאכילים אותו		---
סעיף ה׳	מסופק	החולה בעצמו הוא רופא: מסופק, ואינו יודע	רופא העומד כנגד החולה שהוא גם רופא: אינו צריך	**ט״ז** מאכילים אותו	**א״ר** אין מאכילים אותו	א״ר: כיון שהחולה אינו צלול בדעתו אף שהוא רופא

54. הדלקת נר ביוהכ״פ במקום שאין מנהג ברור:

מה יעשו במקום שאין מנהג ברור	ירושלמי	משנה ברורה ע״פ הפרי חדש
	עדיף להדליק כי יש בכך יותר צניעות	עדיף להדליק

55. ישיבה בסוכת חברו ללא רשות:

האם מותר לשבת בסוכת חברו שלא מדעתו	רמ״א	משנ״ב			ביכורי יעקב וערוך השולחן
	לכתחילה אסור	**כשבעל הסוכה שם**	**כשבעל הסוכה אינו שם**		**אם אשת חברו מרשה לו-** מותר
		אין להיכנס ללא רשות, שמא בעל הסוכה מתבייש מפניו	**אך עשוי להגיע בינתיים**	**אינו עשוי להגיע**	
			אין להיכנס לסוכה, שמא יגיע בעל הסוכה ויתבייש מפניו	מותר להיכנס, כי בוודאי בעל הסוכה לא יקפיד, משום שנוח לאדם לעשות מצווה בממונו	

56. סוכה- מעמיד דמעמיד:

האם יש בעיה הלכתית להעמיד במעמיד דמעמיד	החזון איש	*שאר גדולי הדור: כמג״א ושו״ע הרב הגר״א וחיי אדם ערוה״ש והמשנה ברורה*
	יש להחמיר במעמיד דמעמיד, בדבר המקבל טומאה אף מדרבנן, או בפסולי סכך מן התורה כמחובר, או דבר שאינו גידולי קרקע	*אין לחוש לחומרא זו*

57. דין מעמיד:

	תרומת הדשן, שו״ע	סומך מיטתו בכרעי המיטה		טעם הפסול לרבי יהודה בסומך המיטה		אשיר״י		משנ״ב	
העמדת הסוכה	ניתן להעמיד הסוכה במסמרות של ברזל או בבלאות שמקבלים טומאה	**תנא קמא**	**רבי יהודה**	**חד אמר**	**חד אמר**	**דעת הרי״ף**	**דעתו (ע״פ הב״י)**	**לכתחילה**	**בדיעבד**
		כשרה	פסולה	כי אין לה קבע	כי העמיד בדבר המקבל טומאה	הלכה כרבי יהודה	העיקר כטעם שאין לה קבע	אין להעמיד בדבר מקבל טומאה	יש להתיר להעמיד בו

58. סיכוך בדבר שריחו רע:

	טור, שו"ע, הרא"ש והרמב"ם		משנ"ב	מקראי קודש
	לכתחילה	**בדיעבד**		
האם מותר לסכך בדבר שריחו רע	אסור, שמא יצא מהסוכה מחמת הריח הרע	יצא ידי חובה	*אם הריח רע כל כך עד שאין דעת האדם סובלתו- פסול מן התורה, כי צריך "תשבו כעין תדורו*	*אף אם הוא איבד את חוש הריח, יש להחמיר כי יש פוסקים שאסרו בזאת*

59. תעשה ולא מן העשוי:

	מקרה 1	מקרה 2	מקרה 3
מקרים של תעשה ולא מן העשוי	הסכך היה מענף עץ מחובר שקצץ אח"כ לשם סכך	סוכה שנעשית מאליה	הניח חבילת עצים לשם סיכוך ואח"כ נמלך לשם סוכה
דרך התיקון	**שו"ע:** "ינענעו, שיגבה כל אחד לבדו ומניחו, וחוזר ומגביה חבירו ומניחו"	יחטט בה מחדש לשם צל	יגביה אותה לשם צל ויניחה

לולב

60. ניטל ראש האתרוג:

	ה"ר יעקב בר יקר, ר"ח, רי"ף, הרמב"ם והרא"ש, וכן המנהג ע"פ הטור	הר"י הלוי
כשניטל ראש האתרוג	פסול מן התורה	אינו פסול מן התורה

61. פיטם האתרוג:

	כשהיה לאתרוג מתחילה פיטם ואח"כ הוא נפל	***כשלא היה לו פיטם מעולם***
ארחות חיים בשם ה"ר ש"ט	*פסול מן התורה, ונוטל ביום הראשון בלא ברכה, אך כשר לשאר הימים*	*נוטל אף ביום הראשון בברכה*

62. דין ניטל הפיטם וניטל העוקץ:

	ה"ר יעקב בר יקר	הר"י הלוי		ר"ח, רי"ף, הרמב"ם והרא"ש, וכן המנהג ע"פ הטור
ניטל הפיטם	פסול	כשר		פסול (טור: 1. יש להכשיר אם מעולם לא היה פיטם 2. אם נשאר ממנו כלשהוא (**דרכי משה:** מדובר שרוחב הגומא מכוסה כדי שלא יהא חסר))
ניטל העוקץ	כשר	**ניטל רק מה שחוץ לגומא**	**ניטל מעיקרו וניכר שהוא חסר**	פסול
		כשר	פסול	

63. נפלה חלק מהשושנתא:

	הר"ן	המגיד משנה
נפלה חלק מהשושנתא	יש מחמירים כשניטלה השושנתא הקרוי פיטמא	אין לפסול אלא רק אם ניטל עץ הפיטם עצמו

64. נפל הפיטם:

ניטל מהפיטם רק מה שלמעלה מפרי האתרוג השלם	ט״ז	יש פוסקים
	להקל וכשר	להחמיר, כי זה בכלל חסר
אם נשאר מהעץ למעלה מהאתרוג כל שהוא	**מג״א**	
	אין להחמיר	
ביאור הלכה: ע״פ השו״ע, הרמ״א ועוד פוסקים	אין לפסול אם רק השושנתא ניטלה, אך הפיטם נשאר	

65. נפלה השושנתא:

פסקי תשובות	***נפלה רק השושנתא***	***אם האתרוג שנפלה ממנה השושנתא מובחר יותר מהאחר עם השושנתא***	***נקטם ונפל חלק מהשושנתא או ספק אם ניטלה שושנתו***
	כשר, אך עדיף לקחת אתרוג עם שושנתא שלימה	*יעדיף את האתרוג שניטלה שושנתו*	*מותר לכתחילה לברך על אתרוג זה*

66. ניטל העוקץ:

	שו״ע	***רמ״א ע״פ הטור***	***משנ״ב: חכם צבי***	***פסקי תשובות***
ניטל העוקץ	פסול	*אם נשאר עובי כל שהוא מהעץ, ורוחב הגומא מכוסה- כשר*	*אם אין בעיר אתרוג אחר, אלא זה שניטל עוקצו- יכול לברך עליו אפילו ביום הראשון, כיון שיש ראשונים שמכשירים* אותו	***אחרונים*** *רבים חלקו על החכם צבי, וכתבו שכמעט אין זה מצוי הדבר שלא יהיה ניתן להשיג אתרוג אחר, וכל שאין לו פיטם או עוקץ- אין לברך עליו*

67. דין ניטל העוקץ:

	ה״ר יעקב בר יקר	**הר״י הלוי**		**ר״ח, ר״ף, הרמב״ם והרא״ש, וכן המנהג ע״פ הטור**
ניטל העוקץ	כשר	**ניטל רק מה שחוץ לגומא**	**ניטל מעיקרו וניכר שהוא חסר**	פסול
		כשר	פסול	

68. נענוע הלולב:

	טור, בעל העיטור, הגאון	**ב״י**		**רי״ף**	**רמב״ן ורא״ש**
האם צריך לנענע את עלי הלולב	אין צורך	**יש ראשונים**	**יש ראשונים**	צריך לנענע 3 פעמים להולכה ועוד 3 להבאה	די ב3 פעמים של הולכה עם הבאה
		אין צורך	יש צורך (כר״ן והרמב״ם)		
הטעם	עצם ההולכה וההבאה זה הנענוע. דין נענוע הלולב הוא כדין נענוע התנופה שאין צריך בו כסכוס	---		יש ספק בירושלמי מהי דעתו והרי״ף פסק לחומרא	ע״פ פירוש אחר בדעת הירושלמי

69. כסכוס הלולב:

	דרכי משה	**רמ״א, הגאון**	**מגיד משנה**	**שו״ע**	**משנ״ב**
האם יש צורך לכסכס את הלולב	נהגו לכסכס	אין צורך (עצם ההולכה וההבאה היא הנענוע)	אין צורך להאריך בתנועות כי יוצא בכל מצב שיטול	נהגו לנענע 3 פעמים בכל הולכה ובכל הבאה	מי שמכסכס יעשה כן בנחת ולא בחוזקה (כי זו טעות)

70. מתנה על מנת להחזיר:

קיבל לולב במתנה על מנת להחזיר ונאנס בידו ולא החזירו- האם יצא ידי חובה	טור, הרא"ש, שו"ע	ב"י	שו"ע		חיי אדם	מאירי	ביאור הלכה
			מצד דיני ממונות	מצד המצווה			
	לא יצא	אם החזיר את החפץ לאחר הזמן שכבר ניתן לצאת בו ידי חובה- לא יצא ידי חובה	פטור מתשלום	לא יצא	ספק אם מועיל שבעל החפץ יאמר "נתקבלתי"	מועיל לומר "נתקבלתי"	אם יש לנותן, לולב אחר- מועיל לתת דמים, וכמו כן, מועיל להחזיר לולב חלופי כשר ומהודר (אך לדעת השדי חמד בשם "שם אריה" לא יצא)

71. החזירו לאחר זמן מצוותו:

	שו"ע	משנ"ב	משנ"ב ע"פ הפוסקים		ביאור הלכה ע"פ הרשב"א
			אמר הנותן "על מנת שתחזירהו לי"	אמר הנותן "על מנת שתחזירהו"	אמר הנותן "על מנת שתחזירהו"
אם החזיר את הלולב לאחר זמן מצוותו, אם יצא ידי חובה	לא יצא	אף אם החזיר בו ביום אך בשעה שכבר לא ניתן לצאת- לא יצא ידי חובה. אומדנא דמוכח שדעת הנותן לתת על דעת שהמקבל יחזיר לו לפני הנטילה שלמחרת	חייב להחזיר בתוך החג	ניתן להחזיר אף לאחר החג	**לדעת הרמ"א ע"פ הרשב"א,** אם אמר "על מנת שתחזירהו" ולא אמר "לי", הרי זה גרוע מסתם מצב, כיון שהוא לא אמר שהמתנה היא על מנת שיחזיר לו. למעשה צ"ע כי כמה אחרונים פקפקו על סברא זו

72. ביאור הלכה ע"פ הרשב"א בדין הנותן במתנה על מנת להחזיר:

	כשהנותן אמר "על מנת שתחזירהו לי"	
	כשאין לנותן לולב אחר	**כשיש לו לולב אחר**
ביאור הלכה ע"פ הרשב"א	המקבל חייב להחזיר לו בו ביום או עכ"פ למחרת, אם הנותן עוד לא בירך על הלולב, כי יש אומדנא דמוכח שהוא רוצה לברך על הלולב שלו	המקבל צריך להחזיר לו במהלך החג, ואף אם החזיר ביום השביעי- יצא ידי חובה

73. על מנת שתחזירהו:

מתי המקבל יכול להחזיר את הלולב	הרשב"א	בעל העיטור
אמר ע"מ שתחזירהו, ולא אמר "לי"	אף לאחר החג	מחזיר כשעדיין הוא זמן מצוותו

תשע"א תמוז

ראש השנה

74. לחישה לשופר:

	מג"א בשם המהרי"ל	דגול מרבבה		שערי תשובה	משנה ברורה
האם לחישת סגולה לשופר מהווה הפסק	פעם עשו כן למעשה	**תקיעות דמעומד**	**תקיעות דמיושב**	*כיון שלא הצליחו לתקוע בשופר, בכל מקרה היה כבר הפסק גדול והיה צורך בברכה אחרת, ולכן לא מדובר שהיה הפסק בברכה מצד עצם אמירת ה"ויהי נועם"*	אין נכון לעשות כן
		מותר ללחוש	*אסור, כי זה הפסק בין הברכה לתקיעה (קשה לומר שזה צורך הברכה, כי אין זו סגולה בדוקה)*		

75. לצאת ידי חובת תקיעת שופר על ידי אישה:

	רבא, טור, שו"ע	ילקוט יוסף
האם ניתן לצאת ידי חובת התקיעה על ידי אישה	אישה פטורה מתקיעת שופר, כיון שזו מצות עשה שהזמן גרמא	לא ניתן

76. שכר שבת:

	טור: מנהג אשכנז	טור: מנהג ספרד	דעת הטור	הטור למעשה
האם יש שכר שבת במה שהתוקע או הש"ץ מקבל	*גדולי העיר מקדימים לתקוע, וכל הזריז בו- הרי זה משובח*	*הגדולים אינם רוצים לתקוע, עד שצריך לטרוח ולשכור בכסף מישהו שיתקע*	*תמוה מנהג ספרד, מניין מצאו היתר זה לשלם שכר שבת*	*מותר לשלם שכר שבת רק בהבלעה*

77. שכר שבת:

בית יוסף	בדין מורד ומורדת	שנינו בדין ארבע פרוטות	ע"פ ה"ר שמואל
דין שכר שבת	מצינו שאין לשלם שכר שבת משום גזירת מקח וממכר, משמע מהסוגיה שבוודאי אין איסור כלל אפילו מדרבנן בדבר	אין בהם סימן ברכה, ומשמע שאין שום צד איסור בדבר	אין איסור, אלא רק חשש בלבד, וכיון שזה בא כדי לקיים מצוות- הרי זה מותר

78. שכר שבת:

	שו"ע הלכות ראש השנה	שו"ע הלכות שבת		משנ"ב הלכות שבת
נטילת שכר בשבת על תקיעה או ש"ץ	הנוטל שכר לתקוע או לתרגם בשבת- אינו רואה סימן ברכה (מג"א: אין איסור, כיון שזה דבר מצווה)	**סתם**	**יש אומרים**	כל הדינים הנ"ל שייכים אף בשוכר תוקע. מ"מ יש לשכור את התוקע מערב שבת ולא בשבת עצמה
		אסור ליטול על כך שכר, כי יש בכך משום שכר שבת	מותר, כי זה דבר מצווה	

סוכות

79. פשתן שנופץ- שימוש לסיכוך:

	טור	ב"י- טעם הפסול לסיכוך:		
		טעם 1	**טעם 2**	**טעם 3**
פשתן שנופץ, האם כשר לסיכוך	פסול	*אף שהפשתן אינו מקבל טומאה, אך מכיוון שניתן לטוות אותו, ובכך הוא יהפוך לכלי ויקבל טומאה, גזרו חז"ל עליו*	***הרמב"ם:*** *כיון שהשתנתה צורת הפשתן, וממילא זה לא מוגדר עוד כ"גידולי קרקע"*	***הראב"ד:*** *כיון שראוי לתת את אניצי הפשתן בכרים וכסתות, הם מקבלים טומאה על ידי דבר אחר*

80. פשתן שניפץ:

	רי"ף, רמב"ם והרא"ש	***רש"י, עיטור, ר"י, א"ג, שיבולי הלקט וריא"ז***
דין פשתן שניפץ, מהו שיעור הפסול	דרבנן, כי פסקו הבעיא- לקולא	מדאורייתא

81. סוכה שבחלקה צלתה מרובה ובחלקה חמתה מרובה:

דין סוכה מצד צלתה וחמתה	**צילתה מרובה מחמתה**	**צילתה שווה לחמתה**	
		כששווים למעלה	**כששווים למטה**
דעה ראשונה- הרמב"ם, הרי"ף, הרא"ש, רש"י, רבנו חננאל והרי"ץ גיאות, השו"ע	כשרה	פסולה, כי אז ודאי למטה חמתה מרובה מצילתה	כשרה, שאז ודאי למעלה הצל מרובה
דעה שנייה- בעל העיטור (השו"ע כלל לא הביא שיטה זו)	כשרה	כשרה, שאז ודאי למטה הצל מרובה	פסולה, כי אז ודאי למעלה חמתה מרובה מצילתה

ארבעת המינים

82. לולב הכפוף:

	טור		**ב"י: רבינו ירוחם**	**משנה ברורה**
	כשהשדרה כפופה	**כשהעלים כפופים בראשו**		
לולב כפוף	פסול	כשר	כפוף- הכוונה בשדרה	אם שדרתו כפופה- פסול, כי אין זה הדר (ריטב"א)

תשע"ב אב

ראש השנה

83. תענית בערב ראש השנה:

	טור	**ב"י**		**שו"ע**	**רמ"א**
		(הגהות מיימוניות הביא ש)יש אומרים	**דעת ההגהות מיימוניות בעצמו ע"פ פסיקתא דרב כהנא והירושלמי**		
טעם המנהג להתענות בערב ראש השנה	*מנהג אשכנז להתענות בערב ר"ה, וזה ע"פ* ***מדרש ר' תנחומא:*** *יש להתענות. תענית הגדולים לכפר על העוונות*	אין להתענות. משום חוקות הגויים	יש להתענות	יש להתענות בערב ראש השנה	כן ראוי לעשות להתענות כל עשרת ימי תשובה

84. תענית בערב ראש השנה:

	שו"ע	**מג"א**	**מחצה"ש**
זמן סיום התענית בערב ראש השנה	זמן היציאה מבית הכנסת	פלג המנחה	מנחה גדולה

85. תענית בערב ראש השנה:

	מג״א	שו״ע הלכות נדרים	ש״ך	
הרגיל להתענות בערב ראש השנה והשנה לא יכול	מקצת חולי- אין צריך התרה	היה רגיל להתענות וחזר בו- צריך התרה משלושה	**אם אינו יכול להתענות מחמת שצריך להשתתף בסעודת מצווה כברית מילה**	**אם אינו יכול להתענות מחמת בריאות**
			אינו צריך התרה, שדעת אדם על כך	צריך התרה, שאין דעת אדם על כך

86. תענית בראש השנה:

	הרב נחשון	**הר״ר אברהם**	**רב נטורנאי**		**הרא״ש, רב האי והרי״ץ גיאת**	**ב״ח**
דין תענית בראש השנה	אסור להתענות	חובה להתענות, כדי שלא יהא שולחן רבך חסר ושולחן שלך מלא (הר״ר אליעזר מביה״ם הקשה עליו שאין דבריו מוכרחים, ולפי דבריו יש להתענות אף בשמיני עצרת)	**יום ראשון של ר״ה**	**יום שני של ר״ה**	אין להתענות	המנהג למעשה שלא להתענות
			אסור מדאורייתא להתענות	מותר		

87. תענית בראש השנה:

	ט״ז	**אליה רבה**	**פמ״ג**	**רמ״א ע״פ תה״ד**	**שו״ע הרב**
האם יש להתענות בראש השנה	בוודאי שלא ניתן לומר שמצווה להתענות, שהרי אלישע הנביא אכל בראש השנה	אין זה מוכח לומר שאלישע הנביא אכל, ולכן אין ראייה משם	אין מצווה להתענות	יש אומרים שמצווה להתענות	אין להתענות

88. תענית חלום בראש השנה:

הרואה חלום רע	**הגמ״י, ר״מ, אגור, אגודה**	**רבותיו של תרומת הדשן**	**משנה ברורה וערוך השולחן**
ביום ראשון של ראש השנה	יתענה שני הימים כל ימיו	יתענה שני הימים	יש להתענות תענית חלום בראש השנה
ביום שני של ראש השנה	יתענה שני הימים כל ימיו	יתענה רק היום השני (כי משמיים הראו לו שרק ביום השני יש עניין שיתענה)	

89. תקלה אצל התוקע:

	כשהאחר שמחליף שמע כבר את הברכה	**כשהאחר שמחליף לא שמע הברכה**
אם התוקע בירך ותקע קצת ולא הצליח להמשיך לתקוע	יתקע בלא ברכה	יברך לעצמו בלחש
אם התוקע בירך ולא הצליח לתקוע כלל	יתקע בלא ברכה. אולם כתב **הט״ז** שלכתחילה אין לתוקע לצאת מבית הכנסת, ולא די בכך שהוא בירך והאחר יצא ידי חובה. **בכנסת הגדולה** הסתפק מה הדין כשהאחר שמע הברכה במקום אחר, ולא שמע כאן והתוקע יצא לחוץ, אם צריך לברך שנית	יברך לעצמו בלחש

90. נסדק השופר:

נסדק השופר	הדביק בדבק והסדק לא ניכר					הדביק בדבק והסדק רחב וניכר		
דעה ראשונה	**משנ"ב**	**מטה אפרים**	**אליה רבה**	**שער הציון בדעת האליה רבה**		**נשתנה הקול**	**לא השתנה הקול**		**ביאור הלכה**
	מועיל, כמין במינו	תוקע בו לכתחילה	לכתחילה לא יתקע אא"כ אין לו שופר אחר	**כשנשתנה קול השופר**	**כשלא השתנה הקול**	*יש להחמיר, כדין סתמו מינו באינו מינו*	**נשתייר רובו**	**לא נשתייר רובו**	*כשנסדק רובו, יש להחמיר ולחזור ולתקוע שנית בלא ברכה בשופר אחר, אף שדיבקו בעצמו*
				לכתחילה לא יתקע	תוקע בו לכתחילה		אין להחמיר וצ"ע	יש להחמיר	
דעה שניה	אם השופר נסדק לאורכו- אין זה מועיל כלל עם דבק, אלא רק לדבק את השופר בקצוות של עצמו, ואם כל השופר נסדק, אין זה מועיל אפילו לדבק בקצוות של עצמו. אך אם נסדק לרוחבו- מועיל לדבק בדבק, אף אם לא נשאר עד פיו שיעור תקיעה (4 גודלים). שער הציון ע"פ המטה אפרים: תמיד עדיף לכתחילה לקחת שופר שלם ולא כזה שהדביקו								

91. נסדק לאורכו:

שו"ע	**יש אומרים**		**יש אומרים**	
שופר שנסדק לאורכו	**בסתם**	**אם הדקו בחוט או משיחה**	**נסדק רובו**	**נסדק מיעוטו**
	פסול אף בכל שהוא	כשר	פסול	כשר

92. סדק בשופר:

	יש אומרים	**יש אומרים**
סדק לאורכו	פוסל בכל שהוא	פוסל ברובו
	במיעוטו	**ברובו**
סדק לרוחבו	כשר	פסול (*אא"כ נשאר שיעור תקיעה לצד פיו, ויש מכשירים אף כשזה שלא לצד פיו*)

93. ראש השנה- יומא אריכתא:

	הרי"ף, חכמי פרובינצ"א, רמב"ם, המגיד משנה, שו"ע	**רבנו אפרים, בעל המאור**	***משנה ברורה ע"פ הב"י***
כמה ימים הינו ראש השנה	שני ימים	*יש לנהוג כיום, רק יום אחד של ראש השנה, כיון שאנו בקיאים בסוד העיבור*	שני ימים, שאף בזמן המקדש עשו כן לעיתים

94. ספק אם נולדה הביצה ביו"ט ראשון של ר"ה, אם מותרת ביום השני:

	כנה"ג	**עו"ש**
ספק מתי נולדה	מותר	אסור

95. מסופק אם נטל לולב ביום הראשון או אם תקע בשופר:

	ביום ראשון שהוא מדאורייתא	**ביום השני**
מסופק אם תקע	תוקע ואינו מברך	אין צורך לתקוע, כי ספק דרבנן לקולא

96. ר"ה – יומא אריכתא לקולא או לחומרא?

כיצד דנים את הדין שר"ה הוא יומא אריכתא	**ספק אם ביצה נולדה ביו"ט ראשון, מה דינה ליו"ט השני**		**לא מועיל לעשות תנאי כששכח לערב**	**בעניין מת וכחילת עין ביו"ט שני**	**אסור לאפות פת מיו"ט ראשון לשני בר"ה**	**גוי מסל"ת שמביא ביצים ביו"ט שני וטוען שנולדו אתמול, מותר לאכול אותן**
	כנה"ג	**עו"ש**	לחומרא	לחומרא	לחומרא	לקולא
	לקולא- מותרת	לחומרא- אסורה				

97. תפילות בראש השנה:

	צדקתך		ותודיענו	תפילות שבסידור
כשחל ר"ה בשבת	***שו"ע, טור בשם רב עמרם, הכלבו בשם רב האי, מנהג בני ספרד***	***רמ"א, הר"ן, מנהג נרבונא***	***שו"ע, טור בשם ראבי"ה***: אומרים	*מתפללים, ונהנים מהאור, אף אם עדיין לא בירכו את ברכת "מאורי האש"*
	אומרים, כי זה יום הדין	אין לומר למעשה (*הר"ן: מחלוקת גאונים אם לומר, נרבונא: כי זה ראש חודש*)		

98. פיוטים בראש השנה ויוהכ"פ:

	מנהג טוליטולה	***הרא"ש***	**הטור**	**ב"י, שו"ע**	***משנה ברורה***
פיוטים בתפילות ראש השנה	*מאריך בפיוטים כרצונו*	*אין להאריך בפיוטים, כדי להתפלל מוסף קודם שבע שעות ביום*[1]	***מנהג אשכנז** לומר את כל הפיוטים והסליחות בתוך התפילה. **טוב** לקצר בפיוטים ובסליחות של שחרית. **לעומת זאת**, ביוהכ"פ ראוי לומר סליחות בכל תפילה, שכן זו חובת היום.*	טוב לקצר בפיוטים (ב"י: כמו המהר"ם)	*מי שעושה יום כיפור נוסף, יאמר פיוטים כרצונו רק לאחר תפילת העמידה*

99. וידוי ביום הכיפורים:

סדר הוידוי	**הדין**	**הטעם**
חכמים (כן פסק השו"ע)	קודם סעודה מפסקת	"שמא תטרף דעתו בסעודה וימנענו שכרותו מן הוידוי" (משנ"ב בשם השל"ה: יש להתוודות שנית לאחר הסעודה המפסקת)
רבי מאיר	עם חשכה	"כדי שלא יהא שהות לחטוא בין הוידוי והיום"

100. וידוי עם חשכה:

	הר"ן	**הרמב"ן**
מהו זמן "עם חשכה" שיתוודה בו	משיקבל עליו קדושת יום הכיפורים	לפני שיקבל עליו קדושת יום הכיפורים

101. היום העיקרי בראש השנה ושהחיינו:

	רבותיו של רש"י, הגאונים	***רש"י, רשב"ם, בעל העיטור***	***שו"ע***
היום העיקרי בראש השנה ושהחיינו	רק ביום הראשון מברכים שהחיינו, כי שני ימי ראש השנה הם כיום אחד	ביום הראשון וביום השני מברכים שהחיינו, כדין שאר ימים טובים שיש בהם שני ימים טובים של גלויות. אף שיו"ט השני, הינו העיקר, בכל זאת היו גומרים את היום הראשון בקדושה, כשבאו עדים, כדי שלא יבואו לזלזל בו	יברך שהחיינו אף בליל שני, אך מפני הספק, יקח פרי חדש וכדומה על הצד שאין צורך לברך שהחיינו

[1] שו"ע הלכות שבת סימן רפו סעיף א: זמן תפלת מוסף מיד אחר תפלת השחר ואין לאחרה יותר מעד סוף ז' שעות. ואם התפלל אותה אחר שבע שעות נקרא פושע ואעפ"כ יצא י"ח מפני שזמנה כל היום...

102.תענית של יומיים ביום כיפור:

	אנשי מעשה באשכנז, ר"י הלוי ותלמידיו, ושאר גדולים	***הרא"ש***	***הרמ"א, אור זרוע***	***שער הציון***
האם צריך להתענות יומיים ביום כיפור	*מתענים שני ימים ביום כיפור, ע"פ רבא שפעם אחת נמצא שעיברו את החודש, ונמצא יום כיפור ביום שלאחריו*	*אין מתענים, משום:* *1. בכלל איסור "לא תתגודדו"* *2. נראה כיוהרא ויגיעו לידי מחלוקת*	*אין להתענות, כי יש חשש סכנת מוות בדבר, כאביו של שמואל שמת בשל כך*	*לא קבעו שני ימים, כיון שאין רוב הציבור יכול לעמוד בכך*

103.מי שנהג להתענות ביוהכ"פ יומיים:

	טור	**הרמ"א**	**משנה ברורה**
מי שנהג להתענות יומיים ביוהכ"פ ורוצה להפסיק אם צריך התרה	כיון שקיבל על עצמו פעם אחת הרי הוא אסור לעולם, וצריך התרה, והרא"ש היה מתיר להישאל	יש לזה התרה	אם הוא התנה בפירוש שהוא נוהג כן רק לשנה אחת- אין הוא צריך התרה לשנה האחרת

104.הנוהגים לצום ביוהכ"פ יומיים, ויצא ביום חמישי ושישי:

	הגהות מיימון ע"פ המהר"ם מרוטנבורג	**ההבדל ביו היום השני של יוהכ"פ ליום שני של ר"ה כשחלים ביום שישי**	
		יוהכ"פ	**ר"ה**
כיצד ינהגו בעניין שבת	אסור לבשל ביום שישי (יום שני של יוהכ"פ) עבור שבת. אולם מותר לאכול בשבת עם האחרים שבישלו לעצמם ולא הירבו בשביל אלו שהתענו יום שני של יוהכ"פ. יש לאסור שאחר יבשל לו, רק בגוי שמכיר אותו, שמא הוא ירבה בעבורו (שאין לו "לפני עור"), אך בישראל אין לחוש שירבה בעבורו, כי הוא מקפיד על "לפני עור"	איסור הכנה משישי לשבת- הינו מדאורייתא, ולכן לא התירו להקנות הקמח לאחרים	איסור הכנה משישי לשבת- הינו מדרבנן, ולכן התירו להקנות הקמח לאחרים

105.דיני אכילה ביום הכיפורים:

	חולה	**מעוברת**
כיצד יש להאכיל	מאכילים אותו מיד בשיעורים, ואין צורך לדקדק עמו בשאלות האם הוא צריך לאכול, וגם מיד נותנים לו את האוכל עצמו. אך אם לא די לו בכך, מאכילים אותו כל צרכו.	קודם שואלים אותה כדלקמן, אם היא צריכה לאכול, וגם אז מאכילים אותה רק בשיעורים, בין ע"י עצמה או ע"י רופא, כי לעיתים די לה בשיעור מועט

סוכה

106.פסול חמתה בסוכה:

פסול חמתה בסוכה	**חכמים**	**רבי יאשיה**
סכך	פוסל	פוסל
דפנות	כשר	פוסל

107.דפנות העשויות מדברים המקבלים טומאה:

	שו"ע	***דרכי משה: אור זרוע (כן הוכיח מהירושלמי)***	**ב"ח**
דפנות העשויות מדבר המקבל טומאה	*כשרה, כי הדפנות כשרות מכל חומר, כי גזירת הכתוב לפסול חומרים שונים זה רק בסכך*	*דבר שפוסל מדאורייתא, פוסל אף בדפנות*	*יש לחוש לדעת האור זרוע, אף שמעיקר הדין הלכה כבעל המאור שהבין בירושלמי שהוא מכשיר בכל מצב*

108. דפנות העשויות מדברים המקבלים טומאה:

ביאור הלכה	ב"ח	א"ר וברכי יוסף	הגר"א
דפנות העשויות מדבר המקבל טומאה	*החמיר שלא לעשות הדפנות מדבר שמקבל טומאה מדאורייתא*	*אין מי שחשש לחומרה זו*	*יש להחמיר (מטעם אחר), משום שאם הוא יעמיד הסכך בדבר הפסול יש פוסקים שסוברים שהסוכה תהיה פסולה, אא"כ יעמיד דפנות מדבר כשר, ועל כן יעמיד דפנות מדברים כשרים*

109. סוכה שעשויה מדופן ומולה שתי כלונסאות:

	כמות שהיא	ע"י תיקון צורת הפתח
סוכה שעשויה מדופן ומולה שתי כלונסאות	פסולה, שאין לה 3 דפנות	כשרה

110. סכך גבוה מהמחיצות:

סכך שגבוה 10 טפחים מהמחיצות	מכוון כנגד הדפנות	אינו מכוון כנגד הדפנות	
	כשר	**קרוב 3 טפחים לדפנות**	**רחוק יותר מ3 טפחים**
		כשר (לבוד מהצד)	פסול

111. הכשר סוכה:

ביאור הלכה	רש"י	***אם הסוכה עשויה לצל וגם לצניעות***	סוכת בהמה
סוכת גנבך רקבש	*הסוכה מועילה דווקא אם עשויה לצל לכל ימות השנה*	*לא מועיל חידוש כל שהוא כדי להכשיר את כל הסוכה*	*כשרה רק אם היא **נקייה**, אך אם יש שם אשפה מסריחה או שאנשים מתפנים שם- אין להכשירה*

112. הגוזל סוכת חברו:

	דרכי משה		הריטב"א	שו"ע	רמ"א
	הגהות מיימוני ע"פ הירושלמי	**הגהות אשירי**			
היושב בסוכת חברו בלא רשות חברו	לא יצא, כי זה בכלל גזל ועליו לשוב בתשובה	יצא ידי חובה בדיעבד	יצא ידי חובה, ואין זה "מצוה הבאה בעבירה", כי הסוכה ברשות החבר, ואין הקרקע נגזלת, ואין הסוכה נפסלת בשל כך, והרי זה כדין שאילה. **עכ"פ** בוודאי שעליו לשוב בתשובה, על כך שהוא תקף ונכנס לרשות חברו ללא רשות, ועבר על איסור לא תגזול.	יצא ידי חובה	דבריו של השו"ע אינם לכתחילה

113. הגוזל סוכת חברו:

הגוזל סוכה והתברר שהסוכה הייתה בנויה כבר חצי שנה	בנו אותה לשם מצות סוכה	לא בנו אותה לשם מצות סוכה
	יוצא ידי חובה	הרי זו סוכה ישנה, ואין יוצא בה ידי חובה אלא אם כן יחדש בה דבר

114. הגוזל סוכת חברו:

הגוזל סוכת חברו- ע"פ רב נחמן	תקף חברו והוציאו מסוכתו, דין הסוכה	גזל עצים וסיכך בהם
חכמים	כשרה (ריטב"א: אין זו "מצוה הבאה בעבירה", מכיוון שאין כאן שינוי בבעלות על הסוכה. כפו תמרים: דין הסוכה כשאולה)	חייב דמי עצים לנגזל
רבי אליעזר	פסולה	

115. עשיית סוכה:

	מסוכה לסוכה	בחול המועד	המקור
חכמים	מותר	מותר	בחג הסוכות- תעשה סוכה
רבי אליעזר	אסור	אסור	חג הסוכות- תעשה לך סוכה שתהיה לשבעת ימים

116.הדס שענביו מרובים:

	מיעט ענבים ירוקים	מיעט ענבים אדומים או שחורים			
הדס שענביו מרובים	עשה כהוגן, שאין כאן תיקון	**ב"י: רמב"ם ורא"ש (וכן הרי"ף)**	**מגיד משנה**	**שו"ע**	
		עבר וליקטן- כשר. הם לא חילקו אם מדובר שהענבים כבר השחירו מערב יו"ט או שהשחירו ביו"ט עצמו, כי לדעתם בכל מקרה שניתן לתקן ולמעט את הענבים, זה אינו בכלל "דחוי"	יש לגרוס ברמב"ם כך שמשמע שדווקא לאדם אחר מותר ללקט את הענבים, שאין הוא צריך לאותה הושענא	**לכתחילה**	**בדיעבד**
				לא ימעט משום תיקון כלי	הרי זה כשר

117.ענבים בהדס:

ענבים בהדס בשאר גוונים	**הדין**
כפות תמרים	מחמיר
פמ"ג	הסתפק

118.ביאור הלכה בדין ענבים:

ביאור הלכה	**כשעבר ומיעט**	**טעם**
כשהענבים בהדס השחירו מערב יו"ט	כשר	*כיון שדחוי מעיקרו אינו בכלל דחוי*
כשהענבים בהדס השחירו ביו"ט עצמו	פסול	*כי זה בכלל דחוי*

119.ענבים בהדס:

האם יש להתיר להשתמש בהדס כשהענבים בהדס השחירו ביו"ט עצמו כשעבר וליקטן	**שו"ע**	**ביאור הלכה**
	יש להתיר להשתמש	יש להחמיר ולא להשתמש ע"פ הראשונים שהחמירו

120.ענבים בהדס:

ביאור הלכה:	**פשט דברי הרי"ף, רא"ש, רמב"ם**	**הביאור הלכה בהבנת הרי"ף, רא"ש, רמב"ם**	**הרי"ץ גיאת וכן משמע מהר"ח וכ"כ המאור, [והובא דבריו גם בשבולי הלקט] והעיטור והאור זרוע והר"ן**
ענבים בהדס שהשחירו מערב יו"ט ועבר וליקטן	כשר (לא חילקו בדבר)	כשר	כשר
ענבים בהדס שהשחירו ביו"ט עצמו ועבר וליקטן	כשר (לא חילקו בדבר)	פסול (כי "שחורות" זה משמע רק כשהיו כך מערב יו"ט, ולא כשהפכו לשחורות ביו"ט עצמו)	פסול

121. ענבים בהדס:

	כשרוב הענבים הינם ירוקים	**כשרוב הענבים הינם אדומים או שחורים**			
ענבים בהדס- האם ההדס כשר כמות שהוא	כשר	**ביום הראשון**		**מיום השני והלאה**	
		הדין	**אם אין לו אחרים**	**מצא הדסים אחרים**	**הרמ"א**	**משנ"ב: למנהגנו:**
		פסול	נוטל בלא ברכה	נוטל האחרים בברכה	כשר, כיון שאין פסול הדר	פסול, כיון שאנו מחמירים בפסול הדר אף בשאר הימים. על כן אם נטלו, יחזור ויטול שנית הדסים אחרים, בלא ברכה.

122. אתרוג ירוק:

	רבי יהודה	רבי מאיר	שו"ע	תוס' ורא"ש	אתרוג ירוק שידוע לנו שהוא עתיד להיהפך לצהוב	
אתרוג ירוק ככרתי	פסול (וכן פסקו הלכה, ב"י)	כשר	ירוק שדומה לעשבי השדה- פסול, כי אינו גמר פרי ואין זה בכלל "אתרוג" של התורה	ירוק שאינו צבע קבוע, והוא עתיד להיהפך לצבע צהוב- כשר, כי מוכח שכבר עתה נגמר גידולו ויש לו "שם אתרוג"	**שו"ע**	**משנ"ב ע"פ האחרונים**
					כשר	אין לקחת אותו לכתחילה, אלא אם כן כבר ניכר שהוא מעט התחיל להצהיב, מחשש שמא הוא יישאר ירוק לעולם (והרי זה פסול).

123. אתרוג בדפוס:

	גמרא			**ביאור הלכה: ביכורי יעקב ע"פ רש"י**
	הדפוס שינה את צורת האתרוג ממה שהיה בברייתו	**הדפוס השאיר את צורת האתרוג כברייתו**	**הדפוס עשה את צורת האתרוג דפי דפי**	
אתרוג בדפוס	פסול	כשר	כשר	אם עשאו בדפוס ואין לו עתה צורת אתרוג- פסול, אף שאין לו צורה של משהו אחר מבורר.

124. אתרוג כמין התיום:

	טור, רמב"ם, שו"ע	**סמ"ג**	**משנה ברורה ע"פ הא"ר**
אתרוג כמין התיום	כשר, כתנא קמא	פסול, שלא מצאנו מי שמכשיר במפורש (שער הציון: כן פסלו הרוקח, רבנו ירוחם והראב"ן)	יש **להחמיר** כשאפשר. אף שהוא כשר מעיקר הדין, כיון שיש פוסלים

125. **אתרוג שיש עליו שתי נקודות לבנות:**

אתרוג שיש עליו שתי נקודות לבנות	**שו"ע**			**לבוש, א"ר והפמ"ג**
	סתם	**י"א**		
		דעה ראשונה	**דעה שנייה**	
	דינו כחזזית, בכך שהאתרוג נפסל על ידן אף במיעוטו	דוקא אם שתי הנקודות נמצאות ברובו של האתרוג, אף על פי שבשטח, החברבורות הוא מיעוט; אבל אם הנקודות הן במיעוטו, כגון שכולם מצד אחד של אתרוג- כשר.	ויש פוסלים אפי' במיעוטו של צד אחד.	הלכה כדעה הראשונה (בי"א), כלומר, שאף שבשטח של החברבורות הוא מיעוט, כיון שיש נימור ברובו- הרי זה פסול

126. פסול הדר:

האם פסול הדר, פוסל אף לאחר היום הראשון	**רבינו ירוחם, הר"ן, הרמ"א, משנה ברורה**	**רמב"ם, שו"ע**
	פוסל בכל שבעת הימים	פוסל רק ביום הראשון

127. ברכת נשים על תקיעת שופר:

	הר"ן	**הרא"ש בשם ר"ת**	**המ"מ בדעת הרמב"ם, רש"י**	**הלכה למעשה**	
האם נשים מברכות על תקיעת השופר	רשאיות לברך, כיון שהלכה כר' יוסי ור' שמעון, שנשים סומכות- רשות, ואין חשש בל תוסיף או חשש שבות של תקיעה	רשאיות לברך, ואין חשש ברכה לבטלה	אסור לברך, כי לא שייך שיאמרו "וציוונו"	**ילקוט יוסף ע"פ השו"ע**	**מנהג האשכנזים ע"פ הרמ"א**
				לא יברכו, ואף אין לענות אמן על ברכתה, שבירכה לבטלה	יברכו

118. התוקע לנשים:

	עיטור	המנהג באשכנז	הרא"ם, הגאונים, הר"ם, סמ"ג	הראבי"ה	להלכה			פסק השו"ע, ילקוט יוסף
					לבוש	מג"א ע"פ המהרי"ל		
						לא כדאי לתקוע ב3 שעות הראשונות של היום כי ה"העולם בדין", ולכן יתקע לאחר להן לאחר תפילת שחרית:		
						עצה ראשונה	עצה שנייה	
כיצד ינהג התוקע לנשים עם התקיעה והברכה	יתקע להן כך שהוא יצא ידי חובה ביחד איתן	התוקע ליולדות, עושה זאת כשהוא עדיין חייב בעצמו במצווה, ועוד לא יצא ידי חובה	יתקע להן לפני שהוא יוצא ידי חובה, כי אם הוא כבר יצא ידי חובה, אסור לו לתקוע להן, כי זה חילול היו"ט	ניתן לתקוע לנשים, אף לאחר שהוא כבר יצא ידי חובה	יתקע להן כשהוא עדיין חייב בעצמו, לפני שיצא ידי חובת התקיעות בבית הכנסת	הנשים יברכו את הברכה לעצמן קודם שיתקע להן התוקע	התוקע בעצמו לא יכוון לצאת ידי חובה בתקיעות בבית הכנסת, ואז הוא יוכל לברך להן, כי זה כדי להוציא את עצמו, ואגב ברכתו לעצמו, גם הנשים יצאו ידי חובה	מותר לתקוע לנשים, אף אם כבר יצא ידי חובתו, כראבי"ה וכרא"ש

119. מה עדיף לתקיעה לנשים- תקיעה על ידי איש או האישה לעצמה:

	עיטור	הרא"ם			שערי תשובה וכף החיים ע"פ שאגת אריה
		הדין	עדיפות	למעשה	
עדיפות בתקיעה לאישה	**הנשים** בעצמן תוקעות להן	אם איש תוקע לאישה לאחר שהוא יצא ידי חובה, הרי זה חילול היו"ט, ולכן תתקע לעצמה	על כן נראה, שאם האיש כבר יצא ידי חובה, עדיף שהאישה תתקע, כי אין אומרים לאדם חטא בעבור נחת רוח האחר	עם זאת מנהג ישראל **שהאנשים** תוקעים בשופר ולא הנשים	עדיף **שאיש** יתקע לאישה, כי אצלו הותרה לגמרי תקיעת השופר, אך אצל האישה, יש בזה איסור שבות

120. זמן תקיעת שופר:

	טור		משנ"ב	משנ"ב	
	לכתחילה	בדיעבד		לכתחילה למעשה	לכתחילה	בדיעבד
זמן תקיעת שופר	מהנץ החמה עד הלילה	יצא כבר מעלות השחר	יש לתקוע ביום, שנאמר: "יום תרועה יהיה לכם". אין צורך שכל גוף השמש תעלה על הארץ, אלא די שתתחיל להניץ החמה. אמנם כבר תיקנו חז"ל לתקוע רק בשעת מוסף.	בזמן מוסף, מפני הגזירות שהיו אורבים עד שעה שישית לראות שישראל לא תוקעים בשופר. אף יחיד יקפיד על כך.	מהנץ החמה	מעלות השחר

121. עלות השחר:

	הגר״א ועוד אחרונים	ביאור הלכה
זמן עלות השחר	עלות השחר מוגדר ״משהאיר פני המזרח״	**מרש״י** משמע ש״עלות השחר״ ו״משהאיר פני המזרח״ אלו שני זמנים שונים, וכן **בריטב״א** לא ברור הדבר, ועל כן **למעשה**- צריך עיון

122. שני ימים של ראש השנה בארץ ישראל:

	הרי״ף	רבינו אפרים		בעל המאור	הרא״ש	מג״א	משנ״ב ע״פ הב״י
		בעבר	**כיום**				
דין שני ימי ראש השנה בארץ ישראל	מכך שמצינו שביצה אסורה בשני הימים טובים, משמע ששני הימים הינם קדושים	עשו שני ימים, בגלל שהיו מקדשים את החודש ע״פ הראייה, וכמו שכתב הרי״ף	כיון שאנו מסדרים את החודשים ע״פ סוד העיבור, יש לקיים רק יום אחד בראש השנה	מתחילה עשו ראש השנה בארץ ישראל רק יום אחד, אך מאז שבאו חכמי פרובינצ״א, אזי הם תיקנו לעשות שני ימים טובים כרי״ף, וכן מוכח ברב ניסים גאון ורב האי גאון שעשו רק יום אחד בראש השנה	ע״פ רבא, מצינו שכיון שמתחילה נהגו שני ימים של ראש השנה, שוב אין לשנות את מנהג האבות	עושים את ראש השנה שני ימים, כי אף כך נהגו בתי הדין	כיון שאף בזמן המקדש עשו לעיתים שני ימי ראש השנה, אף בארץ ישראל יש לנהוג כן

123. הבדלים בין שני ימי ראש השנה:

הבדלים:	**מי יתעסק במת**	**המתענה תענית חלום**	**קריאת התורה**	**הפטרה**	**תשליך**	**שינה**	**אכילת סימנים**	**השכמה**	**ברכת שהחיינו על השופר**		**אמר בתפילת מוסף: ״מוסף״ במקום ״מוספי״**
יום ראשון	גויים	יתענה כל ימיו שני הימים	פקד את שרה	איש אחד מן הרמתים	הולכים כשחל ביום חול	יש להימנע ע״פ הגמרא	נהגו לאכול	משכימים לקום	מברכים		חוזר (כי זה גם ר״ח)
יום שני	ישראל	יתענה רק ביום השני	ויהי אחר הדברים	מצא חן במדבר	הולכים כשחל יום ראשון בשבת	יש להקל, כי אינו בכלל ״ריש שתא״	ישנה מחלוקת אם נהגו כן אף ביום השני	כשחל בערב שבת, משכימים יותר מוקדם	**שו״ע** אין מברכים	**רמ״א** מברכים	אינו חוזר

124. שיעור איסור אכילה ביום הכיפורים:

	טור, רמב״ם, שו״ע	**ב״י: הרמב״ם והר״ן**	**משנ״ב**	**אם יש לצרף את הקליפה**		**ביאור הלכה**
				דגול מרבבה	**בנין ציון**	
שיעור איסור האכילה	ככותבת הגסה	שיעור כותבת הגסה הוא קצת פחות מכביצה	*לא די בכזית, כי צריך שיעור אכילה שמבטל העינוי*	בלי	עם	*צריך עיון כיצד הוא שיעור הכותבת הגסה. בש״ס משמע שכותבת זה עם הגרעין שלה, אך הרי הגרעין קשה ומה זה יועיל לאדם לאכול אותו כדי שתתיישב דעתו, אך אולי מדובר בגרעין רך, ועל כן צריך עיון האם הגרעין מצטרף*

125. שיעור איסור שתייה ביום הכיפורים:

	יומא	**ב״י**	**ב״י: ספר מוגה**	**הר״ן**	**שו״ע**
שיעור איסור השתייה	*שיעור איסור שתייה בכמלוא לוגמיו*	*הכוונה שיסלק את המים לצד אחד בפיו*	*מדובר בפחות מרביעית לאדם בינוני*	*לא ברור מה מוגדר כקצת פחות מרביעית, כלומר מהו שיעור הפיחות*	*כל המשקים מצטרפים לשיעור השתייה*

126. צירוף אכילה לשתייה ביוהכ"פ:

	בין אכילה לשתייה		יומא, משנ"ב
	לעניין אכילה	**לעניין שתייה**	
צירוף אכילה לשתייה	ציר מצטרף לירק, כי הוא מכשיר את האוכל	ציר אינו מצטרף לירק, כי אין אוכל מצטרף לשתייה	אינו מצטרף, כי אין דעת אדם מתיישבת בכך

127. יולדת ביום הכיפורים:

	תוך 3 ימים מהלידה			בין 3-7 ימים לאחר הלידה		לאחר 7 ימים מהלידה	
יולדת ביום הכיפורים	**הדין**	**אמרה שאין היא צריכה לאכול**	**לא אמרה שהיא לא צריכה לאכול**	**אם חברותיה או הרופאים אומרים שהיא לא צריכה לאכול**		**אם אף אחד לא אומר שהיא לא צריכה לאכול**	**אמרה: "צריכה אני לאכול מחמת צער לידה"**	**אמרה: "צריכה אני לאכול, מחמת שמתכבד עלי החולי"**
	אינה מתענה	מאכילים אותה בעל כרחה, אך מאכילים אותה ב"שיעורים"	**יש אומרים**	**אם היולדת אומרת שהיא צריכה לאכול**	**אם היולדת אינה אומרת שהיא צריכה לאכול**	מאכילים אותה בסתמא כשהיולדת לא אומרת כלום, או שהיולדת אומרת שהיא לא יודעת אם היא צריכה לאכול	אין מאכילים אותה	מאכילים אותה, כדין חולה שיש להתייעץ ברופאים
			יש אומרים	**אם היולדת אומרת שהיא צריכה לאכול**	אין להאכיל אותה			
			מאכילים אותה כדרכה	יש להחמיר אף בזאת, להאכיל אותה ב"שיעורים"	מותר להאכיל אותה ב"שיעורים"			

128. חישוב הימים של היולדת לעניין התענית:

	שו"ע	משנ"ב
חישוב הימים	ע"פ הימים עצמם	יש להקל לחשב אותם מעת לעת

129. מילה ביום הכיפורים:

	מרדכי	הגהות אחרונות של המרדכי, מהר"ם, שו"ע		שו"ע, משנ"ב בשם א"ר	מנהגים, רמ"א
		כשהברית בביכנ"ס	**כשהברית במקום אחר ויוצאים לחוץ**		
זמן המילה ביוהכ"פ	עושים את ברית המילה, לאחר- קריאת התורה, לפני- תפילת מוסף (רוקח: כי השכינה אצל התורה)	לאחר אמירת היוצר, שהינו לאחר קריאת התורה, בשעה שמזכירים נשמות, לפני תפילת מוסף	מלים לאחר חזרת הס"ת למקומו	קודם אמירת אשרי של תפילת מוסף (ואז אומרים קדיש שנסוב על ה"אשרי")	לאחר אמירת אשרי (יש לומר קודם הקדיש "יהי רצון" או איזה מזמור)

130. ברכת המילה:

	רבנו יעקב בר שמשון והגאונים	רבינו תם, רמ"א	ב"י, שו"ע
צורת ברכת המילה	בלי כוס	אומרים על הכוס, ומשקים לתינוק	הנכון שלא לברך על הכוס, כשיטת הגאונים

131. בניית סוכה ע"י קנים שעומדים בפחות מג' טפחים זה מזה:

	החזון איש	המשנ"ב ע"פ המג"א, מקראי קודש	הלבוש, ילקוט יוסף
סוכה שעשויה מקנים שעומדים בפחות מג' טפחים זה ליד זה	אין להתיר	יש להתיר, רק כשיש 4 דפנות לסוכה *(**שער הציון:** יש להקל ביותר כשיש יריעות עם הקנים העומדים שתי)*	מותר לעשות סוכה בצירוף של קנים בעמידת שתי
דרגת החומרא	האוסרים לגמרי	דעת ביניים	המתירים לגמרי

132. בין ג' דפנות לד' דפנות:

	רמ"א ע"פ המהר"ל	משנ"ב בשם הרי"ץ גיאת	של"ה הקדוש	משנ"ב		סימן תר"ל
בין ג' לד' דפנות	עדיף לעשות 3 מחיצות שלימות, מאשר 4 מחיצות שמתבססות על כללי לבוד וצורת הפתח	טוב לעשות 3 מחיצות סתומות לגמרי, ורק להשאיר מקום לפתח במחיצה הרביעית	יעשה לכתחילה את הסוכה עם 4 דפנות שלימות, מדין זה א-לי ואנוהו	**כבר הבאנו לעיל מחלוקת, לגבי בניית סוכה ע"י דפנות מקנים שעומדים בצורת שתי:**		כשעושה הסוכה רק מ3 דפנות, צריך ששתי המחיצות תהיינה סמוכות זו לזו, ובשלישית יהא לפחות טפח
				למשנ"ב	**ללבוש**	
				מועיל לעשות כך סוכה שלימה, רק אם עושים לה 4 דפנות	מועיל אף ב3 דפנות	

133. הנכנס לסוכה שאינה שלו שבנו על שטחו האם יוצא ידי חובה:

	גזל רק הסוכה	**הטעם**
היושב בסוכה שאינה שלו	לא יצא	אין כאן תקנת השבים, כי לא טרח בה ולא הוציא הוצאות

134. ערבות שגדלו אצל גוי, האם עדיף שהגוי יקטוף אותם או היהודי:

	דרכי משה, רמ"א: מהרי"ל	**משנ"ב**		**למעשה**
ערבות שגדלו אצל גוי, האם עדיף שהגוי יקטוף אותם או היהודי	*עדיף שהגוי יקצוץ. כי כך יש: 1. <u>יאוש</u>- בידי הגוי 2. <u>שינוי רשות</u>- ביד הישראל. כל זאת מחשש שהערבות אינן של הערבי, כיון שאולי הקרקע גזולה*	*אם מדובר שהערבות הן לא בעבור אותו הישראל שקוצץ אותן, מועיל שהישראל יקצוץ עבור חברו (**1.** יאוש ביד הישראל הראשון **2.** שינוי רשות ביד הישראל השני). ממילא, יש לחלק ולומר:*		*אם אין דרך אחרת, מותר לישראל לקצוץ בעצמו, לאחר שהוא יקבל רשות מהגוי*
		לצורך עצמך	**לצורך מסחר**	
		*יש לדאוג **שהערבי יקטוף**, כדי שיהיה ייאוש בידו, ושינוי רשות ביד הישראל*	*מועיל **שהישראל יקצוץ בעצמו**, כיון שהייאוש הוא בידו, ושינוי הרשות ביד הישראל שיקבל אותם במסחר*	

135. לולב שנעקם לאחוריו:

	עקום קצת	**עקום כמגל**	**עקום לפניו**	**עקום לאחריו**	**עקום לצדדים**			**גט מקושר**
לולב עקום	כשר	פסול	רבא: פסול, כי זה שינוי מצורת הגדילה, ואין זה בכלל הדר	רבא: כשר, כי כך ברייתו	**גמרא**		**להלכה**	לכתחילה לא יהיה עקום כלל, ובדיעבד אם קצת עקום לאחוריו- כשר, כי כך דרך ברייתו
					י"א כלפניו	**י"א** כלאחוריו	**רי"ף, רא"ש, רמב"ם:** יש להחמיר ופסול	

136. לולב שרק עליו כפופים:

	טור, שו"ע	**רבינו ירוחם**	**הרא"ש**	**הרא"ש: לבוש, מג"א**	**משנ"ב**
לולב שרק עליו כפופים	כשר	כל פסול הכפוף הוא בשדרה, כי בעלים- כך הדרך	העדיף לצאת בלולב שעליו כפופים, כי כך ברור שהתיומת לא נחלקה	מדובר שרק העלה העליון כפוף, אך אם רובן או כל העלים העליונים כפופים- הרי זה שינוי מדרך ברייתו (**ט"ז** חלק וכתב שאין לחלק בזה)	יש לחוש לדעת הלבוש לכתחילה

137. לולב שעליו כפופים:

	אם גוף העלין נכפף הרבה מאוד לאמצעיתן, ונראה כמו שנכפף העלים לשנים	אם העלה העליון האמצעי שהוא התיומת, נכפף לבדו הרבה לאמצעיתו
לולב שעליו כפופים	פסול, שאין זה הדר כלל	פסול

138. פסול גזול:

	הרי"ף גיאת, העיטור, ר' יונה	הרא"ש
פסול גזול	הפסול הוא רק ביום הראשון (בשאר הימים- כשר)	פסולים כל שבעת הימים

139. פסול הדר:

פסול הדר- לאחר היום הראשון	**הרמב"ם, שו"ע, וכן הקלו הגר"ז והחיי אדם**	**הרא"ש, רבינו ירוחם, ר"ן, הרמ"א**
	כשר	פסול

140. שניים שהיו מוחזקים לתקוע, כל אחד ביום אחד, ונפל יום ראשון של ר"ה בשבת, מי יתקע ביום השני:

	האומרים: הראשון יתקע				**האומרים: השני יתקע**		**האומרים: הקהל יבחר מי שרוצה**
מי יתקע ביום השני	**צד בשו"ת אור נעלם**	**התוספות**	**פנים מאירות**		**פנים מאירות: מנהג פוזנא**	**שערי תשובה**	כך דעת ה"אור נעלם"
	כיון שהוא זכה תמיד כל השנים לברכת "שהחיינו", ועל כן גם השנה הוא יזכה בה כאשר מברכים אותה ביום השני. אולם למעשה פסק שהרשות ביד הקהל לבחור במי שהם ירצו	**התוספות** פסקו (יומא י"ג) שאם הכהן הגדול נדחה מעבודתו ומינו אחר תחתיו, הלכה היא שכאשר הוא חוזר לאיתנו, הוא חוזר למקום עבודתו, דהיינו שהראשון זוכה	**מנהג העולם** הראשון זוכה, כיון שתמיד זוכה הראשון במצוה	**לבוש וערוה"ש** כמו ב"מערבית" שאומרים את הפיוט של יום ראשון	הואיל ואדחי הראשון- אדחי, ועתה זה יומו של השני ועל כן השני יתקע	כיון שהם אנשים חלוקים, כל אחד זכה ביומו, וכיון שהיום זה יומו של השני- הוא יתקע, כל זאת משום שלכל אחד יש מעלה, שכן לראשון זה היום העיקר מדאורייתא, ולשני שכן זה יום שבו לעולם יוצא יום חול, וממילא כל אחד יחזיק ביומו, אך לבסוף נשאר להלכה למעשה בצ"ע	

141. חזן לאחר הסליחות:

	מגן אברהם	**א"ר**	**מטה אפרים**
החזן לאחר הסליחות- מי יתפלל?	החזן בסליחות, כי הכל תלוי ברצון הקהל, והוא התפלל את הסליחות	מי שיש לו יא"צ, ומ'למנצח' יש להניח אף לאבל להתפלל. הטעם: כיון שכל הטעם שנותנים לחזן של הסליחות להתפלל כל היום הוא משום שבוודאי הוא מתענה, וכיון שבסתמא מי שיש לו יא"צ- מתענה, בוודאי שהוא קודם, כיון שיש לו עוד טעם בדבר מחמת היא"צ	יא"צ ואבל- קודמים לחזן הסליחות

142. ראשי קהל שאמרו לתוקע לא להוציא חלק מהקהל בתקיעת השופר:

	כשראשי הקהל אמרו לתוקע לא להוציא חלק מהקהל	
חוות יאיר	**לכתחילה**	**בדיעבד כשהתכוון להוציא את כולם**
	על התוקע להוציא רק את מי שאמרו לו, ורק מי שאמרו לו להוציא- יוצא ידי חובה, והשאר- לא יצאו	אם התוקע עבר על דברי משלחיו, וכיוון להוציא את כל השומעים, כולל אותם שלא היה לו לכוון להוציאם- **אף אחד לא יצא ידי חובה**, כיון שהוא עבר על דברי השליחות, והשליחות בטלה
שערי תשובה	דברי החוות יאיר תמוהים, כי לא שייך פה לומר שיתבטלו התקיעות מדין ביטול השליחות, ולכן **כל השומעים יצאו ידי חובה, כשהתוקע כיוון להוציאם**	

143. אחד מברך ברכת השופר והשני תוקע:

	הדין כשאחד מברך והשני תוקע				
הט"ז	לכתחילה אין לעשות כך, שאחד יברך על דעת שאחר יתקע על סמך ברכתו, כיון שעיקר יכולת התוקע להוציא אחרים בברכה, זה בגלל שהוא תוקע בעצמו				
משנ"ב: כשהמברך כבר יצא ידי חובה	**כשהשומעים יודעים לברך**				**כשהשומעים לא יודעים לברך**
	האחרונים	**שער הציון בשם המטה אפרים**		**מנהג העולם**	יברך להוציא אותם ידי חובה
	אין לו לברך, והשומעים יברכו	**כשהשומעים פחות מעשרה**	**כשהשומעים הם עשרה**	להקל, והוא יכול לברך לשומעים, אף אם כבר יצא ידי חובה, כי כך פסקו מדינא **הפר"ח והגר"א**	
		השומעים יברכו	יברך להם (שלא יהיו שונים משאר ציבור)		

144. הראשון ברך על השופר ומיד יצא לחוץ, האם הברכה מועילה לשאר השומעים:

	הראשון בירך ומיד יצא לחוץ, האם הברכה הועילה
ב"י	הועילה
שער הציון ע"פ הב"י	הועילה
ט"ז	הועילה, אך לכתחילה אסור לצאת

145. שופר שהרחיבו את החלק הצר והצרו חלק הרחב

	שופר שהרחיב והצרו
הדין	פסול
הטעם	"והעברת", צריך שהשופר יהיה דרך העברה כמו אצל האיל מחיים

146. הפסקה בתקיעות בנשימה:

	הנשימות במהלך התקיעות
ר"ת, מרדכי, ראבי"ה, בית יוסף, שירי כנסת הגדולה, מאמר מרדכי, קרבן נתנאל, החיי אדם, הגר"א להלכה, הריטב"א, הארחות חיים, אבודרהם, רבנו ירוחם, שו"ע	בנשימה אחת
ט"ז ומג"א	בדיעבד יצא אף בשתי נשימות

147. הטמנה ביום כיפור לצורך מוצאי היום:

	הטמנה ביוהכ"פ לצורך מוצאי היום
שו"ע	מותר
רמ"א	אסור
משנ"ב	בכל מקרה, אם עבר והטמין, מותר לאכול מיד במוצאי יוהכ"פ ואין צריך להמתין ב"כדי שיעשו"

148. הבדלה במוצאי יוהכ"פ:

	האם מברך על הבשמים כשחל יוהכ"פ במוצאי שבת	
שו"ע	אינו מברך	
משנ"ב בשם אחרונים, פמ"ג	**בסתמא**	**במקום שלא נהגו לברך בהבדלה בבית הכנסת**
	מברכים	אין למחות, וישלים ברכה זו בביתו
ילקוט יוסף	אין לברך על הבשמים, אולם טוב לברך על הבשמים לאחר סיום ההבדלה	

149.ברכת מאורי האש במוצאי יוהכ״פ:

	יוהכ״פ שחל במוצאי שבת
מדינא	מותר לברך על אש חדשה שהוציאו מהאבנים במוצאי שבת (כמו גפרורים)
המג״א, וכן כתב המשנ״ב שזה מנהג העולם	להחמיר ולברך רק על אש ששבתה
משנ״ב	אם הוציאו את האש במוצאי שבת, והעבירו לנר אחר- יש להקל לברך עליו
ילקוט יוסף	לכתחילה יברך על נר עם אש ששבתה, ורק אם אין לו- יברך על אש שהוציאו במוצ״ש

150.חיוב נשים באכילה בערב יום הכיפורים:

	חיוב נשים באכילה בערב יום הכיפורים
הצד לחייב	כיון שילפינן מצוה זאת מ״ועיניתם את נפשותיכם״, כשם שחייבות בעינוי בעשירי, כמו״כ חייבות באכילה בתשיעי
הצד לפטור	כיון שהיא מ״ע שהזמן גרמא
רעק״א	צריך עיון
כתב סופר	יש להקל, כיון שזו גזרת הכתוב, שנשים פטורות ממ״ע שהזמן גרמא
פסקי תשובות	רוב הפוסקים מסכימים לחייב אותן במצווה זו

151.סיכה ביום הכיפורים:

	סיכה ביוהכ״פ	
טור	**אדם בריא**	**חולה**
	אסור לסוך אפילו מקצת גופו ביום כיפורים, ואפילו להסיר את הזוהמה- אסור	אף אם אין בו סכנה- מותר לסוך כדרכו
ב״י ע״פ הרא״ש	חולה שיש בו סכנה- בוודאי שמותר לו לסוך כדרכו	
משנ״ב	במקום שלא נהגו לסוך אפילו איש בריא, אסור לחולה שאין בו סכנה לסוך עצמו, כי מוכח שהוא עושה כן לרפואה	

152.סיכוך בקיינעס:

	סיכוך בקיינעס
טעם לאסור	״גזירת תקרה״ (הגר״מ אליהו זצ״ל: כיון שיש עושים בימינו תקרות דרוקטיביות, הרי הקנים בכלל גזירה זו)
טעם לאסור	המחצלת נחשבת ככלי המקבל טומאה
טעם לאסור	החוטים (המחברים את הקנים) מקבלים טומאה

153.סיכוך בקיינעס:

	סיכוך בקיינעס
טעם להתיר: הגר״א שפירא	אין רגילים לשבת על מחצלות, ואין עושין אותן לשם ישיבה עליהן, אלא לשם סוכה, ולכן אין בעיה מצד זה של 'קבלת טומאה'
טעם להתיר: הגר״א שפירא	אין לפסול מצד החוטים המחברים את המחצלת, כיון שאין זה בכלל דבר המקבל טומאה או חשש מעמיד. כי הם רק באים לסדר את הקנים ולא להחזיק אותם
טעם להתיר: הגר״א שפירא	אין חשש מצד ״גזירת תקרה״, כיון שאין עושים כיום תקרה מקנים כאלו (חלק על הגר״מ אליהו זצ״ל במה שכתבנו לעיל).
טעם להתיר: אבני נזר	אין שייך ״גזירת תקרה״ במחצלת: 1. הגשמים יורדים דרכה, ואין דרך לעשות ממנה תקרה 2. במחצלת אין הקנים דבוקים זה לזה
טעם להתיר: שבט הלוי	המחצלאות שלנו רכות הן, ואין בזה גזירת נסר. כמו כן המחצלאות שלנו עשויות במיוחד לסוכה, ולא כמו אצל הרשב״א שהיו עשויות בסתם
טעם להתיר: הגר״ח קנייבסקי	חזותה של מחצלת הקנים הזו מעיד עליה שאינה ראויה לשכב עליה מחמת שבירת הקנים, וגם אינה נוחה למשכב כלל, וכן לישיבה

154. סיכוך בקיינעס (ע"פ המקראי קודש לרב הררי):

הטעם שלפיו היה לאסור לסכך בקיינעס	הטעם שיש להתיר למעשה
גזירת מחצלות, שאפי' עשאן לסיכוך, אם הוא במקום שעומד לשכיבה- לא מהני	אי"ז שייך לענייננו, דלא גזרו רק במקום שיש משתמשים בו גם לשכיבה, אבל במקומות שחזותם מוכיח עליהן שאינן עומדות וראויות לשכיבה ולמדרס, רק לתקרה וקיר, לכו"ע אין בזה חשש כמבואר בתשובת הרשב"א
נקב מפולש מעבר לעבר	אי"ז שייך לענייננו, דמה שכתבו הב"ח וט"ז שאסור לסכך גם בנקב מפולש, משום גזירה שמא יבאו לסכך באינו מפולש, כ"ז שייך בנקבים שצורת עשייתם להיות מפולשים, אבל כאן שהחורים נעשים עם תחיבת המחט עם חוט, ומעולם לא היה כאן בית קיבול אף במפולש, א"כ לא שייך האי גזירה (מרן הגריש"א) ועוד כיון שלא נעשו החורים לשם קבלה, אלא לקבלת מחט, א"כ לא גזרו אלא כשעושים בצורת קבלה כסולם, ולא בכה"ג, וגם שבלאו הכי לא קיי"ל כט"ז וב"ח
גזירת נסר	אי"ז שייך לענייננו, דכיון שמבואר בסי' תרכ"ט ס"ו שמסככים במחצלת קנים העשויה לסיכוך, והטעם בזה משום שעל קנים לא גזרו, כיון דאין רגילות לעשות בהם תקרה
גזירת חבילה	לא גזרו, משום דכל הגזירה היה רק בדבר העשוי לטלטול, שלא יצטרך לטלטל אחד אחד, כמ"ש הריא"ז הובא בשלטי הגבורים בריי"ף, משא"כ בסכך הזה שעיקר חיבורם הוא להתקיים בצורה זו, ועוד שכל הגזירה היה רק בדבר העומד להניחו ליבש, וגזרו משום תולמה"ע, משא"כ מחצלת שאין דרך להניחם ליבשם כלל, אלא זהו עיקר שימושה, עי' ריטב"א שג"כ כתב כעי"ז
גזירת תקרה שגזרו במקום שמשתמשים עם זה לתקרה	לא גזרו, משום שכל הגזירה היה רק במקומות שמשתמשים בהם לתקרה, ובאלו קנים- אין משתמשים לתקרה

155. חומרת הרשב"א בעניין המחצלאות:

	הרשב"א	הגרי"ש אלישיב
מחצלאות	נסרים שאין בהם רוחב 4 טפחים אבל הם מחוברים ע"י אריגה נחשבים כנסר רחב ואסור לסכך בהם מדין גזירת תקרה	על כן יש לאסור לסכך בקנים מ"סכך לנצח" מדין גזירת תקרה

156. סיכוך בכלי שהיה מקבל טומאה מדרבנן, ונשבר:

סיכוך	כלי מתכת	כלי עץ		כלים שאפילו בשלמותן לא היו מקבלין טומאה אלא מדרבנן, אם נשברו
הדין	אין לסכך בו	**פשוטים**	**כשיש בראשם ברזל**	מותר לסכך
		מותר לסכך	פסול, אף שעיקר הסכך בא מחמת העץ	

157.סכך שהתבטל איסורו:

	סכך שהתבטל איסורו מה דינו
שו"ע	משפיל את הענפים, והסכך רבה עליהם, ומבטלן
משנ"ב	לא שייך לומר על מעשה השפלת הענפים, שיש לאסור זאת מהטעם ש"אין מבטלים איסור לכתחילה"
ט"ז	1. **לבוש**: בדבר מצווה, לא שייך לאסור משום הכלל "אין מבטלין איסור לכתחילה", כי אין חשש שיעשה את המצווה בעבירה. 2. לא שייך להקשות על הלבוש מדין איסור לסכך בנסרים, כי עצם בניית הסוכה עם נסרים- מותרת, רק שמי שיושב בה- אינו יוצא ידי חובה, וממילא לא שייך לומר שעצם בנייתה כרוכה באיסור 3. **ב"ח:** מותר לבטל איסור לכתחילה: 3.1. קודם יום טוב 3.2. במקום שאינו נהנה. על כן במצוות שלא שייך בהן הנאה- יש להתיר לבטל
רמב"ם	סכך כשר יתר על הפסול ועירב בשניהם- פסול
"רמב"ם הערוך" בשם קה"י	פסול, כיון שאין פסולי סכך בטלים ברוב, והרי זה כיושב תחת האילן
שו"ע הרב	סכך כשר שהוא הרוב ביחס לסכך פסול- כשר, שמחמת שיש צילתה מרובה מחמתה בפוטנציאל, אין זה משנה שיש כאן סכך פסול, כי הוא כמאן דליתא.
הגרז"ן	הצל של הסכך הפסול בטל בצל של הסכך הכשר, מדין ביטול ברוב בתערובת לח בלח

158.סיכוך בעציץ:

	סיכוך בעציץ
לאחר שתלש את העציץ שאינו נקוב	מותר לסכך בו
ב"י בשם תה"ד	עציץ שהיה תלוש, וחיברו- מותר לסכך בו
ילקוט יוסף: מראה הפנים	כיון שלא נפשט הספק בירושלמי, יש ללכת לחומרא כי זה דאורייתא
ילקוט יוסף: פסקי תשובות בשם האגלי טל	מותר לסכך בעצים מאילן שגדל בעציץ שאינו נקוב, לאחר שתלשו
ילקוט יוסף: שערים המצויינים בהלכה	לכתחילה יש להשתמש לצורך הסיכוך בעצים מאילן שלא גדל בעציץ שאינו נקוב, כדי שיהיה שם גידולי קרקע על העצים
ילקוט יוסף: למעשה:	יש להתיר להשתמש בעצים מעציץ שאינו נקוב

159.סכך המונח בגבהים שונים:

	סכך המונח בגבהים שונים
ב"י	ע"פ רבא, אף אם יש בין סכך עליון לתחתון שיעור שלושה טפחים, כשיש בסכך העליון רוחב טפח, הרי זה כשר, מדין 'חבוט רמי'
שו"ע	אם מדובר שרוחב הסיכוך למעלה ולמטה שווה בדיוק, והינו לפחות ברוחב טפח, הרי זה כשר, אם הסכך העליון מכוון כנגד הסכך התחתון, מדין 'חבוט רמי'
רמ"א	די שהאוויר למטה הינו ברוחב טפח, ואז אף אם הקנה העליון הינו יותר מטפח, הסוכה כשרה

160. הנחת סכך לפני הדפנות- מה הדין:

	הניחו הסכך לפני הדפנות
הרמ"א, אחרונים רבים	פסול, משום תעשה ולא מן העשוי, כי צריך לעשות את הסכך לאחר שיש כבר שם "אוהל" ואין לו שם אוהל ללא דפנות.
הב"ח	כשר בדיעבד, כיון שהתורה הקפידה רק על עשיית הסכך, שיהא לשם סוכה כמו שנאמר "חג הסוכות תעשה לך"

161.סוכה בעלת 6 דפנות:

	סוכה בעלת 6 דפנות
שו"ע	צריך לראות אם יכול לרבע בה ריבוע של 7 טפחים על 7 טפחים
שער הציון	במצולע מעוגל, צריך היקף של לפחות 29 טפחים ו2\5 חומשי טפח

162. שתי סוכות צמודות שצריכות דופן עקומה בבת אחת:

	שתי סוכות צמודות שצריכות דופן עקומה בבת אחת	
פסקי תשובות	שתי הסוכות כשרות בבת אחת, מדין דופן עקומה, ואין זה בכלל 'תרתי דסתרי'	
בית השואבה	היה צד לומר שהסוכות פסולות באותה שעה, מדין תרתי דסתרי, אך למעשה יש להכשיר, כי לכל סוכה רואים בפני עצמה דופן עקומה, ועל כן היא כשרה	
שער הציון	**הביכורי יעקב: שני בני אדם שיושבים כל אחד בסוכתו**	**הביכורי יעקב לא עסק במקרה זה: באדם אחד**
	יש להכשיר, כאשר כל אחד יושב בסוכה אחרת	צריך עיון אם יש להכשיר ע"פ הביכורי יעקב, כשהוא עובר מסוכה לסוכה, שכן אולי לא ניתן לתלות באדם אחד, וממילא הרי זה פסול מדין תרתי דסתרי

163. חסרון באתרוג:

	חסרון באתרוג			
לקיחה תמה	חסר	ניקב	נקלף	נסדק
הדר	עלתה עליו חזזית	שינוי מראה	מנומר	יבש

164. אם החסרון נראה רק לאחר התבוננות מעמיקה:

	אם החסרון נראה רק לאחר התבוננות מעמיקה
חסרון משום לקיחה תמה	פסול
חסרון משום חסרון הדר	כשר

165. דקל שאינו מוציא פירות:

	דקל קנרי
המכשירים	כגרש"ז אוירבך והרב עובדיה יוסף, כיון שיש בלולב כמה זנים
הפוסלים	כאגרות משה והר צבי, שאין זה בכלל "כפות תמרים"

166. בין לולב קנרי ללולב מצוי:

	לולב קנרי	**לולב מצוי**
עלים	קצרים וסמוכים זה לזה	ארוכים ומרוחקים זה מזה
צבע	בהיר	כהה
שדרה	חלשה	חזקה

167. לולב שהתיומת שלו אינה כפולה:

	לולב שהתיומת שלו אינה כפולה		
דרכי משה כלבו	פסול		
משנ"ב בשם הריטב"א	אם הם אחת אחת מתחילת ברייתו- מסתפק		
שערי תשובה בשם זרע אמת	**ביום הראשון (וביום השני בחו"ל)**		**בשאר הימים**
	בסתמא	**בשעת הדחק**	כשר
	פסול	כשר	

168. ערבה שנכבשה:

	ערבה שנכבשה	
רמב"ן, וכן כתב הב"י משמו	פסולה	
ביכורי יעקב	**במים**	**בחומץ\דבר חריף**
	כשרה	פסולה
דברי ישראל	לכתחילה יש להיזהר בזה	
דרכי תשובה	אין להחמיר בזה, ומעולם לא שמע מי שהחמיר בזה	
הסטייפלר	אין להחמיר בערבה של ההושענות	

169. פיוטים בתפילות ראש השנה:

	פיוטים בחזרת הש"ץ
שו"ע	לא אומרים
רמ"א	אומרים

תשע"ג אדר

ראש השנה

170.פיוטים בתפילות ראש השנה:

	פיוטים בתפילות ראש השנה
ספרדים	מתפללים כמו תפילת שבת חוץ מ"לא-ל אשר שבת" כשזה לא יום שבת. כמו כן **יש הנוהגים** לומר פיוטים לפני "ברוך שאמר" **ויש מהספרדים** הנוהגים לומר פיוטים לפני "ישתבח". אך **רבים מהפוסקים** כתבו לבטל מנהג זה, ולא לומר פיוטים בתוך פסוקי דזמרה (כמו הילקוט יוסף, אך הרב משאש קיים את המנהג).
אשכנזים	מתפללים את תפילת יוצר בראש השנה שחל באמצע השבוע כמו בחול, אך לפני "המאיר לארץ" מוסיפים הם פיוטים ככתוב במחזורים. **ויש מהם** שלא נוהגים לאומרם. כמו כן בתחילת "יוצר" אומרים "אור עולם באוצר חיים..." וכו'.

171.השיאנו בתפילת העמידה:

	השיאנו בתפילת העמידה		
ר"י בגרמישא, רב שאלתיאל	לא אומרים (אלא אומרים זאת רק בג' רגלים)		
ר"י בר"י בשם ר"א הגדול, רבי משולם ע"פ ראש הישיבה שבירושלים	אומרים, שכן נהגו לומר		
רב יהודאי	**יחיד**	**מנהג אשכנז וצרפת**	**מנהג שאר הארצות**
	אומר	לא אומרים	אומרים
שו"ע	אין אומרים		

172.ר"ה שחל בשבת- לא תוקעים:

	ר"ה שחל בשבת- לא תוקעים
טעם התקנה	גזירה שמא יטלנו בידו וילך לחכם ויעבירנו 4 אמות ברה"ר

173.הבדל בין שופר למילה כשחל בשבת:

הר"ן	**כשחל בשבת**	**על מי מוטל**	**התוצאה**
שופר	גזרו	מוטל על כל הציבור	יש חשש שכולם ישכחו ויטלטל ברה"ר
מילה	לא גזרו	מוטל רק על היחיד	יש מי שיזכיר לו שלא לטלטל

174.גזירת כלי שיר בתקיעת שופר:

מהרמ"פ	**גזירת כלי שיר בתקיעת שופר**
מדוע לא גזרו	כי נמצא שלא יתקע לעולם אם יגזרו עליו ואין לעקור מ"ע מן התורה לעולם

175.תקיעה בשבת בישיבה במתחם הרים או כשיש בי"ד קבוע:

	ריב"ז התיר לתקוע במקום שיש בית דין
הרי"ף (כן הסבירו הטור והרא"ש)	בית דין של שלושה, שאין הכוונה דווקא לסנהדרין
טור: שאר המפרשים, ב"י: תלמידי הרי"ף	בית דין שהוא סנהדרי קטנה, כלומר 23 דיינים
רמב"ם, רז"ה, מגיד משנה, רמב"ן	בארץ ישראל כשיש בי"ד קבוע סמוך – יש לתקוע בו בשבת
טור, ב"י	אין לתקוע למעשה בימינו אף במקום שיש בי"ד קבוע כי אין בי"ד סמוך בזמן הזה

176.סדר הנשימות בתקיעות:

בכמה נשימות יתקע:	ג' שברים	ג' שברים ותרועה	הערה
ר"ת, מרדכי, ראבי"ה	נשימה אחת	שתי נשימות	**ב"י:** משמע מהמ"מ, שאף לשיטתם מותר לעשות הג' שברים ותרועה- בנשימה אחת.
רי"ץ גיאת והרא"ש, ר"ן, רמב"ן, מגיד משנה, ריב"ש (כתב שכן דעת כל האחרונים), **רשב"א**	נשימה אחת	נשימה אחת	**ב"י:** א. בכל זאת הכוונה היא שיש לעשות הפסק מועט בין ג' השברים תרועה, אף למחמירים לעשות הכל בנשימה אחת. ב. <u>עדיף</u> לתקוע את הג' שברים ותרועה בנשימה אחת- כדי לצאת ידי כולם

177.סדר הנשימות בתקיעות:

	ג' שברים	ג' שברים ותרועה
ר"ת	נשימה אחת	שתי נשימות
רי"ץ גיאת והרא"ש	נשימה אחת	נשימה אחת

178.עמידה בווידוי:

	וידוי ביוהכ"פ
רא"ש, ר"ן, גאונים, טור, שו"ע	צריך לעמוד בווידוי, אף כשכבר אמרו ועתה הש"ץ אומרו

179.האם צריך לחזור ולהתוודות עם הש"ץ:

	האם היחיד צריך לחזור ולהתוודות עם הש"ץ
שו"ע	לא צריך, כי זה כדין חזרת הש"ץ שרק הש"ץ אומרו
הרמ"א ע"פ הר"ן בשם הגאונים, עיטור ומאירי, המשנ"ב למעשה	צריך
שער הציון	אין להסתפק לומר במצב של עמידה רק את תחילת הוידוי, אלא כיון שהוא מתוודה, יש לו לומר הכל בעמידה

180.פירוט החטא בווידוי:

	פירוט החטא בווידוי		
מנהג אשכנז, הרמב"ם (הברייתא כך סוברת), ר"י, וה"ר יונה, מרדכי וכלבו- כר' יהודה בן בבא, כן הלכה ע"פ הב"י למסקנה	מפרטים החטא, וכר' יהודה בן בבא מדובר במתוודה על חטא מפורסם		
רי"ף, הרא"ש, מנהג ספרד, הטור- כרבי עקיבא	אין צריך לפרט, שכן "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה"		
ב"י	**מדינא**	**הרשות בידו**	
	הלכה היא שאין צריך לפרט, כרי"ף וראי"ש	לפרט חטאיו. גם רבי עקיבא מודה שניתן לפרט החטא כשזה בלחש ואסר רק בקול רם	
שו"ע	**מדינא**	**אם רצה**	**אם מתודה בלחש**
	אין צריך לפרט	הרשות בידו לפרט	ראוי שיפרט חטאיו

181.האם חוזר ומתוודה על חטא שכבר התוודה עליו ביוהכ״פ שעבר:

	האם חוזר ומתוודה על חטא שכבר התוודה עליו ביוהכ״פ שעבר	
הרי״ץ גיאת	**שנה בהם**	**לא שנה בהם**
	מתוודה	**על הקודמים** / אינו חוזר ומתוודה
		בצורה כללית / חוזר ומתוודה
הרא״ש	מתוודה על עוונתיו, אף אם לא שנה בהם	
הרמב״ם והרוקח	הלכה כר׳ אליעזר בן יעקב, שמי שחוזר ומתוודה על עוונותיו- הרי זה משובח	
ב״י	**הרמב״ם, הרי״ף והרא״ש** סוברים (כך נראה בסתמא) שהלכה כר׳ אליעזר בן יעקב, ולכן יכול לחזור ולהתוודות על עוונות שלא חזר ושנה בהם	
שו״ע	עבירות שכבר התוודה עליהם ולא שנה בהם, בכל זאת הוא יכול לחזור ולהתוודות עליהן שנית	
משנה ברורה	**כשעבר על בין אדם למקום עם בין אדם לחבירו**	**כשעבר רק על בין אדם לחבירו** (כעני המהפך בחררה)
	חוזר ומתוודה לעולם, אף אם כבר ביקש מחילה מהחבר, כי חטא לשמיים (כגון גניבה וגזילה)	אם ביקש מחילה, אינו צריך לחזור ולהתוודות
שעה״צ	ייתכן שאף ביוהכ״פ הזה של אותה השנה בה הוא חטא בינו לחבירו- אין צריך להתוודות, כיון שכבר ביקש פיוס מחברו והתקבלו דבריו	

182.תוספת יוהכ״פ:

	תוספת יוהכ״פ	
טור, רי״ף, רא״ש (מ״מ כן דעת שאר המפרשים כנגד הרמב״ם)	מדאורייתא, בין לעניין איסור אכילה ובין לעניין עשיית מלאכה, ואין שיעור לתוספת	
רמב״ם	**תוספת בעינוי**	**עשיית מלאכה**
	מדאורייתא	מדרבנן

183.מחשבה לקבל התענית לאחר סעודה מפסקת:

מחשבה לקבל התענית לאחר סעודה מפסקת- האם מותר לאכול ולשתות כל עוד שלא שקעה החמה		
(ב״י הביא שכן דעת) הרא״ש בשם רבנו יצחק, הרי״ף, התוס׳, טור, מפרשים בשם הרמב״ן, שו״ע	מותר	
הראב״ד, מג״א בשם המהרי״ל, וכן כתב הב״ח משמו ומשם המהר״ם	אסור	
קיבל על עצמו את התענית בלב	**מהרש״ל, רמ״א**	**ב״ח ע״פ הגהות מיימוניות בשם המהר״ם והמהרי״ל**
	אינו קבלה	הרי זו קבלה

184.חמשת העינויים של יוהכ״פ:

	חמשת העינויים של יוהכ״פ		
טור, שו״ע	**איסור מלאכה, אכילה ושתייה**		**רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל, תשמיש המיטה**
	חיוב כרת, כי האיסור מפורש בתורה		אין חיוב כרת, כי הפסוקים הם רק אסמכתא
ב״י	**רא״ש, ר״י, ריב״א**	**הר״ן**	**רמב״ם**
	כתבו כדברי **הטור** בחילוק החיובים, ולכן מקילים בשאר האיסורים	כל האיסורים הינם מדאורייתא, אך כיון שהם יצאו מכוח ריבוי ״שבתון״, על כן התורה מסרה לחכמים את הכוח להקל בהם כרצונם, והקלו בכל מה שאינו נעשה לתענוג	כל האיסורים הינם מדאורייתא
משנ״ב	הנפק״מ היא בספק- מתי ניתן להקל, ולמעשה יש להחמיר באיסורים אלו		
שער הציון	**הסוברים שכל האיסורים הינם מדאורייתא**		**הסוברים שכל האיסורים הינם מדרבנן**
	שאילתות, ומשמעות בעל הלכות גדולות והרמב״ם והעטור ור״א ממיץ בספר יראים		רבנו תם ורא״ש משמם של ר״י וריב״א וריטב״א ומאירי (ובדעת רש״י ישנם דברים סותרים)

185. האם יש עניין לענות את עצמו בדברים אחרים חוץ מחמשת העינויים ביוהכ"פ:

	עינויים אחרים ביוהכ"פ
מהרש"ג, בצל החכמה	אין שום עניין, וזה בכלל ביזיון היום טוב
בצל החכמה	ישנה מחלוקת אם קיימת מצות שמחה ביוהכ"פ חוץ מחמשת העינויים שלא ניתן לשמוח בהם

186. סדר העבודה ביוהכ"פ:

	סדר העבודה
טור, הרב נטורנאי, מנהג שתי הישיבות (ב"י: כן עיקר)	בתפילת מוסף
ב"י בשם מרדכי בשם רב עמרם, הגמ"י בשם גדולים	בתפילת מוסף, שאז הייתה עיקר עבודת הכהן הגדול (משנ"ב: 'ונשלמה פרים שפתינו')
כלבו	אפשר גם בתפילת שחרית

187. חקיקה בשופר:

	חקיקה בשופר
ב"י, רמ"א	מותר
משנ"ב, שו"ע הרב	אין חשש של שינוי הקול, כי זה מחמת עצם גוף השופר

188. קני סכך הסוכה מצופים בכסף וחלקם צבועים בצבעים אחרים:

	קני סכך מצופים וצבועים
מהרי"א איטינגא	פסול, כיון שאינו כגידולי קרקע
הליכות שלמה	לולי שהנ"ל אסר, היה להתיר כי "עצים מוזהבים כו"ע ידעי שאין תוכם כברם ולא יבואו כלל לחשוב שהוא מסכך סוכתו בזהב", ולבסוף נשאר בצ"ע בדבר
ארחות רבנו	נהגו להקל בסכך צבוע
חבל נחלתו	יש להכשיר, כל עוד שהצבע נבלע בחלקי הסכך

189. לולב מצופה:

	לולב מצופה
גמרא	יקירי ירושלים היו אוגדים את הלולב בגימוניות של זהב
ערוך לנר	יקירי י-ם לא היו אוגדים בחלק התחתון בציפוי זהב, משום חציצה
ב"י	**הלכה כרבא, שלקיחה על ידי דבר אחר-** שמה לקיחה, כשזה דרך כבוד
ב"י	**הר"ן:** אין דין חציצה בלולב, וכל החשש הוא משום חסרון "לקיחה תמה", ולכן אם מדובר שנתנו על הלולב משהו שנועד לנאותו- אין זה בכלל חציצה
שו"ע	מועיל לקחת את הלולב ע"י בית יד, כשזה דרך כבוד
למסקנה	כיון שהזהב בא לצורך נוי הלולב, אין זה חציצה, כי הוא נבלע בלולב ואין זה כחלק נפרד. **האחרונים** החמירו רק בנתן את הלולב בכלי, אך כאן מדובר שזה ציפוי דק כבית יד ולכן יש להתיר

190. קיטל עם רקמה:

אלף למטה	קיטל עם רקמה
רקמת כסף	מותר, ונהגו כן לעשות לחתנים וכדו'. בתיבת גומא כתב שנהגו לעשות של כסף אך עכ"פ לא של זהב.
רקמת זהב	**יש צד** לומר שאסור, כיון שנהגו לעשות את הקיטל בצבע לבן, דוגמת מלאכי השרת, וכן כי זה מזכיר לבוש מתים המכניע את הלב, וגם אין ללבוש כסף וזהב כדי לא לשכוח אימת הדין וכדי שלא להזכיר מעשה עגל הזהב. **אמנם** מצד שני יש לומר שאין בעיה בדבר כמו שמצינו שמונבז עשה ידות הכלים ביוהכ"פ מזהב, כיון שהם לא באו לכפר, והוא הדין שהקיטל לא בא לכפר, אך כיון שעושים אותו לבן והוא כדוגמת מכפר, יש לומר שלא לעשות אותו של זהב.

191.סוכה במקום שיש יתושים שמפריעים:

	סוכה שיש בה יתושים מפריעים בלילה, האם יוצא ידי חובה ביום		
ארחות חיים בשם רבינו פרץ	מצטער, חייב לפחות לאכול בסוכה		
ר"ש ושאר פוסקים	מצטער- פטור לגמרי מהסוכה		
שו"ע	כאשר הוא מצטער- פטור מהסוכה		
משנ"ב	**ע"פ הפמ"ג**	**אם מדובר שעשה את הסוכה מתחילה במקום שיש לו צער**	
	אם הצער רק בשינה- חייב ביום באכילה	**יש אומרים**	**יש אומרים**
		לא יוצא ידי חובה כלל לשום דבר	יוצא ידי חובת אכילה, כיון שבעבור זה אינו מצטער
ביאור הלכה	הסכמת **רוב הפוסקים** שמצטער פטור אף מאכילה, ולכן ייתכן שלא יצא ידי חובה בסוכה שכזו		

192.ברכה על הסוכה:

	ברכה על הסוכה			
(טור) הגאונים	בכל פעם שנכנס לתוכה, ואף הנכנס לסוכת חברו כדי לבקר אותו			
(טור) רבנו תם	עיקר קביעות האדם- באכילה. היא פוטרת אפילו את השינה			
ב"י	**רש"י**	**תוס', רי"ף, רא"ש בשם רב האי, רמב"ם**	**מרדכי, המגיד משנה, רבינו תם, ב"י (כן פשט המנהג)**	
	הקבע הוא רק לאכילה, כי לעיתים אין אדם קובע עצמו לשינה, וישן מעט, וזו היא שנתו	מברך בכל פעם שנכנס לסוכה, כמו בהנחת תפילין	רק על אכילה	
שו"ע	המנהג לברך רק בשעת אכילה			
רמ"א	כן המנהג כשו"ע			
משנ"ב	מנהג העולם למעשה לפסוק לברך רק בשעת אכילה	למעשה כתבו האחרונים שטוב מיד בעת כניסתו לברך על מיני מזונות, וזה כבר יפטור את הסעודה שלאחריה	מי שמתענה בחג סוכות, בוודאי יברך בכל פעם שנכנס לסוכה, על עצם הישיבה בה, לאחר שיצא ממנה יציאה גמורה	**חיי אדם:** מי שיצא מהסוכה יציאה גמורה, וחזר לשבת בה לשעות ארוכות והוא יודע שלאחריהן הוא יצא ממנה בלא אכילה- יברך כבר עתה על הישיבה. אף אם התחיל סעודתו ושכח לברך- יברך "לישב בסוכה" כל עוד שלא בירך ברכת המזון
ההולך באמצע סעודתו לסוכת חברו האם יברך אצל החבר	**מג"א, וע"פ שיטת הגאונים**		**לבושי שרד**	
	מברך		אינו מברך	

193.ברכה על בניית הסוכה:

	ברכה על בניית הסוכה
ירושלמי	מברכים כבר בשעת הבנייה, כי "הכשר מצוה- מצוה"
בבלי, שו"ע	אין מברכים בשעת בנייה, כי אין זה גמר המצוה, וסומכים על הברכה בקידוש בליל א' בסוכות

194.אתרוג מורכב:

משנ"ב	אתרוג	מורכב
חוץ	בליטות קטנות בכל גופה וגובה להם	חלק
עוקץ	שוקע	בולט
תוך	הקליפה עבה והתוך קצר והוא כמעט יבש	רחב והמוהל שלו הוא רב והקליפה הממוצעת (דהיינו בין קליפה עליונה שהיא דקה כגליד ובין התוך שהן חדרי הזרע עם קליפתן) דקה
הגרעין (ע"פ העולת שבת)	הגרעין זקוף לאורך האתרוג	הגרעין מושכב לרוחב האתרוג

***החסרון באתרוג מורכב**: אין זה אתרוג כלל, אלא נחשב כלימון, ועל כן הוא פסול*

195.כשיש לו רק ג' מינים:

	כשיש לו רק ג' מינים	
בעל ההשלמה	מברך על שלושת המינים שיש לו	
מהרי"ק	חלק על בעל ההשלמה, וסובר שאמנם נוטל אותם, אך לא יברך עליהם	
טור	לא מברך, אם אין לו את ארבעת המינים	
הראב"ד	נוטל מה שיש לו, כדי שלא תשתכח 'תורת נטילת הלולב', ועל כן אינו מברך עליהם	
הרא"ש	אין דבריו של הראב"ד נראים, ויש לו אפילו לברך עליהם, אך מחמת מחלוקת הפוסקים אין לברך	
ב"י	**הטור** השמיט דין זה, מחמת הספק אם יש ליטול חלק מהמינים	
הגהות אשירי ע"פ אור זרוע, וכן כתב המרדכי בשם ר"ת	**ביום ראשון**	**בשאר הימים**
	נוטל, ואינו מברך	נוטל ומברך (כדין חסר שכשר בשאר הימים שאין זה מעכב אם אין לקיחה תמה)
הראבי"ה	חלק, והצריך ארבעה מינים	
מהרי"ל	נוטל את שאר המינים, אך אינו מברך	
שו"ע	נוטל את שלושת המינים, בלא ברכה	
רמ"א	הכוונה היא שבין ביום הראשון ובין בשאר הימים – אין לו לברך	

196.אם אין לו אלא 3 מינים מי נוטל אותם:

משנ"ב	מי נוטל את 3 המינים שיש
מהרש"ל	הש"ץ, אך אחרים לא יטלו כדי שלא יבואו לקחת רק 3 מינים גם בשנים אחרות
אליה רבה	גם היחיד נוטל, כי אם רק הש"ץ יטול, לשנה אחרת יטעו לחשוב שרק הש"ץ צריך ליטול והוא מוציא את כל הציבור
שו"ע ורמ"א	כל יחיד, לזכר בעלמא

197.נטילת ארבעת המינים בזה אחר זה:

	נטילת ארבעת המינים בזה אחר זה
טור, שו"ע	אם ארבעת המינים לפניו, ונטלן בזה אחר זה- יצא ידי חובה
רמ"א בשם הרמב"ם	ובלבד שכולם נמצאים לפניו בשעת הברכה
רמב"ם, רש"י, רא"ש, ריי"ף, בה"ג, ר"ן	מועיל ליטול בזה אחר זה, כי לולב אינו צריך אגד, אך כולם צריכים להיות לפניו בשעת הברכה
ר"ת	לא יצא ידי חובה. הוא גורס שונה בגמרא
רמב"ן	אף אם ארבעת המינים לא היו כולם לפניו, אך בסך הכל נטל את כולם בזה אחר זה- יצא ידי חובה

תשע"ד טבת

ראש השנה

198.מלך אוהב צדקה ומשפט בעשרת ימי תשובה:

	אמר "מלך אוהב צדקה ומשפט" בעשרת ימי תשובה
טור	*ישנה מחלוקת בין רב יוסף (מלך אוהב צדקה ומשפט) לרבה (המלך המשפט) כיצד אומר, והלכה כרבה שאומר "המלך המשפט"*
הרמ"א	*אם אמר "מלך אוהב צדקה ומשפט"- יצא ידי חובה. כשאמר כדרכו: "האל אוהב" וכו' במקום שנהגו כן- לא יצא ידי חובה*

199.לא אמר "המלך המשפט":

	אם לא אמר בעשי"ת "המלך המשפט"
הראבי"ה והראב"ד	*יצא בדיעבד*
הרמב"ם והרי"ף	*לא יצא, וצריך לחזור*

200.זכרנו לחיים:

	זכרנו לחיים
טור	בחיים נופל לשון זכירה, וכתוב זכירה באברהם, לכן תיקנו זכירה בברכת מגן אברהם
ב"י	"כאילו כתוב באברהם חיים ובראש השנה אנו צריכין להתפלל על החיים לפיכך בברכת מגן שהיא ברכת אברהם תיקנו להתפלל על החיים במילת זכירה ולכן אנו אומרים זכרנו לחיים"

201.זכרנו לחיים:

	שכח זכרנו לחיים
ר"י	מחזירים
הרא"ש, הרמב"ן, הגאונים, שו"ע	אין מחזירים (כיון שזה תקנת גאונים בלבד ואינו מכוח תקנת התלמוד)

202.תקיעות מעומד:

	תקיעות מעומד ליחיד
טור	עיקר התקיעה מעומד, על סדר הברכות
משנ"ב	תוקעים את תקיעות המעומד על סדר ברכות מלכויות זכרונות וגו'
	יחיד יכול לעשות כך שיתקעו לו את התקיעות קודם תפילת מוסף, כדי לערבב השטן שלא יקטרג עליו בשעת התפילה. אם הוא שומע רק אותן ולא ישמע אח"כ על סדר הברכות, הוא צריך לעמוד בהן מעיקר הדין
	אם אין לו מי שיתקע לו קודם מוסף, יכוון לשמוע את התקיעות לאחר תפילתו

203.האם יחיד מזכיר עלינו לשבח במוסף:

	האם יחיד מזכיר עלינו לשבח במוסף
הרא"ש	כן. יחיד אומר "עלינו לשבח" בתפילת מוסף
רב עמרם	זה תלוי: אין ליחיד לומר אותו במקום שיש שליח ציבור האומרו, אך כבר נהגו לאמרו
טור בדעת הרב משה גאון	לא. אין ליחיד לומר עלינו לשבח, אלא רק הש"ץ אומרו
ב"י בדעת רבי משה	עניין אמירת 'עלינו לשבח' בא לאחר אמירת פסוקי 'מלכויות', ממילא לא ברור מדוע היחיד אומר אותו, כיון שרק הש"ץ אומר את 'המלכויות'. ייתכן שרבי משה סבר שיש לומר כן לזכר בעלמא. עוד יש לומר: קראו לכל הקטע "עלינו לשבח", ובאמת היחיד אינו אומר תוספת של מלכויות.
כלבו	נהגו שגם יחיד אומר 'עלינו לשבח'
רמ"א ע"פ הטור	אומרים 'עלינו לשבח'

204. תקעו בטעות תרועה אחרי התרועה האחרונה של התשר״ת:

	תקעו בטעות תרועה אחרי התרועה האחרונה של התשר״ת	
טור	**טור**	**רמב״ן**
	אינו הפסק	הפסק
ב״י בדעת הרא״ש	**כאשר עשה קול תרועה נוסף לאחר:**	
	תשר״ת	**תר״ת**
	אין זה הפסק, כי התרועה הנוספת היא מעין התרועה שיש לו לתקוע	הרי זה הפסק
משנ״ב בביאור השו״ע	**מה שכתב השו״ע שזה הפסק, זה כשעשה קול תרועה לאחר הפסק כדי נשימה**	**עשה קול תרועה מיד לאחר התרועה הקודמת**
	הפסק	כשר, כיון שזה כמו תרועה ארוכה

205. הריעו תרועה לאחר תשר״ת כדי לבדוק את קול השופר:

	הריעו תרועה לאחר תשר״ת כדי לבדוק את קול השופר	
טור	**יש אומרים**	**הרמב״ן**
	אינו הפסק	הפסק
שו״ע	הפסיד תרועה ראשונה, **ובמשנ״ב** ביאר לעיל שדווקא אם היה הפסק ביניהם של כדי נשימה	

206. עשו בשברים רק 2 שברים בתשר״ת, והוא היה השלישי בסדרה:

	עשו בשברים רק 2 שברים בתשר״ת, והוא היה השלישי בסדרה	
טור	**יש אומרים**	**רמב״ן**
	צריך לחזור על כל השלושה בסדרה מחדש	צריך לחזור רק על הפעם השלישית, של השברים שהחסיר
ב״י, שו״ע	נראה כסברת הרמב״ן, וחוזר רק על הפעם השלישית	

207. הכוהנים, והלוי שנוטל להם ידיים לברכת כוהנים, איך ינהגו ביוהכ״פ

	הכוהנים, והלוי שנוטל להם ידיים לברכת כוהנים, איך ינהגו ביוהכ״פ
לבוש	מותר לכוהנים לרחוץ ידיהם, כי הם עושים כן לצורך מצווה, ולא לצורך הנאת גופם
מהרי״ל	מותר להם ליטול ידיים, אף אם ידיהם טהורות
דרכי משה	כן פסקו הגמ״י, הר״ן, והבית יוסף
רמ״א	מותר ליטול ידיים

208. יוהכ״פ שחל בשבת האם צריך לעשות עירובי חצרות בפת:

יוהכ״פ שחל בשבת האם צריך לעשות עירובי חצרות בפת	
סמ״ג, הרא״ם, הרי״ף, הרא״ש, הרמב״ם, הטור, שו״ע	צריך
ביאור הלכה	צריך (הפת ראויה לקטנים שאינם מתענים), כן מוכח ע״פ רש״י, ודלא כמטה אפרים
מטה אפרים	צריך לעשות עירובי חצרות, אך לא בפת, כיון שהיא אסורה באכילה, וכמו טבל

209. חובל בחבירו בשבת לבין ביוהכ״פ:

חובל בחבירו	בשבת	ביוהכ״פ
חיוב מלאכה	סקילה	כרת
שו״ע חושן משפט, נפק״מ לעניין קים ליה בדרבה מיניה	פטור מתשלום על נזקים, כיון שמתחייב מיתה, וקים ליה בדרבה מיניה	חייב בתשלום, כיון שאין כאן חיוב מיתה

210.הדלקת נר לכבוד יוהכ״פ:

	הדלקת נר לכבוד יוהכ״פ	
טור	**טור**	**הרא״ש**
	מדליקים לפי המנהג, אם נהוג באותו מקום להדליק	יש לברך על הנר
ב״י	**משנה: הכל תלוי במנהג**	
	מקום שנהגו להדליק	**מקום שנהגו שלא להדליק**
	כדי שלא יבוא לשמש מיטתו מחמת הנר	כדי שלא יראה את אישתו, ויתאווה לה, ויבוא לידי תשמיש
ירושלמי	עדיף להדליק נר	

211. ברכה על הנר ביוהכ״פ:

	ברכה על הנר ביוהכ״פ
הרא״ש	מברך, משום שלום בית
מרדכי	אינו מברך, כיון שזה רק מנהג, ולא שייך לומר ״וצונו״
- **דרכי משה: מהרי״ל, מהר״ש, מהר״י וויל**	אין לברך
מהרי״ל, רמ״א	מי שמדליק נר בבית, יזהר להדליק גם בחדר ששוכב שם, כי לאחר שראה את אשתו והתאווה לה, שלא יבוא לשמש
- **דרכי משה: מנהגים**	יש לברך
מג״א	אף שנהגו שלא להדליק, מ״מ יש להחמיר ולהדליק, ואם אישתו נידה- יש להקל להדליק רק בשולחן, ולא בחדר
שו״ע	אם יוהכ״פ חל בשבת- מדליק לדעת כולם

212.מחיצות לסוכה מבד חזק:

	מחיצות לסוכה מבד חזק
טור	אם קשר את הסוכה לענפי האילן, כך שהמחיצות לא נדות ברוח- כשר
שו״ע ע״פ הרב פרץ	אין נכון לעשות את כל המחיצות מיריעות פשתן שמא יתנתקו
משנ״ב	אם המחיצות נדות ברוח אף בלא ליפול לגמרי- אין זה נחשב מחיצה
פסקי תשובות ע״פ אחרונים רבים	כשרה, כיון שהם מתוחים כראוי
משנה הלכות	כיון שהם תקועים בפס למטה ולמעלה היטב- זה מועיל יותר מקנים כל 3 טפחים, ואף ה״ר פרץ יכשיר בזאת

213.סוכה תחת הגג:

	דין סוכה תחת הגג		
טור	**יש מחמירים**	**ה״ר יחיאל**	**בעל העיטור**
	לא לעשות סוכה תחת הגג, כיון שעכ״פ נשארים העצים הדקים כשמוריד הרעפים	מותר, והוא היה זוקף הקנים מהסכך עד לגג לערב שני הסככים	מותר, כי כבר אין על העצים הנשארים דין סכך פסול מחמת מעשה הסרת הרעפים
דרכי משה, רמ״א: מהרי״ל	מותר להכין הסוכה תחת הגג הסגור, ולאחר מכן להסיר את הגג		
ב״ח	**בעניין סוכה תחת גג שפתחו אותו לאחר מכן (הגג נפתח ע״י צירים)**		
	המכשירים		**האוסרים**
	הגהות סמ״ק, הגהות אשיר״י, אור זרוע, ר״י הלבן, ארחות חיים, כלבו		רבינו ברוך מרעגנשפור״ג, הבית יוסף בשם ה״ר אלחנן
ב״ח	**הסרת הגג שמתחתיו יש סוכה**		
	כשהגג נפתח עם צירים		**כשהגג קבוע, והוא מסיר את הרעפים, ונשארים עצים דקים**
	אין הסרתו נחשבת כמעשה חשוב, ויש להחמיר		מעשה חשוב

214. סוכה תחת הגג:

	סוכה תחת הגג	
ב"ח (ע"פ מהר"ש לוריא), א"ר, ש"א, מ"א	יש להחמיר ולאסור כשהניחו הסכך, כשהגג סגור מעליו. על כן, ידאגו קודם לפתוח את הגג, ואז להניח את הסכך	
משנ"ב למעשה	אם הניח את הסכך מתחת לגג סגור, צריך לפתוח את הגג ולנענע את כל הסכך, דהיינו שיגביה כל עץ לבדו, ויחזור ויניחנו לשם צל, ושוב יגביה את העץ שלידו, ויניחו, וכן כולם	
משנ"ב	**כשהסכך היה מעל הגג הסגור**	**כשהסכך היה מתחת לגג הסגור**
	פסול לכו"ע, כי לא היה לה 'שם סוכה' מעולם, מחמת שלא היו לה דפנות מחוברות לסכך	מחלוקת כנ"ל, האם יש להכשיר

215. נזכר ביו"ט שהגג סגור מעל הסכך:

	נזכר ביו"ט שהגג מעל הסכך סגור
רמ"א ע"פ המהרי"ל	**כשיש צירים לגג:** מותר לפתוח את הגג
משנ"ב	**אם אין ציר לגג:** מותר לפתוח ע"י גוי

216. נזכר ביו"ט שהגג סגור מעל הסכך:

נזכר ביו"ט שהגג סגור מעל הסכך, והגג קבוע במסמרים ואין לו סוכה אחרת, האם מותר לפתוח ע"י גוי	
פמ"ג	חלילה להורות היתר, וצריך עיון
ביכורי יעקב	כתב על דברי הפמ"ג, שקצת נראה לו להקל, אך למעשה צריך עיון לדינא
משנ"ב	**בבין השמשות:** יש להקל ע"י גוי

217. דין סוכה שאולה:

	האם ניתן לצאת בסוכה של חבירו	
גמרא	**רבי אליעזר**	**חכמים**
	אינו יוצא, שנאמר "חג הסוכות תעשה לך" –משלך	יוצא, שנאמר "כל האזרח בישראל", שכל ישראל ראויים לסוכה אחת
ריב"ש: לדעת רש"י, ר"ן, תוס'	יוצא בסוכה שאולה, וכל שכן בשותפים שעדיפה על שאולה, כי יש לו חלק בה	
שו"ע	יוצאים ידי חובה בסוכה שאולה ובשותפות	

218. השאלה של ארבעת המינים:

	השאלה של ארבעת המינים	
שו"ע	לא יצא ידי חובה, כי צריך "לכם"	
משנ"ב ע"פ המ"א והפמ"ג: המשאיל בסתם	**לכתחילה**	**בדיעבד**
	לא יעשה כן	יצא ידי חובה, כי בוודאי השאיל לו על דעת שיצא ידי חובה, דהיינו שזה בתורת 'מתנה על מנת להחזיר'
ע"פ הביכורי יעקב	א) השו"ע מדבר שאמר לו בפירוש שהוא רק משאיל לו ועל כן לא יצא ידי חובה. ב) הנותן אינו יודע את הדין שאין יוצאים בשאולה- לא יצא ידי חובה	

219. נקטם ראש ההדס:

	נקטם ראש ההדס	
טור	כשר	
ב"י: לדעת הר"ן והראב"ד	נקטם ראשו – פסול, כסתם משנה הפוסלת, ואין זה קשור לדברי ר' טרפון שפסל במקרה של הדס שצריך למעט פארותיו	
ב"י: לדעת הרי"ף, הרא"ש והרמב"ם	נקטם ראשו – כשר, כיון שהלכה כר' טרפון, לענין זה שתמיד יש להכשיר כשנקטם ראשו	
ב"י: לדעת הרא"ש בשם ר' ישעיה	מכשירים בהדס קטום, מה שלא מצינו בלולב וערבה, כיון שבהדס- עליו חופיו את עצו, והקטימה בו לא ניכרת כל כך	
ב"י: מגיד משנה: לדעת הראב"ד ובעל המאור	נקטם ראשו- פסול, וכן ראוי להורות (אמנם הרמב"ן השיג על הראב"ד)	
דרכי משה: ר"א מטירנא	נקטם ראשו- כשר	
שו"ע	**סתם**	**יש אומרים**
	כשר	פסול
רמ"א	***מגיד משנה:*** *טוב להחמיר במקום שאפשר להשיג הדס אחר.* ***הר"ן:*** *נקטם, דהיינו כשנקטם העץ*	

220. נקטם ראש הערבה:

	נקטם ראש הערבה		
טור	פסולה		
ב"י: הרמב"ם	כשרה. **מגיד משנה:** כמו שמצינו בדין הדס, שהקטימה אינה פוסלת בו, כהבנה השונה שיש בר' טרפון, ודלא כסתם משנה, כך הוא הדין בערבה		
ב"י: הרמב"ן	נקטם ראשה- פסולה, כיון שיש לחלק בין הדס לערבה, שכן		
	בהדס	**בערבה**	
	שכל הידורו בעבותו, אין הקטימה פוסלת בו	שקטימת הראש ניכרת, יש לפסול בהם	
שו"ע	פסולה		
משנ"ב	**נקטם ראשה**	**נקטמו עליה**	**פסול קטימת הראש**
	פסולה	כשרה	משום הדר, ועל כן לדעת הרמב"ם ודעימיה, יהיה כשר בשאר הימים

221. שימוש בערבה שבלולב לצורך ההושענות:

	שימוש בערבה שבלולב לצורך ההושענות	
אם הגביה את הערבה שבלולב פעם נוספת לשם הושענא, האם יוצא ידי חובה לעניין ההושענא	**רמב"ם**	**אבי העזרי, הרא"ש, מרדכי**
	לא יוצא ידי חובה	יוצא ידי חובה
שו"ע	נוטלים ערבה אחרת לשם המצווה, חוץ ממה שיש בלולב, אך יש אומרים שיוצא בה ידי חובה אם הגביה פעמיים	
משנה ברורה	**כשהערבה אגודה עם הלולב**	**כשהוציאו את הערבה מהאגד, והיא עומדת בפני עצמה**
	ישנה מחלוקת, האם מועיל להגביה את הערבה שנית לשם מצוותה	מועיל לכו"ע

222.דין הערבות שבהושענא:

	דין הערבות שבהושענא		
דרכי משה בשם הר"ן	דין הערבה להושענות- כדין הערבה שבלולב, ולכן יש להקפיד על שיעור אורכה		
הרא"ש, הגאונים, הרמב"ם, הר"ן כרב ששת	די בערבה עם: בד אחד, ועלה אחד (אך במידת האורך כאמור יש להקפיד על שיעור אורך כמו ערבה שבלולב)		
שו"ע	אפילו עלה אחד בבד אחד		
רמ"א ע"פ הטור ורב האי	מכוער הדבר לצאת בערבה עם עלה אחד בבד אחד		
משנ"ב	**לכתחילה**	**ע"פ האר"י**	**הגובה**
	יקח 3 בדים	יקח 5 בדים	יש לקחת ערבה בשיעור 3 טפחים כמו בלולב
שו"ע	**כמוש-** כשר, אך לכתחילה יקח עלים לחים, משום הידור מצווה		

223.נפל על הסוכה סכך מהשכן:

	נפל על הסוכה סכך מהשכן	
שו"ע	סוכה שנעשית מאליה- פסולה, כי לא נעשתה לשם צל	
ילקוט יוסף	אם הסכך נפל מעצמו- פסולה, כי לא הונח לשם צל. אך אם הסכך רק התרומם באוויר וחזר והונח מעצמו- כשר, מדין 'חבוט רמי', כי לא נדחה לגמרי מעולם	
שבט הלוי	**אם המחצלת התרוממה ונותקה לגמרי**	**אם המחצלת עדיין הייתה מכוונת כנגד הסכך ולא התנתקה לגמרי**
	פסול	נראה שאין לפסול, ועדיין יש להתבונן בזה
פסקי תשובות בשם הברכות שמים והגרש"ז אוירבך	אם בעל הסוכה רואה, ודעתו שהסכך שנפל מאליו יהיה לשם צל- שפיר דמי	

224.גוי שהניח את הסכך:

	גוי שהניח את הסכך
שו"ע	כשר, כיון שהוא הניחו לשם צל
תוס', הרמ"א	יש לעשות ע"י מי שמחוייב בדבר
חיד"א	טוב שלא להניח ע"י גוי (ולכן ישראל יגביה ויניח שוב לשם סכך)
פסקי תשובות	לכתחילה אין לסכך ע"י גוי כדי לחשוש לדעת ר"ת, וכשניתן יש להחמיר

תשע"ד אדר ב

ראש השנה

225.נוסח ברכת השופר:

	נוסח ברכת השופר			
טור, שו"ע	"לשמוע קול שופר", כי העיקר הוא השמיעה			
ב"י: הרא"ש: ר"ת	"על תקיעת שופר", כי עשייתה היא גמר מצוותה			
ב"י: ראבי"ה, ירושלמי, בה"ג	"לשמוע בקול שופר", כי העיקר הוא השמיעה			
ב"י	**הטור** סובר כבה"ג, אך הוא קיצר בדבריו			
ב"י: רמב"ם ורי"ו	"לשמוע קול שופר"			
הסמ"ג כר"ת	**וכתב הב"י**: אין נוהגים כן			
ב"י: הר"ן	תיקנו "**ל**שמוע קול שופר" עם תוספת ל', כיון שאי אפשר ע"י שליח			
משנה ברורה	**לכתחילה**	**בדיעבד**		
	"לשמוע קול שופר"	"לתקוע בשופר"	"על תקיעת שופר"	"לשמוע בקול שופר"

226. יום שני של ר"ה:

טור	יום שני של ר"ה
רבותיו של רש"י	אומרים "שהחיינו" רק ביום הראשון, בין לעניין קידוש או שופר
רש"י	אומרים "שהחיינו" אף ביום שני, וכן מנהג כל המקומות
הרשב"ם, העיטור	אומרים "שהחיינו" ביום שני, ממה נפשך (ספק או מנהג לעניין תיקון המועדות)
הגאונים	אין אומרים "שהחיינו" ביום שני (לא בקידוש ולא בשופר)
הרא"ש, וכן נהג הר"מ מרוטנבורק	מפני המחלוקת, יקח פרי חדש לקידוש של ליל שני, ויברך "שהחיינו" בקידוש, ויכוון גם על הפרי החדש, על הצד שאין עצם היום מחייב לברך "שהחיינו"

227. יום שני של ר"ה:

ב"י	יום שני של ר"ה	
הר"מ	היה מברך "שהחיינו" ביום שני, אך לקח בגד או פרי חדש כדי לצאת מספק	
מרדכי: הר"מ	**הר"מ** היה שותה יין חדש בליל שני, כדי לברך "שהחיינו"	
הגהות מיימון	**רבנו שמחה:** אף החולקים על רש"י אומרים:	
	קידוש	**שופר**
	לא אומרים "שהחיינו" בליל שני	אומרים "שהחיינו" אף ביום שני
אגור	מברכים "שהחיינו" בליל שני, אף אם לא מצאו פרי חדש	
הרשב"א	אומר "שהחיינו" בראש השנה, אף שהיום השני הוא רק מספק	

228. שהחיינו על השופר:

	האם מברך שהחיינו על השופר ביום שני
שו"ע	אינו מברך, אא"כ יום ראשון של ראש השנה חל בשבת
רמ"א	מברך
משנה ברורה	הלכה כרמ"א, שמברך ביום שני
כף החיים	בני ספרד אינם מברכים על השופר "שהחיינו" ביום שני, כשחל היום הראשון בחול

229. תקע תקיעה ארוכה באורך שתי תקיעות, וכיוון בדעתו לסוף תקיעה של תשר"ת ותחלת תשר"ת הבא:

תקע תקיעה ארוכה באורך שתי תקיעות, וכיוון בדעתו לסוף תקיעה של תשר"ת ותחלת תשר"ת הבא

טור	ירושלמי				בבלי
	פסול, ולא עולה לו אפילו בשביל הסדר הראשון				מועיל רק לסדר אחד, ולא לשניהם
דרכי משה	**אור זרוע: מדינא**	**אור זרוע: לרווחא דמילתא**	**נראה שע"פ הרא"ש-** לא יצא ידי חובה בכהאי גוונא	**הרא"ם:** אפילו על ידי תנאי- לא מועיל	**ב"י, וכן דעת הדרכי משה:** מועיל להתנות תנאי שהתקיעה תעלה לסדר האמיתי
	מדינא: תקיעה אחת עולה לשני סדרי התקיעות **ביאור הדרכ"מ והר"ן:** כיון שעושים את 3 סדרי התקיעות רק מחמת הספק, ולכן בוודאי עלה לאחד מהם	**לרווחא דמילתא:** חוזר על התקיעה			

ב"י	ע"פ הפשט של הבבלי	הרא"ש	ע"פ פשט הירושלמי	הרמב"ם, המ"מ בדעת הרמב"ן והרשב"א
	אם תקע וכיון לשני הסדרים- אין לו אלא סדר אחד	עלה לו רק לסדר אחד	לא עולה לו אפילו לסדר אחד	עלה לו עבור סדר אחד

ב"י למסקנה	מדינא	לכתחילה
	הלכה כרמב"ם, שעלה לו עבור סדר אחד	יחזור ויתקע

230. תקע תקיעה ארוכה באורך שתי תקיעות, וכיוון בדעתו לסוף תקיעה של תשר"ת ותחלת תשר"ת הבא:

תקע תקיעה ארוכה באורך שתי תקיעות, וכיוון בדעתו לסוף תקיעה של תשר"ת ותחלת תשר"ת הבא			
שו"ע	**סתם**		**יש אומרים**
	לא עלתה לו אלא בשביל תקיעה אחת		אפילו בשביל אחת לא עלתה לו
הרמ"א	מועיל לעשות תנאי שיעלה עבור הסדר האמיתי		
משנה ברורה	**הדעה שאומרת שעולה לו לסדר אחד**	**הדעה שאומרת שלא עולה לו לאף סדר**	**הלכה**
	כיון ש**לא הולכים אחר מחשבתו**, וממילא זה עולה רק לסדר אחד	כיון ש**הולכים אחר מחשבתו**, וממילא אין כאן אף סדר שיש לו ראש וסוף בנפרד, ואין כאן כלום, והפסיד הכל כי הפסיק בקול אחר שאינו מעניין הסדר	כדעה הראשונה, שעלה לו עבור סדר אחד

231. פסוקי מלכויות זכרונות שופרות:

	פסוקי מלכויות זכרונות שופרות		
טור: מחלוקת התנאים	**תנא קמא**		**רבי יוחנן בן נורי**
	10 פסוקים לכל סוג		3 פסוקים לכל סוג
טור	**יכול לפטור עצמו באמירת:** "ובתורתך כתוב לאמר"		
ב"י: אמירת "ובתורתך כתוב לאמור" שמועיל לצאת ידי חובת כל הפסוקים	**רש"י**	**רבותיו של רש"י**	**הרא"ש: דעת הרבינו תם**
	מדובר על פסוקי המוספים	מדובר על פסוקי המלכויות, זכרונות, שופרות	**מועיל**, כיון שהוא כולל את כל הפסוקים, ורק אם גילה בדעתו שהוא רוצה לומר פסוק אחד ולא לצאת ידי חובה ע"י אמירת הנוסח הנ"ל, שוב הוא צריך לומר כראוי לכולם
הר"ן (מהב"י)	א. **רב חננאל בשם רב**, סבר כרבי יוחנן בן נורי, ולכן אם אמר "ובתורתך כתוב לאמור", זה כאילו שאמר 3 פסוקים לכל סוג ב. **ר' יוחנן** מודה שלכתחילה צריך לומר 10 פסוקים		
שו"ע	אומרים עשרה פסוקים		
רמ"א ע"פ הטור	אם אמר רק "ובתורתך כתוב לאמור"- יצא ידי חובה		
מג"א	כל זה רק בדיעבד, אמנם לכתחילה יאמר את כל הפסוקים בנפרד		

232. דין הזכרת ראש חודש בראש השנה:

	דין הזכרת ראש חודש בראש השנה
טור, שו"ע	אין צריך להזכיר את ראש חודש, כי זה כלול ב"יום הזכרון"
	אין אומרים הלל, כי ספרי חיים ומתים פתוחים וע"י שיהא ירא בדין ייזכר לזכות (משנ"ב)

233. ברכות מוסף של ראש השנה:

	ברכות מוסף של ראש השנה		
טור: הרי"ץ גיאת: בישיבות בבל	**הציבור**	**ש"ץ**	
	7	9	
מחלוקת הגאונים	**רב נטרונאי, רב עמרם, רב האי ורב שרירא**	**הרי"ץ גיאת בשם חכמים רבים כרב שמואל הלוי שקיבל מרב חנוך הגדול**	***הרמב"ן נדחק להעמיד כדעת הגאונים**
	הציבור מתפלל רק 7 ברכות	הציבור מתפלל 9 ברכות	הציבור מתפלל רק 7 ברכות
הרא"ש	הציבור מתפלל 9 ברכות, ומי שמתפלל רק 7 ברכות- הרי זו ברכה לבטלה		
ב"י: הרא"ש:	כיון שאין זה עניין למעשה, שכבר מנהג כל העולם להתפלל 9 ברכות, אין צורך להאריך בו		
שו"ע	מתפלל 9 ברכות		
למעשה	**למעשה** אין לנהוג כמנהג ישיבות בבל, אלא **לברך 9 ברכות**		

יום הכיפורים

234. רחצה להעביר הזוהמה ביוהכ״פ:

	רחצה להעביר הזוהמה ביוהכ״פ
טור, שו״ע	אסרו רק רחצה של תענוג, ולכן אם הוא מלוכלך- מותר לו לרחוץ כפי הצורך
משנ״ב	1. ירחץ רק המקום המטונף, ויכוון רק לצורך רחצה ולא לתענוג 2. אם הזוהמה היא מחמת זיעה מרובה, מותר לו לרחוץ, כיון שאין זה רחצה של תענוג, ומ״מ אם הוא אינו איסטניס- ראוי להחמיר, ולא לרחוץ כלל

	כל רוב רחצה שאינה לתענוג	**בא מהדרך ורגליו כהות**
רמ״א	מותרת	מותר לרחוץ אותן

235. מפונק שרוצה לרחוץ פניו ביוהכ״פ:

	מפונק שרוצה לרחוץ פניו ביוהכ״פ
טור: גאון, רי״ץ גיאת, שו״ע	**מותר לאיסטניס** לקנח פניו במים, אם אין דעתו מיושבת עליו בלי זה
דרכי משה, רמ״א	המנהג שלנו **להחמיר**, ולא להורות לרחוץ פניו
ב״י	**הטור** כתב על דברי הרי״ץ גיאת ״וכן״, לומר שהוא סובר כמו הגאון, שלאיסטניס מותר לרחוץ פניו. אולם הרא״ש לא כתב ״וכן״, וייתכן לומר שהוא סובר שדווקא אם יש לכלוך לאותו איסטניס על פניו, אזי יש להתיר לרחוץ פניו. אולם ייתכן שלאו דווקא קאמר, ובאמת לאיסטניס עצם הרחצה של פניו, היא כלכלוך לפניו של אדם רגיל

236. הטמנת אוכל בערב יוהכ״פ:

	הטמנת אוכל בערב יוהכ״פ
ר״ע	אין להטמין, כי מטמינים רק לצורך השבת
אנשי אספמיא	אינם מטמינים
רב נטורנאי גאון	אין צורך להטמין, כי הרי הוא יכול לעשות את כל ההכנות בצאת השבת, אך מי שמטמין מערב שבת- אינו עושה איסור
רב שרירא	מותר להטמין, אך במוצאי יוהכ״פ ישהה כשיעור שיכול להתחמם
הטור	דבריו של רב שרירא הינם תמוהים, שכן מדוע עליו להמתין בכדי שיתחמם אם הוא לא עשה שום איסור, ואדרבה נראה שעדיף שיטמין, כדי שהאוכל יהיה מוכן מיד בצאת הצום
ב״י	גם בעיניו דברי הגאונים לא ברורים, ועל כן כתב שהמנהג למעשה הוא כדברי הטור

	המהרי״ל	**למעשה**
דרכי משה	לא נהגו להטמין לצורך יוהכ״פ	לא נהגו להטמין

237. בין יוהכ״פ לפסח:

	יוהכ״פ	**פסח**
חומרת האיסור	כרת	כרת
האם מותר לגעת באוכל	כן	לא
הטעם להבדל בטיפול באוכל	אין הוא אוכל כלל, ולכן מותר לגעת באוכל ביוהכ״פ	כיון שהותר לאכול מאכלים שאינם חמץ, יש לאסור לגעת בחמץ, שמא יבוא לאכול ממנו

ראש השנה

238. שמע תקיעות ממודר הנאה:

	שמע תקיעות ממי שמודר ממנו הנאה		
טור	יצא ידי חובה, כיון שמצוות לא ניתנו ליהנות		
ב"י: דעת הר"ן והרז"ה	**תקיעות של ראש השנה**	**תקיעות של תעניות**	
	מותר, כי הן מדאורייתא	אסור, כי הן מדרבנן	
השגת הב"י	דבריו אינם ברורים, כי גם בתקיעות של ראש השנה יש תקיעות מדרבנן, אך מצד שני הן בכל זאת נחשבות כמצווה		
ב"י, שו"ע	**כשהמודר הנאה תוקע מעצמו**	**כשהמודר הנאה תוקע בגלל שמי שמודר ממנו הנאה ביקש ממנו**	
	מותר למי שמודר הנאה ממנו, לצאת ידי חובה	אסור, כי הוא עושה שליחותו	
משנה ברורה: פמ"ג בשם הפר"ח	בדיעבד יצא ידי חובה, כשביקש ממנו להוציא אותו		
דרכי משה: ר"ן	**אם אמר: קונם תקיעותיו עלי**	**אם אמר בלשון שבועה: שלא אשמע קול שופר של מצוה**	**אם אמר בלשון שבועה: שלא אשמע קול שופר (בסתם)**
	אסור לתקוע לו אפילו תקיעה של מצוה, כי נדרים חלים על דבר מצוה	מותר לו לשמוע	אסור לתקוע לו (כי שבועה חלה ב'כוללי)
רמ"א ע"פ הר"ן	אם אמר: 'קונם תקיעותיו עלי'- בכל ענין אסור		
פרי חדש ע"פ הר"ן	"מי שישמע קולי שיוציא אותי"- אסור		

239. שמע תקיעות מחרש או קטן:

	שמע תקיעות מחרש או קטן	
קטן	אפילו אם הוא בן 13 שנים- אין הוא מוציא ידי חובה, כל עוד שלא הביא שתי שערות	
חרש	**אינו מדבר ואינו שומע**	**מדבר ואינו שומע**
	אינו מוציא ידי חובה	אינו מוציא ידי חובה, בגלל שהוא לא שומע אין הוא חייב בעצם, ולכן הוא לא יכול להוציא ידי חובה
שומע ואינו מדבר (אילם)	מוציא אחרים ידי חובה	

240. שמע תקיעה מטומטום ואנדרוגינוס, או ממי שחציו עבד וחציו בן חורין:

	שמע תקיעה מטומטום ואנדרוגינוס, או ממי שחציו עבד וחציו בן חורין		
טור	**אנדרוגינוס**	**טומטום**	**חציו עבד**
	מוציא בני מינו	אינו מוציא בני מינו	אפילו את עצמו- אינו מוציא
ב"י	**אנדרוגינוס מוציא את עצמו ובן מינו**		
	אפשרות ראשונה	**אפשרות שנייה**	
	כי הוא בריה בפני עצמה (הר"ן ומגיד משנה)	באמת הוא חציו זכר וחציו נקבה, אבל כיון שזה נעשה בידי שמיים, הרי זה מועיל (שלא כמו מי שהוא "חציו עבד", שנעשה בידי אדם)	
משנה ברורה: פמ"ג	אם שמע תקיעות מטומטום (אפילו ביום ראשון)- חוזר ותוקע בלא ברכה, מפני הספק		
טומטום ואנדרוגינוס שתוקעים (אפילו לעצמם)	אינם מברכים, מפני הספק		

241. עוד בהנ"ל:

טור	האם מוציא את עצמו	האם מוציא את בני מינו
אנדרוגינוס	מוציא	מוציא
טומטום	מוציא	אינו מוציא
חציו עבד	אינו מוציא	אינו מוציא

242. ברכה במצבים הנ"ל:

שמע תקיעות	האם יברך
ממי שמודר ממנו הנאה ותקע מעצמו	יברך
ממי שמודר ממנו הנאה וביקש ממנו שיתקע לו	אין לו לברך, כיון שהוא אסור ממנו בהנאה
חרש שאינו שומע	אין לו לברך, כי הכל תלוי בשמיעה
קטן	אין לברך, כיון שהוא אינו חייב בעצם
אנדרוגינוס וטומטום: משנה ברורה: פמ"ג: אם שמע תקיעות מטומטום (אפילו ביום ראשון)	חוזר ותוקע בלא ברכה, מפני הספק
טומטום ואנדרוגינוס שתוקעים (אפילו לעצמם)	אינם מברכים, מפני הספק
חציו עבד	אין לו לברך, כי אפילו את עצמו הוא אינו מוציא

243. שיעור שברים:

	שיעור שברים
טור	שיעור 3 קולות מופסקים
רש"י	שברים ארוכים מיבבות
בעל העיטור	*3 קולות קטנים מופסקים* *ואין מחלוקת ביניהם, אלא שזה עושה שברים בהפסק וזה עושה בלי, וכ"כ הרמב"ם*

244. שיעור שברים:

מקראי קודש	שיעור שברים
למנהג האשכנזים	הינו שלושה טרומיטין ומעט יותר
למנהג הספרדים	שיעורו שלושה טרומיטין
כתב הב"י	**כתב הב"י** שלדעת רש"י, יש למעט בשבר בכל מה שאפשר, כדי שהוא לא יצא מכלל שבר, ויגיע לידי תקיעה
לדעת הב"ח	שיעור 3 שברים הינם 9 כוחות, ובפחות מכך- לא יצא
ט"ז	אין להאריך בשבר כג' גניחות, ומצד שני אין לקצר בו מידי
מ"א	ישנה טעות סופר בב"ח, ואין לעשות השברים כשיעור 9 כוחות
א"ר	כתב על דרך הב"ח כבעל העיטור, רש"י והגאונים
שו"ע ביש אומרים בתרא	שיעור כל שבר- ג' טרומיטין
משנה ברורה	לכתחילה 3 השברים ב9 כוחות
ביאור הלכה ע"פ המג"א	שיעור 3 השברים מג' עד ט' כוחות
הגאון הרב אליהו	כל שבר- ג' טרו', דהיינו כ-2 שניות, וסה"כ עושה שברים בשיעור ט' טרו'
ילקוט יוסף	כל שבר- ג' טרו'

245. תקיעה של תש"ת ותר"ת:

	תקיעת תש"ת	תקיעת תר"ת
שו"ע	יש להאריך בתקיעה של תש"ת (גונח), יותר משל תר"ת (יליל)	
משנה ברורה: שיעור התקיעה	9 כוחות	3 כוחות

246. בתשר״ת עשה תקיעה ראשונה כשברים ותקיעה שניה כשברים-תרועה:

	בתשר״ת עשה תקיעה ראשונה כשברים ותקיעה שניה כשברים-תרועה
הגר״מ אליהו והגר״ש ישראלי	המאריך בתקיעה הראשונה בסימן אחד אינו חייב להאריך גם בתקיעה השנייה
הרב משה הררי בספרו מקראי קודש	מי שמיקל כמו הי״א קמא בשו״ע, ועושה תרתי דסתרי, צריך עיון לדינא האם זה כשר

247. קניבת ירק ביוהכ״פ:

	קניבת ירק ביוהכ״פ		
טור	מותר ביוהכ״פ להסיר מן הירק את העלים המעופשים, אף שבשבת הרי זה אסור, משום איסור בורר		
ב״י: אופן קניבת הירק	**רש״י**	**הרמב״ם**	**המ״מ בשם הרמב״ן והרשב״א**
	הכנה לאכילה- ניתוק העלים, כדי שהם יהיו מוכנים לחיתוך	**בירה-** הסרת העלים המעופשים + קציצת שאר העלים, ותיקון העלים לאכילה	שטיפת הירק
דרכי משה	**מה״ר אברהם פראג**		**דעת הדרכי משה**
	״לקנב ירק״, הכוונה לשבר את הקליפה, ולהשאיר אותם בקליפות עד הערב, אך אסור להוציא, כי זה בכלל דש		מותר אף להוציא את הפרי, כיון שהתירו כאן מלאכת דש, שהיא עתה רק מדרבנן, מחמת שכל דבר שהוא לצורך סעודה סמוכה, הוא בכלל ׳לאלתר׳
דרכי משה למעשה	נהגו להחמיר, ולא לקנב ירק כלל		
שו״ע	**יוהכ״פ ביום חול**	**י״כ בשבת**	**למעשה בזמן הזה**
	מותר לקנב	אסור	אסרו בכל עת
משנ״ב	הטעם לאסור: כיון שבדורות האחרונים החלו לקנב אף קודם זמן המנחה		
ביאור הלכה	**מ״א**	**רבנו מנוח**	**מאירי, וכן דעת הביאור הלכה**
	התירו לקנב רק ירק שנאכל חי, משום חשש מוקצה	התירו לקנב רק ירק שנאכל חי, משום חשש טוחן	התירו לקנב ירק, אף שהוא אינו נאכל חי

248. הטמנת מים חמים בערב יוהכ״פ לצורך מוצאי היום:

רעק״א	**הטמנת מים חמים בערב יוכ״פ**	
דבר שאינו מוסיף הבל	מותר	
דבר שמוסיף הבל	**שו״ע**	**רמ״א**
	אסור	ע״פ דעתו שדבר חי- מותר, הוא הדין כאן יש להתיר במים חיים שעדיין לא התבשלו

249. לרחוץ ילד קטן במים שהוחמו ביום כיפור ע״י גוי:

	לרחוץ ילד קטן במים שהוחמו ביום כיפור ע״י גוי	
טור: רבנו יהודה	מותר לומר לגוי לרחוץ את התינוק אף במים חמים שחיממו ביום הכיפורים, כי תינוק בסתמא נחשב כחולה שאין בו סכנה	
ב״י	לגדול בעצמו אסור לרחוץ ולסוך את התינוק, כיון שהוא נהנה מכך, אך מותר לו לומר לגוי לעשות כן	
רמ״א	מותר לומר לגוי לרחוץ ולסוך את התינוקות	
משנ״ב	**להלכה**	**להלכה למעשה**
	מותר לומר לגוי לרחוץ את התינוק	<u>לא נהגו בכך</u>, ואין לומר כיום לגוי לרחוץ את התינוק, כיון שבמציאות ימינו, תינוק אינו מוכרח לרחוץ בכל יום ואין זה סכנה בעבורו להימנע מרחצה

250. לולב שנפרדו עליו:

	לולב שנפרדו עליו			
טור	**חילוק בדין לולב שנפרדו עליו:**			
	נפרדו ולא אגדו	**נפרדו הרבה ונתקשה כעץ**		
	כשר	פסול		
ב״י: נפרדו העלים	**תנא קמא**	**רבי יהודה**	**למעשה**	**המ״מ בשם הגאונים**
	כשר- וכן הלכה	יאגוד את העלים למעלה	הלכה כתנא קמא, ולכן אף אם לא אגד את העלים, הרי זה כשר	מצוה מן המובחר לקחת לולב שהעלים שלו אינם פרודים
שו״ע	**לולב שנפרדו עליו:**			
	עד שהם נעשו כעלי חריות	**נפרדו מעט (פחות מהנ״ל)**		
	פסול	כשר		
רמ״א	מצוה מן המובחר לקחת לולב שהעלים שלו אינם פרודים			
משנ״ב: ט״ז	**כוונת המגיד משנה שיש לקחת לולב מובחר:**			
	כאשר כל העלים תלויים למטה, אך הם עולים עם הלולב	**כל שאין עליו תלויות אלא שרק קצת נוטה לצדדין**		
	יש מצווה מן המובחר לקחת לולב אחר	אפילו מצווה מן המובחר- אין כאן		
מאמר מרדכי וביכורי יעקב	ה״מצוה מן המובחר״ של ״המגיד משנה״, זה כשהעלים שוכבים זה על זה, ולא לצדדים			

251. יבש הלולב בשדרתו, אבל הראש נשאר ירוק:

	יבש הלולב בשדרתו, אבל הראש נשאר ירוק				
טור	**הרא״ש**	**הראב״ד**			
	פסול	כשר			
מה העיקר ב״שם הלולב״	שדרת הלולב + עלי הלולב	שדרת הלולב			
ב״י: גדר היבשות הפוסלת	**הר״ן**	**אחרים**	**לדעת הב״י**	**ראב״ד ע״פ ירושלמי**	**הרא״ש**
	כשיבשו רוב העלים	כשהתייבשה רוב השדרה ורוב העלים	אין זה מצוי שהשדרה תהיה יבשה והעלים לחים	אם יבשו רק עלי הלולב- כשר, כי מה שנותן ללולב את ״שם הלולב״ שלו הוא השדרה, וזה העיקר, והעיקר שהתיומת העליונה תהיה לחה	חלק על הראב״ד, כי ״שם הלולב״ מורכב גם מהעלים
שו״ע	יבש רוב עליו או השדרה: פסול				
משנ״ב	**הראב״ד**	**ב״י**			
	כשהתיומת העליונה יבשה: פסול	מה שכתב הראב״ד שלולב ששדרתו יבשה ועליו לחים- כשר, אין זה מצוי			

252.איטר- באיזה יד יטול הלולב:

	איטר- באיזה יד יטול הלולב	
טור: הולכים ע"פ יד כל אדם	**אתרוג**	**לולב**
	יד שמאל של כל אדם	יד ימין של כל אדם
ב"י: הרא"ש	**משמע מלשונו שהולכים ע"פ יד ימינו של האיטר, ולכן:**	
	אתרוג	**לולב**
	יד ימין של כל אדם	יד שמאל של כל אדם
הטור	משמע מלשונו של הרא"ש שאין זה משנה שהוא איטר, ובכל מקרה הוא יטול כשאר כל אדם	
רי"ו בשם התוס' והמהר"ם	משמע **כרא"ש**, שהולכים לפי יד הימין של האיטר	
בעל העיטור	**קיום המצווה באיטר:**	
	תפילין	**לולב**
	מניח בשמאל שלו (יד ימין של העולם), כי זה מצווה מדאורייתא להניח ביד הכהה שלו	יקח ביד ימין של העולם, כי זה רק מצוה מדרבנן ליטול הלולב ביד ימין
ב"י	הטור סובר כעיטור	
דרכי משה	**הכלבו**	**מהרי"ל ומהר"י וויל ובעל המנהגים**
	כתב כסברת העיטור	כתבו **כרא"ש** ללכת אחר ימין ושמאל של הנוטל, וכן משמע מדברי הרב אברהם מפראג כאשיר"י
שו"ע	**אתרוג**	**לולב**
	ביד שמאל כל אדם, כמו הטור והעיטור	ביד ימין כל אדם
רמ"א	**אתרוג**	**לולב**
	ביד ימין כל אדם, כרא"ש	ביד שמאל כל אדם (שזו יד ימין של האיטר)

253.יש לו רק שני הדסים:

	יש לו רק שני הדסים	
ב"י	**רמב"ם והגאונים**	**הרמב"ן**
	הלכה כרבי ישמעאל, שלוקח 3 הדסים	הלכה כרבי עקיבא וכרבי טרפון, שדי בהדס אחד קטום
דרכי משה, רמ"א	בשעת הדחק יש להתיר אף בהדס אחד	
שו"ע	צריך ליטול 3 הדסים	
משנ"ב: מי שיש לו רק הדס אחד שאינו קטום, האם יטול אותו בברכה:	**דבר שמואל**	**פמ"ג וישועת יעקב**
	בלי ברכה (אף שזה שעת הדחק)	עם ברכה (אך באחד וקטום- בלא ברכה)
כנה"ג	אם נטלו רק שני בדי הדס, יחזרו ויטלו שנית, שלושה הדסים בלא ברכה	

254. הדס:

הדסים- מה המינימום	מניין		הלכה
רבי ישמעאל	3		כן פסקו הרמב"ם והגאונים
רבי עקיבא	1		כן פסק הרמב"ן
רבי טרפון	**רמב"ם, הגאונים ע"פ המ"מ**	**רמב"ן**	כן פסק הרמב"ן- כר' טרפון, שאפילו קטום (אותו אחד)
	3 (ר' טרפון סובר כמניין של ר' ישמעאל)	רבי טרפון לא עוסק במניין, אלא רק בדין הקטימה	

255. אתרוג מנוקב לאורכו:

	אתרוג מנוקב לאורכו		
טור	**נסדק מראשו לסופו**	**נשאר בו מעט שלם למעלה ולמטה**	
	פסול	כשר	
ב"י	**תוס', רש"י, רא"ש**	**הר"ן**	
	נסדק מראשו לסופו- פסול	**למטה**	**בחוטמו**
		יש שפירשו בו לאורכו ברובו משני צדדים	פוסל בכל שהוא
שו"ע	**סתם**		**יש מי שאומר**
	נסדק מראשו לסופו	**אם נשאר שיור למעלה ולמטה**	**נסדק בחוטם-** פוסל בכל שהוא
	פסול	כשר	
משנ"ב	משמע שהשו"ע מחמיר אף אם נסדק רק בצד אחד		

256. הפריש שבעה אתרוגים לחג הסוכות:

	הפריש שבעה אתרוגים לחג הסוכות		
טור: אתרוג שבירך עליו	**בו ביום**		**בימים שלפני**
	אסור, כי הוקצה למצוותו לכל היום		מותר
ב"י	**רב אסי**	**הר"ן בשם הרא"ה**	**אורחות חיים: ירושלמי**
	יוצא בכל אתרוג ביומו, ואוכל את האתרוג למחרת היום	כיון שהוא הפריש שבעה אתרוגים, הוא גילה בדעתו שהוא מקצה כל אתרוג רק ליום מצוותו	מותר לאכול אתרוג שנפסל ביום הראשון
ב"י	תמוה מדוע האתרוג איננו מוקצה מחמת מצווה		
שו"ע: כשהפריש שבעה אתרוגים	**למחרת היום שנטל את האתרוג**		**בו ביום**
	מותר לאכול		אסור לאכלו
משנ"ב	לאו דווקא למחרת היום בבוקר, אלא הוא הדין שמותר כבר בלילה שמיד לאחר אותו היום		**ריב"ב** מסתפק מה הדין בבין השמשות מיד לאחר אותו היום, האם כבר מותר לאכול

257.ברכה על אתרוג לנוי:

	ברכה על אתרוג לנוי	
טור	**נוי סוכה**	**נוי סוכה שהתנה עליו**
	אסור באכילה	מותר, כי אז לא חל עליו שום הקצאה למצווה
שו"ע	**אוכלים ומשקים שתלו אותם בסוכה לנוי**	**אם התנה על הנ"ל**
	אסורים בהנאה כל שמונת הימים	מותר בהנאה
משנ"ב	אסור להסתפק מאותם אוכלים, כי זה בכלל ביזוי מצווה	
ביאור הלכה	**החת"ס** מתיר לקחת אתרוג העשוי לנוי, לצורך מצוות נטילת לולב, ולברך עליו: א. מצוות לא ניתנו ליהנות ב. אין כאן ביזוי מצווה, כי הוא מעביר את המצווה למצווה אחרת	

258.סיכך בפירות:

	סיכך בפירות	
שו"ע	אסור להסתפק מהם כל שמונה	
רמ"א	**סיכך בהדס או אתרוג לנוי-** מותר להריח בו, אך אסור לגעת בו. אולם יש אוסרים אף להריח את ההדס	
דרכי משה	מותר להריח באתרוג שעומד לנוי, כי אין הוא עומד להריח בו	
משנ"ב: ממילא ע"פ הרמ"א יש לחלק בדין הדס שסיכך בו:	**הרמ"א בסתם**	**הרמ"א ביש אומרים**
	אסור לגעת, אבל מותר להריח [וכן פסק הט"ז]	אסור לגעת, ואף אסור להריח בו
משנ"ב: תלה אותו בסוכה	אסור לגעת, ואף אסור להריח בו	

259.פריסת סדין מתחת או מעל הסכך:

	פריסת סדין מתחת או מעל הסכך				
טור, סמ"ק	**אם הניח סדין, כך שצילתה מרובה מחמתה בגלל הסדין**				
	אם עשה כן כדי שלא ישרו העלים לתוך הסוכה	**אם עשה כן כדי להגן מהשמש**		לכתחילה לא יניח סדין לצורך הגנה מהשמש, אלא רק כשניכר הדבר לעיני כל, שהוא הונח שם כדי להגן מהשמש או כדי ליבש את הסדין	
	פסולה	**אם הוא תוך ד' טפחים לסכך**	**אם הוא רחוק מד' טפחים**		
		כשרה	פסולה		
ב"י	**רש"י**	**מרדכי**	**תוס' והרא"ש בשם הגאונים ע"פ פירוש ר"ת**	ר"ן	**ע"פ הגמרא**
	פסול הסוכה מחמת הסדין, זה כשהסדין מונע נשירת עלים לסוכה	הסדין פוסל, כאשר הוא נעשה לצורך האדם, אך אם זה נעשה לצורך הסוכה- הרי זה בטל אליה	סדין פוסל, רק כאשר בלעדיו מצב הסוכה היה שחמתה מרובה, והסדין הוא הגורם לכך שתהיה צילתה מרובה מחמתה	לדעת **ר"ת** מדובר שהסדין הפוסל מסייע לעצם הכשר הסוכה, שלא תהא חמתה מרובה מצילתה. אולם **יש שחלקו** עליו, ואמרו שהסדין פוסל, אף כשאינו מסייע לעצם ההכשר	בכל מצב שאין הוכחה לכך שלא פירס הסדין עליה כדי לסכך- אסור, מפני מראית העין

260. פריסת סדין מתחת או מעל הסכך:

	פריסת סדין מתחת או מעל הסכך					
סיכוך בסדין רטוב	**ר"ן**	**אחרים**				
	מותר, שכיון שהוא רטוב, מוכח הדבר לרבים שהסדין נתלה לצורך הסדין עצמו	**שלא בשעת אכילה, שתיה ושינה**		**בשעת שימוש אכילה, שתיה ושינה**		
		מותר, כי אנשים לא משתמשים שם (ע"פ רב אשי)		אסור, כי אין דרך להשתמש כך בסוכה		
שו"ע	**סתם**			**יש אומרים**		
	פירס סדין כדי למנוע נשירת עלים לסוכה	**פירס סדין כדי לנאותה**		**אם הסדין גורם שעל ידו צילתה מרובה מחמתה (עוזר להכשר הסוכה)**	**הניח את הסדין רק כדי להגן מהשמש והעלים או לצורך נוי**	
	פסולה	**בתוך ד' טפחים לסוכה**	**מחוץ לד' טפחים**	פסולה	**בתוך ד' טפחים לסוכה**	**מחוץ לד' טפחים**
		כשרה	פסולה		כשרה	פסולה
נפק"מ	**ממילא** יש כאן נפק"מ בין הדעה הראשונה לשניה, במקרה שהניח את הסדין לצורך הגנה מהשמש או לנוי, האם זה פוסל את הסוכה. **לכתחילה**: יניח את הסדין, רק אם מוכח בהנחה זו, שהוא התכוון להגן על הסוכה, או שהסדין שרוי במים, ונראה שהוא התכוון להניחו לייבוש					
משנה ברורה	**ע"פ הביאור הלכה**			**בשעת הדחק מפני הגשמים או העלים הנושרים**		
	<u>למעשה</u> יש להחמיר, ולא לפרוס לכתחילה סדין, אף אם מוכח שהוא מתכוין לעשות כן לצורך הסדין, וכן פסקו **בב"ח וש"א**			יניח סדין בתוך ד' טפחים לסכך, אך לא יברך על הישיבה		
ביאור הלכה	מעיקר הדין, ההלכה היא כדעה הראשונה					

261. דפנות- אם יש בהם דין חמתה מרובה מצלתה:

	דפנות- אם יש בהם דין חמתה מרובה מצלתה	
טור	דפנות- כשרות, אף אם חמתה של הסוכה מרובה מצילתה מחמתן	
ב"י	**האם סוכה שחמתה היא מחמת הדפנות, פוסלת בה**	
	תנא קמא	**רבי יאשיה**
	אינו פוסל- וכן הלכה	פוסל
שו"ע	סוכה שחמתה מרובה מצילתה מחמת הדפנות- כשרה	

262. סוכה שכשרה בשבת ופסולה בחול:

	סוכה שכשרה בשבת ופסולה בחול
ב"י: הרא"ש, הרמב"ם ורש"י	אם הוא עשה סוכה במבוי מפולש שיש לו לחי מצד אחד, ומצד השני אין לו תיקון, אזי הסוכה כשרה בשבת, אך לא בחול, כשיטת רבי יהודה שלחי נידון כמחיצה. אף שמדרבנן אסור לטלטל כשיש רק 3 מחיצות, בכל זאת יש להתיר בשבת של חג הסוכות, משום מצוות הסוכה
ב"י: התוס' והר"ן	אם הוא עשה סוכה במבוי שסגור מג' רוחות- הרי זה מועיל, כי מדאורייתא זה נחשב כרשות לעצמה, ורק חז"ל גזרו בכך, אך בסוכה לא גזרו לומר שאין זה נחשב כמחיצות מועילות
משנה ברורה בדעת השו"ע	משמע שדעת השו"ע **להקל** ויש להתיר אף במבוי מפולש שיש לו רק לחי בצד אחד. סוכה כזו כשרה בשבת בלבד
משנה ברורה בדעת הרמ"א	כוונת הרמ"א שיש **להחמיר**, ולפסוק שיש להתיר רק במבוי שיש לו ג' מחיצות
ביאור הלכה	השו"ע מתיר בפסי ביראות, דווקא כשיש שם באר
משנ"ב למעשה	לכתחילה יש לפסוק כרמ"א, ובדיעבד יש לסמוך על השו"ע כי הא"ר כתב שכן עיקר

263. קישוטי הסוכה- האם מצטרפים לשיעור הסוכה:

	קישוטי הסוכה		
טור	בגדים שניתנו בסוכה לנוי- ממעטים אותה משיעורה ופוסלים אותה		
ב"י: הגמרא אומרת בדין נויי סוכה:	**בגובה**	**ברוחב**	
	אינו מכשיר, וכגון שאם הייתה הסוכה מעל עשרים אמה, אין זה ממעטה להכשירה	פוסל, וכגון שאין בה עתה שיעור שבעה טפחים	
שו"ע	אם נויי הסוכה ממעטים אותה מרוחב שבעה טפחים- פסולה		
ביאור הלכה	**פמ"ג**	**ע"פ הב"ח יש לומר**	
	ספק אם המיעוט מן הצד ברוחב, הוא רק מדרבנן	**כשלא התנה שום דבר על נויי הסוכה**	**כשהתנה קודם בין השמשות שאינו בודל מנויי הסוכה כל שבעה**
		ממעטים מרוחב שבעה טפחים	אינם ממעטים, כיון שיכול ליטלם

264. הזכרת פסוקי קרבן מוסף:

	הזכרת פסוקי קרבן מוסף בראש השנה			
טור: ר"ת	**פסוקי מוסף**		**פסוקי ראש חודש**	
	צריך להזכיר **פסוקי קרבן מוסף** בכל תפילות המוסף, כי הפסוקים הינם כנגד ההקרבה		אין צורך להזכיר	
טור: שאר המפרשים וכן מנהג ספרד	אין צורך להזכיר פסוקי קרבן מוסף, כי יוצאים ידי חובה במה שאומרים "ככתוב בתורתך", וכמו שיוצא בו לעניין "מלכויות זכרונות שופרות", כך יוצא לעניין מוסף. כן מנהג בני ספרד שלא לומר, כיון שבשאר מועדים עשויים לטעות בהם			
אם אמר "ובתורתך כתוב לאמור- שוב אינו צריך", מה לא צריך	**רש"י**	**ר"ת**	**הרא"ש**	**הרמב"ם**
	לא צריך לומר פסוקי קרבן מוסף	לא צריך לומר פסוקי "מלכויות זכרונות שופרות" [אבל פסוקי קרבן מוסף- צריך לומר]	דבריו של ר"ת- תמוהים, כיון שאם "ובתורתך כתוב לאמור" פוטר פסוקי מלכויות וכו' כל שכן שיפטור פסוקי קרבן מוסף. מנהג ספרד שלא לומר פסוקי קרבן מוסף	לכתחילה צריך לומר את פסוקי קרבן מוסף, אך אם לא הזכירם, ומצד שני אמר: "ובתורתך כתוב"- יצא ידי חובה
דרכי משה	המנהג **כר"ת** לומר פסוקי קרבן מוסף של ראש השנה			
שו"ע: מנהג בני ספרד	אין מזכירים כלל פסוקי קרבן מוסף			
רמ"א	**מנהג אשכנז והגלילות** לומר פסוקי מוסף ראש השנה			
שו"ע	אומר: "מוספי יום הזכרון", וכן אומר ביום השני			
משנ"ב: *אמר "מוסף יום הזכרון"*	**ביום ראשון**		**ביום שני**	
	חוזר		אינו חוזר	
למסקנה, אם אמר "מוסף יום הזכרון" ביום הראשון	**לשו"ע**		**לרמ"א**	
	אינו חוזר		חוזר	

265. לזרע יעקב תזכור:

	לזרע יעקב תזכור	
ב"י, שו"ע	**הנוסחא המפורסמת והנכונה**	**נוסח מוטעה**
	ועקידת יצחק היום לזרעו תזכור	לזרע יעקב תזכור
משנה ברורה: האומר "לזרע יעקב תזכור"	**ע"פ השו"ע**	**יש אומרים**
	נוסח מוטעה, אך מ"מ יצא בדיעבד אם שינה ואמר כנוסח המוטעה, כי אין זה ממש נוסח מוטעה	טוב לומר כך לכתחילה, כיון שבתפילה עדיף לפרש כמה שיותר
למעשה	כל אחד ינהג כמקומו, כי לכל אחד יש לו על מי לסמוך בנוסח שלו	
שו"ע הרב	ועקידת יצחק לזרעו של יעקב היום תזכור (כי בתפילה יש לפרש כמה שיותר)	

266. סדר עדיפות בשופר:

	סדר עדיפות בשופר		
שו"ע	**לכתחילה**	**בדיעבד**	**פסול לגמרי**
	אייל כפוף	כל השופרות	שופר של פרה
רמ"א	*שופר של בהמה טמאה –פסול*		
משנה ברורה ע"פ דירוג	איל זכר כפוף, איל נקבה כפוף, כבשה נקבה כפוף, תיש ועז כפוף- כי עיקר תקנת חכמים לתקוע בכפוף (יותר קרוב למין שה מיעלים שהוא חיה, ויש בו "זכר קצת לעקידת יצחק"), יעלים כפוף- כי עיקר תקנת חכמים לתקוע בכפוף, איל זכר בשופר פשוט - זכר לעקדת יצחק (האיל מזכיר במיוחד), איל נקבה בשופר פשוט, כבשה נקבה בשופר פשוט- שהוא גם מזכיר את העקידה, תיש ועז (קרוב יותר למין שה, ויש בכך מעין זכר לעקידת יצחק), יעלים בשופר פשוט (מין חיה), שאר בהמה וחיה כפוף, שאר בהמה וחיה פשוט		

267. גזל שופר של ע״ז ותקעו בו:

	גזל שופר של ע״ז ותקעו בו						
שו״ע	**גזל שופר**		**תקע בשופר של ע״ז**				
	לכתחילה	**בדיעבד**	**של ישראל**	**של גוי**			
	אין לתקוע בו, אף אם הבעלים התייאשו, וגם אין לברך עליו. כל זאת אף אם היה יאוש, ושינוי רשות או מעשה	אם תקע בו- יצא ידי חובה	לא יצא, כי אין לו ביטול עולמי, ו׳כתותי מכתת שיעוריה׳	**אם כשתקע בו לא התכוון לזכות**			**אם כשתקע בו התכוון לזכות**
				לכתחילה	**בדיעבד**		לא יצא ידי חובה
				לא יתקע	**שו״ע**	**רמ״א**	
					יצא ידי חובה	**יש אומרים** שיצא ידי חובה, רק אם נתבטל כבר מערב יו״ט	
משנ״ב	א. לכתחילה לא יתקע בשופר של ע״ז, כיון שהוא מאוס. **יש אוסרים** אותו אף אם הוא כבר התבטל. ב. אם אין לו שופר אחר, אלא של ע״ז השייך לגוי- יתקע בו, כדי שלא לבטל מצוות עשה. ג. **משמשי ע״ז ששייכים לישראל**: יש מתירים, אך יש אוסרים. ד. לדעת **הרמ״א** צריך שהשופר יתבטל כבר מערב יו״ט, כי אם הוא נכנס ללא ביטול ליום טוב, שמא יש דיחוי אצל המצוות, והוא כבר בגדר ״נדחה״, ולא מועיל לו שוב ביטול ביו״ט, וממילא לא יהיה ניתן לצאת בו ידי חובה. ה. **למעשה:** הלכה כדעה הראשונה שיוצא בדיעבד אף אם לא ביטלו את השופר מערב יו״ט, אך יתקע בשופר שכזה בלא ברכה.						
ביאור הלכה	**ב״ח: אם מצא שופר של ע״ז ותקע בו:**			**ביאור הלכה**			
	כשאין בעלים לשופר	**כשיש בעלים לשופר והוא עדיין לא התייאש מהשופר**		ישנה **מחלוקת** מתי צריך להיות הביטול כדי שיועיל לעניין שימוש בשופר, **שמרש״י** משמע מכניסת החג, **ומבעל ערוך לנר** משמע שדי בכך שהתבטל קודם עלות השחר, וצריך עיון			
	יצא, כשלא התכוון לזכות בו	אין הוא יכול לזכות אף אם הוא מכוון לזכות, ויצא ידי חובה					

268. שופר שיוצר ע״י גוי בראש השנה:

	שופר שיוצר ע״י גוי בראש השנה		
שו״ע, ב״י, מרדכי	מותר לתקוע בו		
כשהגוי עשה השופר מקרן שלו: משנה ברורה:	מותר לתקוע בו, ועל זה דיבר המרדכי, שכיון שהקרן של הגוי, אין זה מוקצה		
כשהגוי עשה השופר מקרן של ישראל	**משנה ברורה**		**נהר שלום**
	בסתם	**כשאין להם שופר אחר**	
	אסור לטלטל או לתקוע בו, כיון שזה מוקצה של **נולד**. על כן, אף אם הגוי עשה את השופר ביום ראשון של ר״ה- הוא אסור אף ביום השני	אם אין להם שופר אחר, אלא זה שהגוי עשה ביו״ט- יש **להתיר** להשתמש בו	**מותר** לתקוע בו, כי לא שייך כלל דין של נולד בתיקון השופר

269. שופר שניקב וסתמו:

	שופר שניקב וסתמו				
ניקב וסתמו שלא במינו	**טור**			**בע"ה**	
	פסול, אף אם: 1. אינו מעכב התקיעה לאחר הסתימה 2. אף אם נשתייר רובו			אם נשתייר שיעור שופר ממקום הנקב עד הנחת פיו- כשר (כדין נסדק לרחבו), **והטור** חלק על סברא זו	
ניקב וסתמו במינו ונשתייר רובו	**הגאונים והרמב"ם**			**ר"י**	
	אם אינו מעכב התקיעה (אע"פ שהיה מעכב התקיעה קודם הסתימה)	**אם מעכב התקיעה**		**אף אם מעכב התקיעה (שלא חזר קולו לכמות שהיה)**- כשר	
	כשר	פסול			
הרא"ש: אם ניקב וסתמו שלא במינו ונשתייר רובו:	**כשמעכב התקיעה (שלא חזר קולו לכמות שהיה כמו שהוא היה שלם, או שנשאר קולו כמו שהיה קודם סתימה)**			**אם לא היה מעכב התקיעה**	
	פסול			כשר	
הרא"ש: כל זמן שלא סתמו	כשר, אף על פי שנשתנה קולו, שכל הקולות כשרים בשופר				
ב"י	**תנא קמא**	**ר' נתן**		**ר' יוחנן**	
	ניקב וסתמו- פסול (אף כשסתם במינו)	**ניקב וסתמו שלא במינו**	**במינו**	**שלא במינו**	**במינו**
		פסול (ויש אמרו שר' יוחנן מדבר על הסיפא שלא במינו)	כשר	פסול, אף אם נשתייר רובו	**כשנשתייר רובו**
					כשר
					מיעוטו
					פסול
ב"י	א. **הלכה**: כרבי נתן, כיון שמצינו שר' יוחנן פירש דבריו ב. **הלכה** כר' יוחנן וכלישנא קמא לחומרא (שלא כר"ץ גיאת שפסק כלישנא בתרא) ג. **אם מעכב התקיעה** – פסול. **ר"ן:** אם הסתימה מעכבת עכשיו את קול השופר- פסול אף שסתמו במינו, כי נמצא שיש כאן דבר אחר שאינו חלק מהשופר. ד. **הרא"ש:** אם הקול חוזר להיות כמות שהיה, נמצא שאין כאן דבר אחר, אלא הוא בטל לשופר				
שו"ע	**הרמב"ם**			**הרא"ש-** יש לסמוך עליה בשעת הדחק כשאין שופר אחר מצוי	
	סתמו שלא במינו	**סתמו במינו**		**סתמו במינו ונשתייר רובו**	**סתמו שלא במינו**
	פסול	א. נשתייר רובו שלם ב. חזר קולו לכמות שהיה ג. מינו - כשר, שיש כאן 3 מעלות		כשר, אף אם לא חזר קולו לכמות שהיה, כי יש כאן 2 מעלות	א. נשתייר רובו ב. חזר קולו לכמות שהיה - כשר, שיש כאן 2 מעלות
משנ"ב	**תנא קמא**			**ר' נתן- ניקב וסתמו, וכן הלכה כמותו**	
	ניקב וסתמו- פסול (אף כשסתם במינו)			**במינו**	**שלא במינו**
				כשר, אם נשתייר רובו	פסול

270. שופר שניקב וסתמו:

משנ"ב	שופר שניקב וסתמו
הרמב"ם	*ר' נתן מדבר על מצב שהסתימה- אינה מעכבת את הקול, וכל זאת צריך שיסתום במינו שהיה לפני הנקיבה, ובכל זאת צריך שיסתום במינו.* *יוצא שצריך 3 מעלות:* *א. הסתימה אינה מעכבת את התקיעה* *ב. במינו* *ג. נשתייר רובו* *- אם חסר אחד מאלו- פסול*
הרא"ש	*ר' נתן מדבר על סתימה שמעכבת את התקיעה, ובכל זאת השופר כשר כשסתם במינו, ואם הסתימה לא מעכבת התקיעה, מותר לסתום אפילו שלא במינו, אם נשתייר רובו.* *יוצא שצריך רק 2 מעלות:* *א. מינו* *נשתייר רובו- אף אם מעכב* *<u>או</u>* *ב. אינו מינו* *נשתייר רובו- ואינו מעכב* ***בשעת הדחק**: יש לסמוך על הרא"ש שדי ב2 מעלות*

271. שמע מקצת התקיעות קודם עלות השחר וחלק לאחריה:

	שמע מקצת התקיעות קודם עלות השחר וחלק לאחריה	
טור	לא יצא ידי חובה	
ב"י, שו"ע	לא יצא ידי חובה. כיון ששמע מקצת התקיעה שלא בחיוב, זה כדין שמע סופה אך בלא תחילתה, שלא יצא ידי חובה	
שו"ע	***ישנה מחלוקת אם שמע לאחר כניסת זמן החיוב, שיעור של תקיעה שלימה (כשתחילתה הייתה שלא בחיוב)***	
	סתם	***יש אומרים***
	פסול	כשר
משנה ברורה	העיקר כדעת ה"סתם" שפסול, ולכן יחזור ויתקע, אך בלא ברכה	

272. תקע תר"ת בנשימה אחת:

	תקע תר"ת בנשימה אחת	
טור	**הרא"ש**	**ירושלמי**
	לכאורה לא יצא	יצא
ב"י	**לב"י נראה שהרא"ש למעשה סובר כירושלמי, וכן דעת הר"ן**	**רבינו ירוחם בדעת הרא"ש ועוד, וכן מצאנו בתוספתא**
	יצא ידי חובה	לא יצא ידי חובה
שו"ע	**סתם**	**יש אומרים**
	יצא ידי חובה	לא יצא ידי חובה
משנה ברורה	**הגר"א** פסק כדעת ה"סתם" שיצא ידי חובה, וכתב שיש טעות סופר בתוספתא	

273. לתקוע ביום ראשון כדי להתלמד כיצד לתקוע ביום שני של ראש השנה:

	לתקוע ביום ראשון כדי להתלמד כיצד לתקוע ביום שני של ראש השנה	
דרכי משה	**אור זרוע**	**דרכי משה**
	מותר לתקוע כרצונו כל היום, כי הותרה התקיעה בראש השנה	לא משמע כן מהטור
רמ"א	לאחר שיצאו ידי חובה, אין שוב לתקוע בחינם ללא צורך מצווה ממשי	
משנה ברורה	אסור לתקוע ביום ראשון, כדי להתלמד לדעת איך לתקוע כראוי ביום השני	

274. לעבור במים ביוהכ״פ:

	לעבור במים ביוהכ״פ	
טור, שו״ע	אסור לרב לעבור במים כדי ללמד את התלמיד	
משנ״ב הלכות שבת	**אם הרב הולך לתלמיד, כי הרב רוצה ללכת לתלמיד מצד שהתלמיד מחודד וחריף או שיש ביד התלמיד שמועות מגדולי תורה שהרב רוצה לשמוע אותן, האם מותר לעבור במים לצורך כך**:	
	ט״ז	**תוספת שבת**
	מותר	אסור
משנ״ב	אם הרב מסופק בהלכה, והולך לתלמיד שיודע היטב- מסתבר שהדבר מותר כט״ז	

275. לעבור במים כדי לשמור פירות:

	אם מותר לעבור במים לצורך שמירת פירות	
שו״ע	**ללכת לפירות**	**לחזור לאחר ששמר**
	מותר, בגלל הפסד כספי	אסור
משנ״ב, אחרונים	עדיף תמיד להקיף ביבשה ולא לעבור במים	
הבדל במעבר במים	**לצורך מצווה כתלמוד תורה**	**לצורך שמירת פירות**
	מותר גם לחזור במים	אסור לחזור דרך המים

276. לעבור במים או ביבשה:

	לעבור במים או ביבשה	
רמ״א, אור זרוע	כשיש היתר, כגון להקביל פני רבו- יכול לקצר **ולעבור במים**, ואין צורך ללכת בדרך הארוכה ביבשה	
נימוק להנ״ל	**כשהולך בדרך יבשה**	**כשעובר במים**
	אינו נוגע במים, אך מרבה בהילוך	נוגע במים, אך חוסך בהילוך
למסקנה	עדיף לחסוך בהילוך, על פני מעבר ביבשה בלא נגיעה במים	
הלכה למעשה ע״פ המשנה ברורה: רש״ל, ב״ח, מגן אברהם וט״ז	עדיף **להקיף ביבשה** בדרך הארוכה, ולא לקצר דרך המים	

277. זמן תפילת מוסף:

	זמן תפילת מוסף	
שו״ע	יתפלל מוסף קודם שבע שעות	
משנ״ב	**לכתחילה**	**בדיעבד**
	יתפלל מוסף **קודם שש שעות ומחצה**, כי אז מגיע כבר זמן מנחה גדולה, שהיא תדירה מתפילת מוסף	אם התאחר ולא התפלל מוסף עד חצי שעה שביעית או לאחר שבע שעות- יקדים להתפלל מוסף ואז מנחה, אך **אם כבר הגיע זמן מנחה קטנה- יקדים תפילת מנחה**

278. זמן תפילת נעילה:

	זמן תפילת נעילה	
שו״ע	זמנה **כשהשמש בראש האילנות**, כדי לסיים אותה בשקיעת החמה. על כן, יש לקצר בפסוקים ובסליחות כדי להספיק	
משנה ברורה	**יש אומרים**	**העיקר**
	יש אומרים שמותר לאחר את סוף התפילה ולסיים אותה בלילה	**העיקר** הוא **כדעה הראשונה** שיש לסיים אותה בצאת הכוכבים, אולם אין למחות במי שנהג כסברה האחרונה ומסיים אותה בלילה

279. איזו תפילה יקדים כשעוד לא התפלל מוסף:

כשהוא בזמן-	**איזו תפילה יקדים**	
מנחה גדולה	מוסף	
מנחה קטנה	מנחה קטנה	
מחצית השקל	כשאין הוא צריך לאכול, יתפלל קודם מוסף לפני מנחה, ועל כן ביוהכ״פ שאינו אוכל, יתפלל מוסף תחילה	
אם הוא לא התפלל מוסף, וכבר הגיע זמן תפילת מנחה קטנה	**בראש השנה**	**ביום הכיפור**
	יקדים מנחה	יקדים מוסף

280. דין אדם שפגע ברבו:

	דין אדם שפגע ברבו	
טור	צריך להרבות ברעים ובקשת סליחה ללא גבול, עד שהוא יסלח לו	
ב"י	**הרי"ף, הרא"ש, הרמב"ם**	**רב הלך לפייס את רבי חנינא**
	כתבו **כטור**: כדי לפייס את רבו- צריך להרבות רעים	א. כי היה רבו המובהק ב. כי רב החמיר על עצמו
שו"ע	צריך ללכת אפילו כמה פעמים כדי לפייס את רבו המובהק, ואם הוא מת, צריך להביא עשרה בני אדם ולבקש מחילה מן המת בפניהם	
משנ"ב, מג"א	אף אם מדובר ברבו שאינו מובהק, אלא רק שמע ממנו דברי תורה- הינו בכלל רבו	

281. דין עמידה בתפילה זכה ולך א-לי:

	דין עמידה בתפילה זכה ולך א-לי
שו"ע	צריך להתוודות מעומד
משנה ברורה	**ע"פ הרמ"א, עיטור ומאירי** יש לחזור ולהתוודות פעם שנית לאחר ששמע מהש"ץ, וכן המנהג בזמנינו
מפשט שער הציון	**צריך לעמוד**, שכיון שהוא רוצה לומר וידוי לפני ד', הוא צריך לעמוד
תשובות והנהגות	1. עיקר דין הוידוי הוא ב"חטאנו עוינו פשענו" ובו צריכה להיות עיקר העמידה 2. מ"מ מצוה מן המובחר לומר גם את שאר הווידויים בעמידה
על כן למעשה ע"פ התשובות והנהגות	**אין צורך** לעמוד בתפילה זכה או לך אלי, אבל מי שעומד בהן עושה מצוה מן המובחר

282. אכילה לאחר סיום סעודה מפסקת מבעוד יום:

	אכילה לאחר סיום סעודה מפסקת מבעוד יום	
שו"ע	יכול לחזור ולאכול לאחר שהפסיק, כל עוד שלא קיבל התענית	
משנ"ב	1. **לכתחילה** יאמר קודם ברכת המזון בפירוש שהוא לא מקבל על עצמו עדיין את התענית, ועכ"פ יחשוב כך בלבו, מחשש שעצם הפסקת האכילה הוי כקבלת התענית. 2. **שער הציון: פמ"ג:** אם גמר סעודתו קודם פלג המנחה וקיבל עליו התענית- אסור רק באכילה, אך לא בשאר האיסורים שבאים מחמת קדושת היום.	
בהלכות תשעה באב	**רמ"א**	**הב"ח והגר"א**
	קבלה בלב- אינה קבלה	קבלה בלב- הרי זו קבלה

283. האם אישה יכולה לצום תענית חלום בט' בתשרי:

	האם אישה יכולה לצום תענית חלום בט' בתשרי
מהרי"ל, דרכי משה, רמ"א	אסור להתענות בערב יוהכ"פ, אפילו תענית חלום
משנה ברורה	מצוה מן התורה לאכול בערב יוהכ"פ, ואכילתו נחשבת כתענית לפני הקב"ה
למסקנה	**<u>אין להתענות</u>** תענית חלום, כיון שמצווה מדאורייתא לאכול, ואף אין צורך לצום על חלום רע, כי עצם האכילה ביום זה נחשבת כתענית וממילא יש כבר כפרה

סוכה

284. סוכה גדולה שיש בה פינה עמוקה 7 טפחים אך רחבה 6 טפחים:

	סוכה גדולה שיש בה פינה עמוקה 7 טפחים אך רחבה 6 טפחים		
שו"ע	סוכה שאין בו שיעור שבעה על שבעה טפחים- פסולה		
מגן אברהם	אם הסוכה גדולה, אך יש בה קרן שאין בה שיעור 7 טפחים על 7 טפחים- **<u>אסור</u>** לשבת שם, כי אין בה שיעור סוכה. - **משנ"ב:** כן פסק הא"ר		
ביאור הלכה	**בגדי וישע וביכורי יעקב:** ראייתו של המגן אברהם מקיטוניות אינה ברורה. כיון שיש לחלק: 1. **קיטונית במסכת סוכה-** זה חדר בפני עצמו שפתוח לסוכה הגדולה, ויש מחיצה שמפסקת, ולכן מי שיושב שם- לא יוצא ידי חובת סוכה. 2. **קיטונית אצלנו-** אין שום הבדל בין הקרן לבין הסוכה, ועל כן ייתכן שאותו חלק התבטל לסוכה הגדולה, ולכן מי שישב שם- יצא ידי חובת סוכה (ודלא כמג"א).		
סוכה עגולה שיש בה שיעור של 7 על 7 טפחים, האם יש להקפיד לישב באמצעה	**ביכורי יעקב**		**ביאור הלכה**
	כן, כיון שצריך לשבת במקום שראוי לדירה, ואם הוא יישב בצד העיגול שלא ניתן לרבע שם 7 על 7 טפחים, אין שם שיעור סוכה ולא יצא ידי חובה		**לא**, כיון שכל שטח העיגול מבפנים נחשב לאחד, וכולו כשר, שהרי כלל לא צר לו לשבת בקצה העיגול, כי יש לו שטח אחד עם הריבוע, ולא מצינו שום פוסק שמצא לפסול זאת
דרך החיים	אם הקרן רחבה שישה טפחים וארוכה שבעה טפחים- כשרה, כיון שהיא מצטרפת לסוכה הגדולה, ובפחות מכך הרי זה כלול של תרנגולים		
למסקנה בעניין הקרן הנ"ל	**ביאור הלכה**		**חזון איש**
	יש להחמיר- אסור לשבת		כשרה

285. סולם קבוע לגג האם ממעט בשיעור הסוכה:

	סולם קבוע לגג האם ממעט בשיעור הסוכה	
שו"ע	סוכה שיש בה בדיוק שבעה טפחים על שבעה טפחים ומיעט אותה בבגדים לנוי- פסולה	
ביאור הלכה	**ש"ג בשם ריא"ז**	**ביאור הלכה**
	כלי תשמיש- אינם ממעטים את שיעור הסוכה, אף אם נתן אותם מן הצד	נראה שלמג"א אין זה ברור שכלי תשמיש אינם ממעטים מהצד, וצריך עיון
זרע חיים	יש צדדים רבים לומר שסולם מהווה מיעוט, מכיון שאינו חלק מהסוכה ואין הוא חלק מתשמישי הסוכה. אמנם בבית, הסולם איננו מהווה מיעוט, כי הוא מתשמישי הבית, והדבר צריך עיון	

286. בניית סוכה בשטח ציבורי:

	בניית סוכה בשטח ציבורי	
הגהות אשרי בשם אור זרוע ע"פ הירושלמי	העושה סוכתו ברשות הרבים- בדיעבד יצא	
דרכי משה	א. משמע **מהאור זרוע** שלכתחילה אין לעשות סוכה ברה"ר, ובאמת מצינו שכן כתב במפורש ב. **למעשה**: לא מצינו שמישהו נזהר מלעשות סוכה בשטח רה"ר	
רמ"א	**לכתחילה**	**בדיעבד**
	אין לעשות סוכה ברה"ר	יצא ידי חובה
המג"א (מהמשנ"ב)	צריך עיון על כך שמצינו שנהגו לעשות סוכה ברה"ר. אף אם כל ישראל מוחלים, אך הגויים שהשטח שייך להם- אינם מוחלים. על כן כתב, שיש לאסור לעשות סוכה ברה"ר השייכת לגויים, ואף שבדיעבד היא כשרה, אך מ"מ לא יברך עליה.	
א"ר, מאמר מרדכי (מהמשנ"ב)	אם אין לו סוכה אחרת- יברך על זו שעשה ברה"ר	
שואל ומשיב (מהמשנ"ב)	מותר לעשות סוכה ברחוב שלפני הבית, כי יש לכך רשות סתמית מהשר הגוי כי זה מוגדר כ"שלו" ולא כרה"ר, ובפרט אם יש לו רשות מפורשת	

287. בניית סוכה ברה״ר:

ביאור הלכה	סוכה ברה״ר		
מדעת כל האחרונים עולה	יש לברך על סוכה שעשה ברה״ר		
בית מאיר	כיון שכולם רואים את מי שעושה סוכתו ברה״ר, ואינם מוחים, משמע שדינו כשואל מדעת, ומותר לו אף לברך		
ייתכן לומר בדעת הירושלמי, שיש לחלק	**כשעושה סוכתו בשוק, במקום שיש עוברים ושבים**		**כשעושה סוכתו בצידי רה״ר, סמוך לפתח ביתו**
	לכתחילה	**בדיעבד**	מותר אף לכתחילה
	אסור	מותר	
ביכורי יעקב	ע״פ **הרמ״א** ע״פ **הרשב״א**, מכך שהמלכות אינה מוחה במי שעושה סוכתו ברה״ר, משמע שהיא מוחלת ומרשה את הדבר, ולכן אין צורך לבקש רשות במפורש, ואף יכול לברך		
הלכה למעשה: ביאור הלכה	אין למחות במי שמיקל בדבר, כיון שרבו המתירים. עדיף לעשות סוכה ברה״ר, מאשר במקום שמתפנים שם, אף אם זה בית הכיסא ישן כבר, ומותר לטלטל ע״י עירוב לצורך כך		

288. דפנות סוכה מסוסים:

	דפנות סוכה מסוסים	
טור, שו״ע	מותר לעשות מחיצה מבעלי חיים, ע״י שיקשור אותם	
ב״י	**האם מותר לעשות דופן מהבהמה**	
	רבי מאיר	**רבי יהודה**
	אסור	מותר- וכן הלכה
משנ״ב	**אם עושה דופן מבהמה:** 1. צריך לדאוג שלא יהיה רווח של ג׳ טפחים בין רגלי הבהמה. 2. צריך לקשור את הבהמה כך שלא תוכל לברוח. 3. צריך לקשור אותה למעלה בחבלים אם היא קטנה, או לחילופין לקחת בהמה גדולה כל כך, שאף אם היא תמות או תרבץ, היא תהיה בגובה 10 טפחים הראוי למחיצה.	
שער הציון	צריך עיון אם מה שאמרו שצריך לקשור אותה, זה בגדר עצה כדי שלא תברח ותהרס המחיצה, או שזה תקנת חכמים ובלי זה אין המחיצה כשרה, וע״פ הגר״א משמע שזה תקנת חכמים	

289. גזל טנדר ומצא עליו סוכה, אם יכול לשבת בה:

	גזל טנדר ומצא עליו סוכה, אם יכול לשבת בה	
טור, שו״ע	לא יוצאים ידי חובה בסוכה גזולה	
משנ״ב	**האם אחרים (שלא גזלו את הסוכה בעצמם) שישבו בסוכה גזולה, יצאו בה ידי חובה**	
	מג״א	**ביאור הלכה**
	לא יצאו	צריך עיון
משנ״ב	לא יצא כאן ידי חובה, כיון שהוא לא גזל את הקרקע אלא את עצם העצים (במקרה שלנו את הטנדר לצורך הסוכה) ועל כן לא יצא ידי חובה	
ביאור הלכה	**מחצית השקל**	**ביאור הלכה**
	מוכח מדברי המגן אברהם, שאף לאחרים פסול כל שבעה, הפסולים של הסוכה	דבריו של המחצה״ש אינם ברורים, כיון שאין לדמות סוכה ללולב. שכן לולב- פסול אף בשאול, אך סוכה- כשרה כששאולה. ממילא, אחרים שלא מתכוונים לגזול את הסוכה, ייתכן שיוצאים בה ידי חובה

לולב ומיניו

290. נחלקה התיומת בלולב:

	נחלקה התיומת בלולב		
טור	**רש"י [וכן פסק הרמ"א בשם תרומת הדשן]**	**הגאונים**	**רי"ף, רמב"ם והראב"ד- [וכן פסק השו"ע]**
	מדובר שיש ללולב שני עלים עליונים, והשדרה נסדקה עד העלים שלמטה	מדובר שהעלים העליונים שדרכם להיות מחוברים- נפרדו, עד שהם נראים כשניים	מדובר על כל עלי הלולב, שאם נפרדו בגבן, ברוב כל עלה, ברוב העלים- פסול
ב"י	**הרי"ף, הרא"ש והטור**		**תיומת ע"פ ר"י**
	כוונת **הרי"ף** שהעלים נחלקו ברובם ולא במיעוטם, וכ"כ **הרא"ש**, וכן כוונת **הטור**		**תיומת ע"פ ר"י: מצא בתשובת הגאונים (וכן משמע בהלכות גדולות):** תיומת כשרה- שני הוצין דבוקים זה בזה
ב"י: קושיה על ר"י ויישוב:	קשה למצוא אפילו 1\500 כזה שהינו דבוק לגמרי, ולכן נראה לומר שהם פוסלים רק אם הם היו דבוקים מתחילה ואז נפרדו, אך אם מתחילת ברייתם היו פרודים- כשר. **הב"י** כתב שבארצו יש לולבים שנגמרים בחלק אדום, שמחבר את ראש הלולב		
ב"י: לדעת ר"י	**לדעת ר"י:** 1) **פירוש ראשון [הביאו הרמ"א בשם יש מי שאומר, כן פסק הכלבו]**: צריך ששני העלים העליונים יהיו ממש גוף אחד. 2) **פירוש שני**: שני העלים העליונים צריכים להיות סמוכים, אך לא ממש גוף אחד. אולם אין זה כשיטת רש"י, שפוסל רק אם שני העלים מופרדים לגמרי זה מזה.		
משנ"ב	אם השדרה נגמרה בשני עלים כפולים, שניהם מוגדרים כתיומת, ואם אחד מהם נחלק- פסול		

291. דין נסדק בלולב:

	נסדק בלולב
שו"ע	נסדק- כשנתרחקו העלים זה מזה, עד שנראים כשני עלים נפרדים, הרי זה פסול
משנ"ב	אף אם העלים התרחקו לאחר התולדה- פסול. יש להיזהר הרבה, שלא יתרחב הסדק עד שייראה כשניים

292. הימנק:

	הימנק
ב"י ע"פ רש"י	שני הראשים מפוצלים לצדדים, מחצית לכאן ומחצית לכאן
ביאור הלכה	א. ייתכן שלדעת השו"ע אף אם עשוי כהימנק- כשר, כי אין לעלה העליון יתרון על פני שאר העלים, אך מסוף דברי הר"ן משמע שיש להחמיר ועל כן צ"ע. ב. הימנק- נראה כשני ראשים, אף אם התרחק רק מעט, יש לפסול אף לדברי הט"ז

293. דין עבות בהדס:

	דין עבות בהדס
רש"י	ענפיו קלועים כחבלים
טור	ענפיו מכסים את עציו, ושלושה עלים יוצאים סמוכים זה לזה בעיגול אחד, כך שאין אחד נמוך מחבירו

294. צורת ההדס:

ב"י: צורת ההדס	**רש"י**	**הרא"ש**
	שלושה עלים יוצאים מקן אחד, והם יוצאים מעוקץ אחד	שלושה עלים יוצאים מקן אחד, אף שאינם יוצאים מעוקץ אחד, אלא די שכל אחד אינו נמוך מחבירו אע"פ שכל אחד בעוקצו שלו

295. הדס- נשרו רוב עליו:

	הדס- נשרו רוב עליו	
טור, שו"ע	**נשרו רוב העלים, ונשארו רק ג' בקן אחד**	**אם נשארו רוב העלים של שיעור עבות**
	כשר	פסול
משנ"ב	אולם, אם נשרו רוב העלים, כגון שהיו 7 קנים, ונשארו רק שניים- פסול	

296. דין ערבה:

	דין ערבה
טור, שו"ע	נשרו רוב עליה- פסולה
משנ"ב	א. לכן יעמידו משגיח, לראות שהקהל שמברך על ארבעת המינים, מברך עליהם כשארבעת המינים שלהם עדיין כשרים, ולא נשרו רוב עלי הערבה. ב. נשרו רוב עליה שפוסל, דהיינו בשיעור ג' טפחים.

297. אתרוג ירוק:

	אתרוג ירוק	
טור, שו"ע	**דומה לעשבי השדה**	**כשמשהים אותו, הוא חוזר למראה אתרוג (צהוב)**
	פסול	כשר
משנ"ב	אם האתרוג דומה לעשבי השדה- פסול, כיון שמוכח שעוד לא נגמר הפרי	
	אם הוא לא היה כ"כ ירוק- כשר	
	אם ידוע שטבע אתרוג זה להפוך לצבע צהוב לאחר זמן- כשר, אף שהוא עתה עדיין ירוק. **ב"ח:** מחמיר בדבר	
	למעשה הסכימו **האחרונים,** שאין לקחת אתרוג, אא"כ הפך קצת לצהוב כבר בזמן הנטילה	

298. ריסוס על האתרוג:

	ריסוס על האתרוג	
המבי"ט, מג"א, ערוה"ש	דבר חיצוני שאינו מעצמות האתרוג- אינו פוסל	
ר' משה הלר, הגר"ע אוירבך	אם הנקודות של הריסוס עמוקות עד לתוך הפרי- פסול, מדין חסר	
הגר"נ קרליץ	חשש משום שינוי מראה	
פסקי תשובות	**בספק אם זו נקודה שחורה**	**אם הנקודה אינה יורדת**
	יש לנסות להוריד את הנקודה השחורה ע"י מומחה	יש להחמיר
ספר כשרות ארבעת המינים	אם הנקודה שנראית שחורה מריסוס יורדת- כשר	

299. הנאה בשמיני עצרת מהאתרוג:

	הנאה בשמיני עצרת מהאתרוג	
ב"י	הלכה כר' יוחנן שאתרוג מותר ביום השמיני	
שו"ע: ביום שמיני עצרת- האם מותר לאכול מהאתרוג	**בארץ ישראל**	**בחו"ל**
	מותר	אסור, כי הוא ספק יום השביעי
משנ"ב: אם האתרוג נפסל ביום השמיני:	**ט"ז**	**קרבן נתנאל והריטב"א**
	יש להקל	יש לאסור
ביאור הלכה, ב"י ע"פ הרא"ש והתוס'	בארץ ישראל, האתרוג מותר בשמיני, אף שהוא אסור בשביעי, כיון שלא אומרים: "מיגו דאיתקצאי מיום שביעי לשמיני"	

300. הנאה בשמיני עצרת מהסוכה:

	הנאה בשמיני עצרת מהסוכה
טור	הסוכה אסורה אף ביום השמיני, ובחו"ל גם ביום התשיעי
ב"י: ר' יוחנן	סוכה אסורה אף בשמיני
שו"ע	אסור ליהנות מהסוכה אף ביום השמיני